

Brnik – Včeraj so na ljubljanskem letališču Brnik pristala kar štiri letala z našimi izseljenci iz ZDA in Kanade. Prvo je bilo letalo »Air Canada«, skupno pa so štiri letala pripeljala v svojo staro domovino več kot 600 rojakov. (-jg) – Foto: F. Perdan

Leto XXX. – Številka 51

TRIDESET LET 1947–1977

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič – Izdaja CP Glas Kranj. Glavni urednik Igor Slavec – Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Kranj, petek, 1. 7. 1977
Cena: 3 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

XXII. slovenski izseljenški piknik

Prisrčno snidenje naših rojakov

Škofja Loka – Za XXII. slovenski izseljenški piknik je vse pripravljeno, so že pred nekaj dnevi sporočili Škofjeločani, člani prireditvenega odbora za izvedbo zdaj že tradicionalnega piknika za naše rojake, ki je vsako leto na dan borca, 4. julija, v idiličnem okolju vrta ob Škofjeloškem gradu. Mesto pod Lubnikom bo tokrat že desetič zapored sprejelo naše rojake iz evropskih dežel, iz Avstralije, ZDA, Kanade, latinske Amerike in iz drugih predelov sveta. In kot kaže po dosedanjih podatkih, bo obisk na Škofjeloškem pikniku letos presegel vse rekorde. Že ves mesec se namreč na ljubljanskem letališču Brnik spuščajo »na tla« letala, ki »prinašajo« s seboj naše rojake, njihove potomce, morda že tretjo ali četrto generacijo. Včeraj so, denimo, na brnikškem letališču pristala kar tri letala iz Toronto, Cleveland in New Yorka.

Zato so se tudi v Škofji Loki potrudili, da bi ob svojem jubileju, ob pikniku, ki ga imajo »v lasti« že kar deset let, pripravili čim bolj pisan program. Poseben poudarek pa so hoteli dati tudi praznovanju vseh letošnjih jubilejev. Že v dopoldanskih urah se bodo na prireditvenem prostoru zbrali borci NOV, aktivisti in praporčki. Tu bo igral pihali orkester iz Žirov partizanske in borebene pesmi. Med tem časom pa bo pred stavbo občinske skupščine sprejem gostov, naših rojakov. Fantje in dekleta jih bodo pripenjali na prsi rdeče nageljne, pihali orkester iz Škofje Loke pa bo poskrbel za prijetno vzdušje. Ljubitelji športa si bodo imeli med tem časom priložnost ogledati nogometno tekmo med športnim klubom »Slovenija« iz Toronto v Kanadi ter NK LTH iz Škofje Loke.

Po pozdravnih govorih, kulturnem programu, srečanju aktivistov in borcev NOV ter pozdravih skupin naših rojakov bo v zgodnjem popoldnevu sledil nastop taric iz Davče, nato pa bo sledila revija zabavnih orkestrov naših rojakov iz ZDA. Tokrat se bodo gledalcem predstavili bratje Vadnal, ki jih mnogi že dobro poznajo, ansambel Romana Possedija, ki je že tudi sodeloval na Škofjeloškem pikniku, prvič pa bosta v Škofji Loki nastopila ansambel Jimija Horzna iz Fontane v ZDA ter ansambel Rou Luznarja iz Floride.

v ZDA. Treba pa je seveda omeniti tudi nastop folklorne skupine Janeza Čebulja iz Komende pri Kamniku ter izredno priljubljene folklorne skupine Abraševič iz Škofje Loke pobratene občine Smederevske Palanke.

V poznih popoldanskih urah bodo začeli igrati za ples »Stirje kovači« iz

Slovenj gradca, program pa bo kot vsa leta doslej povezoval Janez Zihler.

Ce bo vreme slabo, bo piknik v nedeljo, 10. julija; vstopina za prireditve je 20 din, parkiranje za vozila pa brezplačno. Zagotovljenih je dovolj parkirnih prostorov.

J. Govekar

Medobčinski svet SZDL za Gorenjsko poziva vse lastnike hiš, hišne svete in delovne organizacije, da izobesijo zastave v počastitev 4. julija – dneva borca.

V teh dneh bodo na Gorenjskem številne proslave in prireditve, zato s svečanim izgledom naših naselij in krajev obeležimo praznovanje!

MEDOBČINSKI SVET SZDL
ZA GORENJSKO

Brnik – Snidenja naših rojakov s sorodniki in znanci v svoji stari domovini so vedno prisrčna in obenem tudi pretrestljiva. Nekateri se vračajo v svoje rojstne kraje šele po dolgih desetletjih. Zato na Brniku, kjer pristajajo velike »jeklene ptice« iz Toronto, Cleveland, Chicago, Detroita, New Yorka in drugih krajov z one strani velike luže ne manjka topnih stiskov rok, objemov, poljubov, pa tudi marsikatera solza ob gostoljubnem sprejemu in ob misli »spet sem na domačih tleh, v domovini svojih staršev steče po licu. Toda kmalu je na obrazu smeh. Kajti dekleta in fantje v narodnih nošah in svoji pesem... Vsaki večji skupini pa zažele dobrodošlico tudi predstavniki Slovenske izseljenške matice. (-jg) – Foto: F. Perdan

Odločitev prestavljenja

Pripravljenost za referendum o reorganizaciji gorenjskega zdravstva za sedaj še ni tako, da bi odločitev, to je referendum, lahko izvedli že v juliju. Tako so sklenili na širšem posvetu predsednikov delovskih svetov, direktorjev delovnih organizacij v zdravstvu, predstavniki zdravstvenih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij gorenjskih občin. Komisija za izvedbo integracije bo še naprej zbirala prijome iz javne razprave ter kasneje določila datum referendumma.

L. M.

DOGOVORIMO SE

SKUPŠČINE SIS V ŠKOFJI LOKI

Škofja Loka – Tokrat objavljamo povzetke gradiv za seje skupščin občinskih samoupravnih interesnih skupnosti, ki bodo v teh dneh. Tako bodo na sejah skupščin občinske izobraževalne skupnosti, skupnosti otroškega varstva, kulturne skupnosti, telesnokulture skupnosti, komunalne skupnosti in skupnosti socialnega skrbstva obravnavali pripombe na samoupravne sporazume o temeljnih plana svojih dejavnosti za obdobje 1976 do leta 1980. Delegati pa bodo na posameznih sejah govorili tudi o finančnih načrtih, prispevnih stopnjah in vseh drugih vprašanjih, ki so zdaj najbolj pomembna za občinske samoupravne interesne skupnosti.

Povzetke gradiv objavljamo na 5. in 6. strani.

Naročnik:

Naslednja številka Glasa bo zaradi praznika izšla v petek, 8. julija

XXVII. MEDNARODNI GORENJSKI SEJEM
OD 5. DO 15. AVGUSTA

Ocena gospodarstva

Na torkovi seji izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ so pretehtali aktualna idejno-politična vprašanja s področja gospodarskih gibanj ter načne zveze komunistov pri nadalnjem uresničevanju začavljenih ciljev gospodarske politike ter politike ekonomske stabilizacije v letošnjem letu. Govorili so tudi o aktualnih idejnopolitičnih vprašanjih našega sistema.

Zlata plaketa Kardelju

V občini Ljubljana-Šiška so podelili prvo občinsko zlato plaketo članu predsedstva SFRJ in predsedstva CK ZKJ Edvardu Kardelju. Podelili so mu jo za ustvarjalni prispevek pri graditvi našega družbenopolitičnega in gospodarskega sistema in kot idejnemu tvoru naših socialističnih družbenih odnosov. Občina Ljubljana-Šiška bo odsej podeljevala zlato plaketo organizacijam in posameznikom za njihovo revolucionarno delo in za izjemne zasluge pri graditvi našega družbeno-ekonomskega sistema ter za razvijanje bratstva in enotnosti med jugoslovanskimi narodi.

Skoraj 1000 ton soli

Nekaj sončnih dni v juniju je pospešilo izhlapevanje vode v solinah pri Sečovljah, tako da so prejšnji teden sol začeli pobirati. V veliko portoroško skladišče so prepeljali skoraj tisoč ton soli, kjer čaka na čiščenje in predelavo. Sredi dela jih je presenetil dež, ki je spobral okoli 50 ton soli, tako da je spredelka nekoliko manjši, od pričakovanega.

Alkohol brez reklame?

Zvezni komite za zdravstvo in socialno varstvo je predlagal, da bi prepovedali reklamo za vse alkoholne pijače, ne le za žgane. Torej tudi za vse vrste vina in piva. Še nadalje pa bi ostala možnost, i bi delavci obvestili potrošnike o novih proizvodih alkoholne in tobake industrije.

Novi učbeniki

Novo šolsko leto bo šolam in učencem spet prineslo nove učbenike, ki naj bi izšli pred začetkom šole. Pripravljajo 21 novih knjig, delovnih zvezkov in priročnikov za osnovne šole, 4 novitete oziroma predrede za dvojezične šole, 5 učbenikov za posebne šole in 5 za splošne predmete srednjih šol. Med šolskim letom pa bodo začeli izhajati snopici učne snovi za pedagoško šolstvo. Izšlo pa bo tudi 10 učbenikov za strokovne predmete srednjih šol.

Založniki objavljajo, da cene ne bodo preveč poskočile. Za osnovno šolo bodo vseki in knjige dražji v poprečju za 12 odstotkov, za gimnazije in druge srednje šole pa za 20 odstotkov. Objavljajo tudi, da bo učbenikov dovolj na zalogi.

Občanov vodnik

Sodelavci skupnosti slovenskih občin pripravljajo brošuro Občanov vodnik, priročnik za občane pri uveljavljanju njihovih pravic oziroma izpolnjevanju obveznosti. Gre za prvo tovrstno publikacijo, v kateri bodo sistematično zbrane vse možnosti in zanke, ki lahko doletijo občana pri opravkih na občini, v zvezi z dejavnostjo SIS, pri stikih z domačo krajevno skupnostjo, na samoupravnih in rednih sodiščih in pri sklepanju zavaranju.

Škofja Loka — Le še desetinka odstotka manjka, da bo kar 10 odstotkov prebivalcev škofjeloške občine med prostovoljnimi krvodajalcem. Na redni in štirih izrednih akcijah lani je namreč dragoceno tekočino darovalo 3180 prebivalcev s tega področja. V petek, 24. junija, so v Škofji Loki z krvodajalcem z toškega področja pripravili krajšo svečanost in podelili priznanja krvodajalcem, ki so doslej darovali kri 5, 10, 15, 20, 25 ter 50-krat. Diplomo za 50-kratno darovanje krvi je prejela Leopoldina Bozovičar, upokojenka s Trate pri Škofji Loki, priznanje za 25-kratno darovanje Matevž Demšar z Loga v Poljanski dolini, značke za 20-kratno udeležbo na tej humani akciji pa Franca Adamič, Rudolfa Damjana ter Marija Vrhovnik. Za 15-kratno udeležbo na akciji je prejelo priznanja 10 krvodajalcev, za 10-kratno 47 in za 5-kratno kar 96. To pa pomeni, da je podelitev priznanj poudaril dr. Tone Košir, da je udeležba na krvodajalskih akcijah v škofjeloški občini vse množičnejša. Zato naj bi bilo vodilo pri naslednji akciji, naj vsak prejemnik priznanja pripelje s seboj še enega novega krvodajalca. Letošnjo krvodajalsko akcijo v škofjeloški občini je namreč pred vrat. Ekipa ljubljanskega zavoda za transfuzijo krvi bodo odvezale kri kri od 5. do 7. julija v Škofji Loki, 8. julija v Gorenji vasi, 11. in 12. julija v Žireh ter 13. in 14. julija v Železnikih. Na sliki: dr. Tone Košir predaja diplomo Leopoldini Bozovičar za 50-kratno darovanje krvi. (S. J.) — Foto: Stane Jesenovec

JESENICE

V sredo, 29. junija, je bila na Jesenicah seja občinske konference ZKS Jesenice, na kateri so spregovorili o nalogah organizacije in članstva ZK v predkongresnem obdobju, pri skupščinskih volitvah v letu 1978 ter ob uveljavljanju načel in merit kadrovskih politike v ZK in celotni naši samoupravni socialistični skupnosti. Komunisti so poudarili, da se bodo morali v vseh osnovnih organizacijah ZK temeljito pripravljati, analizirati razmere in aktivno delovati. Domenili so tudi o ustanovitvi nekaj novih osnovnih organizacij ZK, stalnih aktivov ZK, konferenc s komiteji in sekretariati v krajinskih skupnostih in delovnih organizacijah ter stalnih aktivov samoupravnih interesnih skupnosti. Člani konference so sprejeli tudi sklep o sestavi občinske konference ZKS Jesenice za naslednji štiriletni mandat. D. S.

KRANJ

V torek, 28. junija, se je v Krancu na 155. redni seji sestal izvršni svet kranjske občinske skupščine. Med drugim je razpravljalo o dogovoru občin o uveljavljanju davčne politike za letos in o rekonstrukciji ceste Preddvor-Hotemaže. Podana je bila tudi informacija o pregledu zazidalnih načrtov Gradišče, Jezerca, Hanek, Grilc, Prevoznik in Povlje. Pri kadrovskih vprašanjih pa so imenovali med drugim tudi komisijo za reševanje črnih gradienj. A. Ž.

RADOVLJICA

Na 28. skupni seji so se v sredo, 29. junija, popoldne sestali vsi trije zbori radovljiške občinske skupščine. Med drugim so delegati ocenili gospodarska gibanja v občini v letosnjih prvih treh mesecih in delo izvršnega sveta občinske skupščine do konca minulega leta. Sklepalci so še o samoupravnih sporazumih temeljnih samoupravnih interesnih skupnosti in razpravljali o izvajajuju samoupravnega sporazuma o štipendiranju ter politiki štipendiranja v republiki in razmerah na tem področju v občini. A. Ž.

Uresničevanje vsiljene zakonodaje

Na Koroškem in v Avstriji začenja danes veljati protimanjšinska zakonodaja, sprejeta 7. julija lani

CELOVEC — Vladajoče koroške stranke s heimatdienstom vred se že dober teden na vsa usta hvalijo, kako popolno bo od danes dalje na Koroškem in v Avstriji rešen manjšinski problem. Socialistom, narodnjakom in svobodnjakom glasno pritrjujejo vodilni politiki s kanclerjem Kreiskyjem, deželnim glavarjem Wagnerjem in zunanjim ministrom Pahrom na čelu, čeprav tudi marsikdo od njih ve, da je to v nasprotju z določili avstrijske državne pogodbe. Stranke in politiki pozivajo ljudstvo, naj sprejme julijski manjšinsko zakonodajo z razumevanjem, saj bi odpori proti njej škodovali ugledu Avstrije in vnašali v deželo nemir. Vsako koroško gospodinjstvo je dobilo deželni uradni list, v katerem je protimanjšinska zakonodaja objavljena. V nabiralnikih so se znašli tudi posebni letaki, enake vsebine pa so tudi številne radijske in televizijske oddaje. Stranke in vlada dobro vedo, kako na trhih nogah je tako postopanje, ki ga vedno ostreje obsojajo avstrijske demokratične sile in svobodoljubne in demokratične sile sveta. Kanclerja so celo v Avstraliji vprašali, zakaj tako reševanje manjšinskega vprašanja v njem je našlo državi. Kljub naprejanju ni našel pravega odgovora, ki bi zadovoljil vpraševalce.

Kot v posmeh Slovencem in demokratom bodo na Koroškem postavili nekaj deset dvojezičnih napisov in uvedli slovenščino kot pomožni jezik na par sodišč. Vse to zožuje

J. Košnjek

V Beogradu o treh predlogih

BEOGRAD — Na beograjskem sestanku o varnosti in sodelovanju v Evropi se nadaljuje razprava o dnevnom redu za jesenski del beograjskega zasedanja. Delegaci imajo pred seboj tri predloga in dva dopolnila k predlogu v Beogradu sodelujti neuvrščenih in neutralnih držav. Od torka dalje se udeleženci beograjskega sestanka v kongresnem centru ob Savi shajajo na plenarna zasedanja, hkrati pa se sestaja tudi redakcijska komisija, ki bo skušala tri predloga združiti v enotnega, ki bi bil sprejemljiv za vse. Predlog mora spoštovati načela iz Helsinkov, kjer je bilo dogovorjeno, da morajo udeleženci beograjske konference oceniti dogajanja v zadnjih dveh letih, obenem pa načrtovati nova pota evropske varnosti in sodelovanja. V Beogradu je bilo ališati predlogi, da bi hkrati o dnevem redu jesenskega zasedanja v Beogradu obravnavali tudi način dela jesenskega dela konference. Vendar je prevladalo mnenje, da razprava o dnevem redu ne bi kazala obremenjevati se z drugimi vprašanji, kar bi prvi del konference podaljšalo. Kaže torej, da skušajo v beograjskem kongresnem centru pospešiti razpravo. Plenarne seje so dopolnile, seje redakcijske komisije pa popoldne.

Redno se shajajo tudi predstavniki devetih v Beogradu sodelujočih neutralnih in neuvrščenih držav. Sprotno ocenjujejo potek konference in uveljavljanje predloga dnevnega reda, ki so ga ponudili delegacijam. Po sodbi opozavcev je predlog neutralnih in neuvrščenih najboljša osnova za oblikovanje končnega dokumenta.

V našem glavnem mestu je prišla tudi posebna nota alžirske vlade, ki sporoča stališča Alžira do posameznih točk sklepne listine. Na osnovi tega kaže sklepati, da bo v Beogradu brez dvoma govorova tudi posebej o položaju v Sredozemlju. Alžirija bi rada sodelovala na drugem delu beograjskega sestanka, kar bi sodobnost varnosti v Evropi o varnosti v Sredozemlju še povečalo. Sicer pa alžirska vlada v noti, naslovljeni na naše zunanje ministrstvo, pozitivno ocenjuje Beograd in po Helsinkih prehodjeni pot. Alžirska nota je bila posredovana vsem delegacijam na Beograjski konferenci.

AMERIŠKI POGOJ IZRAELU

WASHINGTON, JERUZALEM, KAIRO — Ameriško zunanje ministrstvo je v posebeni izjavi sporočilo, da je pogoj za doseganje trajnega miru na Blízjem Vzhodu umik Izraela iz ozemelj, zasedenih leta 1967, vstevi z zahodnim bregom reke Jordan. Izraelu so izjavo sprejeli z negodovanjem in kritiko, v Kairu pa so jo toplo pozdravili. Predstavnik zunanjega ministrstva Hoddling Carter je dejal, da mora Izrael popustiti na frontati proti Siriji, Jordani in Egipetu. Stališče nove izraelske vlade z Beginom na čelu namreč pravi, da o umiku ni govor in da je zasedeno ozemlje izraelsko. To pa je podobi Združenih držav, ki so sicer velik zaveznik Izraela, v nasprotju z resolucijo varnostnega sveta OZN, ki je bila sprejeta novembra leta 1967. Sporazum o novih mejah bi moral doseči na posebnih pogajanjih. Le-ta bi se moral začeti čim prej. Dogovoriti bi se moral tudi o domovini Palestincev. Sicer pa je ameriška administracija letos da Izraelu 115 milijonov dolarjev za orožje, kar je še bolj vzpodbudilo vojni naklonjenje duhov v Izraelu. Ti tudi sodijo, da bi umik na stare meje ogrožil obstoj države. Ameriška izjava je prišla na dan le nekaj dni pred Beginovim obiskom v Združenih državah in pred napovedanim sestankom voditeljev zahodne deveterice v Londonu.

Prireditve ob dnevnu borcu

JESENICE

Krajevna organizacija ZZB NOV Žirovnicna bo v počastitev krajnega praznika žirovniške krajevne skupnosti in dneva borca pravila spominsko svečanost že jutri ob 19.30 uri ob spomeniku padlim borcem v Mostah v spomin na talce, ki so bili tu ustreljeni pred petintridesetimi leti. Mojstrančani pripravljajo svečanost in srečanje borcev ter aktivistov v nedeljo, 3. julija, ob 10. uri na domačiji pri Sedenuku na Sedelicah ob spomeniku. Krajevna organizacija ZZB NOV Plavž na Jesenicah pa bo pripravila v nedeljo, 3. julija, ob 8. uri v »Logu Ivana Kričca« balinarski turnir. Borci, mladina in pionirji pa bodo obiskali tudi mnoga grobišča, spomenike in spominska obeležja posvečena padlim borcem.

KRANJ

V kranjski občini bodo slovesne proslave v počastitev dneva borca po mnogih delovnih organizacijah in ustanovah. Še posebno slovesno bo v tovarni »Sava«. Sicer pa se bo mnogo Kranjanov udeležilo osrednje proslave ob dnevnu borco v Črnomlju v Beli krajini.

RADOVLJICA

Tudi Radovljičani pripravljajo številne proslave in svečanosti v počastitev praznika. Pripravljajo jih mnoge krajevne organizacije ZZB NOV. V krajevni organizaciji ZZB NOV Kamna gorica pa bodo ob prazniku razvili tudi svoj prapor. Tradicionalna proslava bo v nedeljo, 3. julija, tudi na domačiji Vinka Berceta na Mlaki.

ŠKOFJELKA

V nedeljo, 3. julija, ob 20. uri bo v letnem gledališču na loci sestru v počastitev dneva borca nastop znanne folklorne skupine A. Ž. Ševčič iz Smederevske Palanke v SR Srbiji. V ponedeljek, 4. julija, pa bo na prizorišču tradicionalnega slovenskega izseljenskega piknika igral partizanske in revolucionarne pesmi pihalni orkester Alpina iz Žirov. Tu bo tudi srečanje aktivistov in borcev NOV.

TRŽIČ

Tržičani bodo v nedeljo, 3. julija, ob 11. uri na Bistriški planini pripravili že XIII. tradicionalno srečanje borcev, aktivistov in ostalih gostov. Slavnostni govornik bo udeleženec NOV in predsednik skupščine občine Tržič Milan Ogris. V kulturnem programu bodo sodelovali pihalni orkester iz Tržiča, recitatorji kulturno umetniških društev ter učenci šol. Za prehrano in pijačo bo poskrbela lovška družina Kovor. V primeru slabega vremena bo srečanje v ponedeljek, 4. julija.

J. Govekar

DELAWSKA UNIVERZA TOMO BREJC KRAJN

v sodelovanju s Fakulteto za turizem in zunanjega trgovino iz Dubrovnika

razpisuje

v študijskem letu 1977/78
vpis kandidatov za študij na prvi stopnji fakultete za turizem (višja turistična šola).

POGOJI za vpis: dokončana srednja šola

Prijavi je treba priložiti:
spričevalo o dokončani srednji šoli,
rojstni list
potrdilo o zaposlitvi
izjava oz. potrdilo o kritju stroškov študija
dve fotografiji 6 x 4 in
50,- N din

Študij je organiziran za izredne študente in traja približno 30 mesecev. Prijave sprejemamo do 15. avgusta 1977. Glede na to, da študij turizma organiziramo prvič, prosimo vse kandidate, ki se bodo odločili za tovrstni študij, da predhodne prijave takoj pošljejo zaradi tekočih priprav za začetek študija.

Podrobnejše informacije dobite na Delavski univerzi Kranj vsak dan od 7. do 14. ure, ob sredah pa tudi do 17. ure.

Jože Kocijan - Žagarjev nagrajenec

Nagrajena zasnova izobraževanja

Pred kratkim so v Ljubljani podelili Žagarjeve nagrade šestim slovenskim prosvetnim delavcem za izredne uspehe na področju izobraževanja. Prejel jo je tudi samostojni programer za izobraževanje v združenem podjetju Polikem in dolgoletni sodelavec kranjske Save Jože Kocijan in sicer za izredno uspešno organizacijo izobraževanja gumarskih delavcev.

Tudi sedaj se dolgoletni ravnatelj savskega gumarskega izobraževalnega centra ukvarja z izobraževanjem. Pravkar pripravlja izpopolnitven profil za poklice kemične stroke. Zadnjih 15 let namreč skoraj niso šolali poklicnih delavcev v tej stroki. Že leta 1975 so organizirali šolanje kemičnih procesničarjev in kemičnih laborantov. Te poklice nujno potrebujejo v proizvodnji smol, tesnil in drugod.

»To sta poklica širokoga profila. Ker pa potrebujemo tudi delavce, ki bodo v kemični industriji opravljali bolj specializirana dela, pripravljamo tudi šolanje za poklice ozkega profila: izdelovalce filterov, izdelovalce tesnil - te potrebujejo v Donitu, imprignerje in keramike. Šolanje za te poklice bomo organizirali v okviru delovnih organizacij, ki te poklice potrebujejo in se bodo sprva zanje šolali delavci, ki

omenjena dela že opravljajo,« pripoveduje o svojem sedanjem delu Jože Kocijan.

V Savi se je Jože Kocijan zaposlil kot ravnatelj Industrijske gumarske šole leta 1958. Pred tem je bil učitelj geografije na gimnaziji, delal pa je tudi na tajništvu za šolstvo pri okrajnem ljudskem odboru. V času okupacije je bil v vojnem ujetništvu, v začetku leta 1944 pa se vključil v NOB, kjer je bil še pred koncem vojne sprejet v ZK. Rojen je bil leta 1924 v Lešah pri Tržiču.

»Delo v gumarski šoli je pred skoraj dvema desetletjem potevalo v težkih pogojih. Nisem bil samo organizator izobraževanja, učitelj in vzgojitelj - takrat je šola imela tudi internat; veliko je bilo treba hoditi tudi po terenu. Mladi so se zaradi težkih pogojev dela neradi odločali za gumarski poklic. Prehodil sem skoraj vso Jugoslavijo in pridobil mladino za našo šolo.«

Poleg tega se je Jože Kocijan zavzemal, da sistematično in organizirano izobraževanje zaposlenih delavcev, ker je bil vedno trdno prepričan, da je le dobro usposobljen delavec lahko tudi uspešen proizvajalec in upravitelj. Že leta 1960 je bil v Savi ustanovljen Izobraževalni center, ki je pričel načrtno izobraževati delavce. Poleg gumarske je začela delovati tudi tehnična šola, kasneje je bil ustanovljen tudi gumarski oddelek višje šole kot dislociran oddelek Fakultete za naravoslovje in tehnologijo.

Temu izobraževanju je dal tudi teoretično osnovo. Izdelal je številne analize o zahtevah gumarskih poklicev, na podlagi katerih je sestavil 6 ozkih in 2 široka profila poklicev ter poklic gumarskega delovodje in gumarskega tehnika. Poleg tega je izdelal vse potrebne predmetnike in učne načrte ter več priročnikov in učbenikov. Tako so lahko verificirali Izobraževalni center in vse šole, ki delujejo v naseljih.

Kot učitelj in pedagog se je Kocijan vedno zavzema za marksistično naravnost pouka na vseh stopnjah in oblikah izobraževanja. Zato ga delovni kolektiv Save ceni kot dobrega in izredno prizadenevga družbenopolitičnega delavca. Veliko je naredil ne le za poklicno izobraževanje delavcev, temveč tudi za idejnopolitično usposabljanje zaposlenih, predvsem mladih. Njegova trda vera v samoupravljanje in naš sistem je prehajala na mnoge generacije gumarskih delavcev; znano je, da imajo delavci Save zelo dobro organizirano samoupravljanje in da so med najbolj aktivnimi v občini. Na osnovi Kocijanovega dela sedaj snujejo zasnovno usmerjenja izobraževanja v svoji stroki.

L. Bogataj

Vojaki in muzej

Dobrodošla pomoč pri urejanju prostorov za prirodoslovno zbirkovo in okolice Loškega gradu

Že zdavnaj smo se navadili na to, da vojaki priskočijo na pomoč, kjer koli je ta potrebna. Kdo bi znal nasteti pretevila različna dela, ki so jih že opravili poleg svojih osnovnih nalog, da bi koristili posamezniku ali širši družbeni skupnosti. Spomnimo se samo velikega deleža, ki ga imajo vselej pri odstranjanju posledic naravnih ali drugih težkih nesreč, pri graditvi poti v odročna naselja, pri postavljanju objektov na težko dostopnih krajinah in še pri mnogocem.

V Škofji Loki so k vsemu temu dodali še nekaj novega: vojaki so sodelovali pri nekaterih delih na Loškem gradu, ki so nujna, a zanje ni denarja. Direktor muzeja Andrej Pavlovec je o tem povedal:

»V kleti gradu pripravljamo nove prostore za prirodoslovno zbirkovo, ki od preurejanja gradu pred 4 leti ni več razstavljenia, zlasti mladi obiskovalci pa jo že pogrešajo, ker sodi med najbolj privlačne dele muzeja. Že 2 leti se trudimo, da bi nove prostore uredili, vendar pa nam ne uspe zbrati dovolj denarja za plati gradbenega podjetja. Zato smo se odločili, da dela speljemo v lastni reziji. Tudi naš kolektiv je delal v kleti dva popoldneva, vendar je pred težaskim delom omagal. Na to je nanesla beseda na občinskem sindikalnem svetu in tu so se spomnili na vojake. Komandant vojašnice Jože Gregorčič-Gorenec v Škofji Loki Miomir Novaković je bil pri priči za to. V ponedeljek, 27. junija, je 8 vojakov zabetoniralo tla v kleti. Veliko so pri pomogli, da bomo zbirko lahko spet razstavili v septembру, ko bomo proslavljali 40-letnico Muzejskega društva. V torek je naslednja skupina postorila vrsto stvari v okolici gradu.«

Bilo jih je prav prijetno opazovati, ko so strigli živo mejo, nasipali in izravnali poti, odnašali proč težko rezbarijo, lesorez in ikebane.

V bogatem kulturnem programu razstave si velja še ogledati: v petek večer, (1. 7.) ob 20.30 komedijo Cvetka Golarja: Dve nevesti v uprizoritvi dramske skupine KUD Davorin Jenko Cerkle. Predstava bo na prostem za šolo;

v soboto, (2. 7.) ob 9. uri likovno ustvarjanje šolskih otrok na asfaltu pred osnovno šolo, ob 17. uri kulturni program, ki ga izvajajo učenci osnovne šole KUD Davorin Jenko in ob 20. uri ples na katerem bo igral priznani ansambel »PLANIKA«;

v nedeljo (3. 7.) ob 18. uri občinska folklorna revija in nastop okteteta Sava Kranj,

v pondeljek, (4. julija) ob 20. uri Akademija ob dnevu borca. Sodelujejo moški pevski zbor pod vodstvom Jožeta Močnika in recitatorska skupina kulturno umetniškega društva Davorin Jenko, in v torek, (5. julija), ob 19. uri promenadni koncert godbe na pihala iz Kranja.

J. Kuhar

Vojaki iz vojašnice Jožeta Gregorčiča-Gorenca pri urejanju okolice Loškega gradu

Jesen še veliko dela

Kranj - »Naloga medobčinskega sveta ZSMS za Gorenjsko je usklajevanje skupnih akcij gorenjske mladine, hkrati pa se na njem oblikuje enotna stalnica mladine gorenjske regije do vprašanj in problemov, ki jih obravnavamo v republiški konferenci in njenih organih ter specializiranih konferencah in do vseh drugih aktualnih zadev na Gorenjskem in v naši družbi,« je dejala predsednica MS ZSMS, studentka drugega letnika defektologije na Pedagoški akademiji v Ljubljani Alenka Markovič. »Lani decembra, ko smo si zastavili program dela za prihodnji dve leti, smo se dogovorili tudi za boljše sodelovanje z medobčinskimi svetimi drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, predvsem z ZK in SZDL. Sodelovanje dobro poteka. Tudi občinske konference dobro sodelujejo, malo manj pa smo uspešni pri koordinaciji dela specializiranih konferenc in komisij po občinah. Vzrok zato je tudi v premalo aktivnih vodstvih posameznih konferenc in komisij ter delegatov v RK. Zato že pripravljamo evidentiranje kandidatov za nove delegate v organih RK za področje konference mladih v izobraževanju, komisije za idejno politično delo, centra za obveščanje in propagando, kon-

ferenco mladih iz krajevnih skupnosti in za družbene organizacije in društva.«

»Katere pa so konkretné naloge?«

»Vključili smo se v priprave na volitve z namenom, da bo čimveč mladih vključenih v delegacije za SIS in konference DPO ter v samoupravne organe. Potem so sedaj važne priprave na 10. kongres ZSMS, ko moramo dosledno uresničiti sklep prejšnjega kongresa. Med počitnicami se bodo študenti prvih letnikov v okviru učnih centrov pripravljali na LO in DS in naša naloga je, da v okviru teh centrov pripravimo programe dela aktivov ZSMS in OO ZKS. Pa tudi sicer je vsestransko usposabljanje mladine za SLO naša stalna naloga. Pripravili smo za vso Gorenjsko enoten program vzgoje prostovoljev teritorialne obrambe in vključili veliko prostovoljev. Rezultat teh prizadevanj se je pokazal na nedavni vojaški vaji, ko so mladi aktivno sodelovali v pripravah in izvedbi.«

»Kaj imate še v načrtu?«

»Pripravljajo se nov dogovor o štipendiranju. O njem smo že razpravljali in imeli tudi precej pripombe. Menimo, da je potrebno bolje izdelati merila za izplačevanje štipendij in glede previdanja sredstev ter bolj natančno opredeliti deficitarne in suficitne poklice. Aktivno bomo moralni sodelovali tudi pri evidentiranju kandidatov za novo skupščino podpisnikov.«

Mladi smo spremljali tudi priprave na ustanovitev pedagoškega centra pri kranjski gimnaziji. Sedaj, ko je dana zelena luč za ustanovitev, še nikakor ni delo končano. Menimo, da bo potrebno še veliko dela preden bo dosežena ustrezna kvaliteta in vsebine dela v centru. Vključili smo se tudi v akcije ob uresničevanju zakona o združenem delu in se moramo prizadevati, da bomo mladi dajali koristne predloge za realizacijo. Nadalje so aktualne naloge, ki so sedaj pred nami, priprave na prehod v usmerjeno izobraževanje, poživitev sodelovanja družbenih organizacij in društev z drugimi organizacijami mladine, spodbudite dejavnosti, boljša organiziranost mladih kmetov itd.«

L. Bogataj

Na podlagi sklepa delavskega sveta objavlja komisija za osnovna sredstva

Embalažno grafično podjetje Škofja Loka

prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. kamion TAM 5000, letnik 1965, v nevoznom stanju
2. kombi ZASTAVA, letnik 1975, v voznem stanju
3. krožne škarje Müller
4. krožna žaga
5. preša za zlatotisk
6. VF varilni aparat
7. nožna stiskalnica
8. zgibalni stroj
9. tiskarski zaklopni stroj
10. ročni voziček
11. ročni rezkalni stroj ELU

Licitacija bo v četrtek, 7. julija 1977, in sicer ob 12. uri za družbeni sektor in ob 13. uri za zasebni sektor na sedežu podjetja v Škofji Loki, Kidričeva 82. Ogled osnovnih sredstev je možen dne 7/7 od 8. ure dalje.

Predstavniki družbenega sektora morajo imeti na licitaciji poloblastilo, zasebniki pa morajo položiti 10 % jamčino.

Premalo prostora v vrtcih

Radovljica - Maja so starši v vseh enotah Vzgojno varstvenega zavoda Radovljica vpisovali predšolske otroke v vrtce. Konec junija pa so komisije sestavljene iz predstavnikov krajevnih skupnosti, staršev iz svetov vzgojno varstvenih enot, patronažne službe zdravstvenih domov, socialnega skrbstva in delavcev zavoda ugotavljale, kateri otroci imajo prednost pri sprejemu. Pri tem so upoštevali socialne,

zdravstvene in družinske razmere in tako v vrtce na Bledu, ki lahko sprejme 70 otrok, sprejeli 105, odkloniti pa so jih morali 117. V Lesach so sprejeli 47 otrok, čeprav je zmogljivost vrtca 32 otrok. Odkloniti so jih morali 44. V Radovljici pa vrtce sprejme lahko 160 otrok. Sprejeli so jih 210, odklonili pa 21. Vse prijavljene otroke pa so lahko sprejeli v vrtce v Begunjah, Bohinjski Bistrici, Gorjah, Kamni goricah in v Kropi. JR

2000 milijonov za rudnik

Zavarovanje okolja pri rudniku urana Žirovski vrh bo temeljitejše kot pri kateremkoli drugem takem obratu na svetu

Rudnik urana Žirovski vrh, za katerega se uveljavlja kratica RUŽV, niso pričgali zadnje zelene luči za ačetek izgradnje. Investicijski program za rudniški del je bil prizoran ob koncu marca, za predelovalni del pa v maju. Dokončna odločitev je sedaj v rokah ISE - samopravne interesne skupnosti elektroospodarstva naše republike, ki bo agotovila tudi potreben denar, rudniku bo verjetno odločala še sen.

Cepav »rudnik da ali ne« ni več pranja, to le nekoliko moti nadavanje potrebnih priprav. Novi - edaj 16-članski kolektiv RUŽV - jih je v pol leta svojega obstoja spel lotiti zagnano in tako nadomestil marsikaj zamujenega. Predvino je, da bo rudnik začel poskušno bratovati v drugi polovici leta 1979; cilj pa je mogoče dosegči le, če pripravah ne bo izgubljen niti en um dan.

ZMENA DONOSNOST

Po pripravljenih investicijskih programih bo izgradnja RUŽV večala nekaj nad 2 tisoč milijonov dinarjev. Od tega je 1500 milijonov redvideno za ureditev rudnika in redelovalnega obrata, ostalo pa ajveč za soudeležbo pri obratu za otrebno žvepleno kislino pri Črnini Celje, pri cesti, daljnovidu in radnji stanovanju, za obratna sredstva in podobno.

S precejšnjo gotovostjo cenijo, da o ležišču rude na območju Žirovskega vrha jedrsko elektrarno v rskem lahko preskrbovalo z osnovno surovino vsaj 25 let. Program juge investicijske izgradnje je zavavljen na 15-letnem izkorisčanju, edeti pa je treba, da imajo taki idniki ob učinkovitem izkorisčanju raviloma kratek vek, zato morajo jihovo obratovanje spremljati zate raziskave novih nahajališč. Žal enutno pri nas za to ni poskrbno.

V letu 1979 naj bi s poskusnim bratovanjem odkopali 20 tisoč ton rane rude, v zagonskem letu 1980 1 tisoč ton in v letu 1981 120 tisoč ton. V naslednjem obdobju naj biila redna letna proizvodnja 160 soč ton rude, količina izkopanin pa o se enkrat večja.

Stroški izgradnje bodo precej veči, kot je ISE prvotno predvidela,endar jih je z odložitvijo manj nujih naložb mogoče porazdeliti tako, da bi dodatna sredstva zagotavljala le v naslednjem 5-letnem obdobju.

NA DELOVNEM MESTU

Komaj je uategnil odgovarjati vsem in vsakomur, ki so teželi hitre, točne in vsestranske turistične informacije. Ko ne bi bil 28-letni Peter Vengar, zaposlen v poslovničini Turističnega društva Radovljica iznajdljiv kot je, okreten in bister, kot se izkaže, bi bilo treba turistom dolgo čakati na kakšne kolikorje turistične informacije. Tako pa je vedno bolj številnim gostom kaj hitro na razpolago, ko jim posreduje napotke o turističnih privlačnostih Radovljice z okolico, nasvetve o najbolj ugodnih potovnih vožnjah, informacije o prenočitvah in skratka vse turistične napotke, ki zanimajo turista. Bo že držalo, da so v turističnih poslovničinah ponavadi ljudje enakih sposobnosti, a Peter sodi med tiste redke, ki znajo, če je potrebno, tujejo turista že s samim nastopom in pravo, izbrano in primereno besedo preipričati v svoj in edini prav. Tudi sala in dovitipa primerjava je vabilivo prepričevalna, če jo izrede Peter Vengar, saj mu široke razgledanosti res ne manjka.

In kaj pravi sam ob pohvali in prijanju, da je v turistični poslovničini zares odličen?

»Delo me veseli, kar zadovoljen sem z delovnim mestom. Tu sem sele dobra dva meseca redno zaposlen pri Turističnem društvu Radovljica, ob delu pa študiram književnost in francosčino. Opravok je za več dan, posebno zdaj, ko je turistična sezona tu. Turisti se venomer oglašajo, osebno ali po telefonu in ker sem bil dva meseca sam v poslovničini, je bilo treba odgovarjati od jutra do včerja. Prodajam spominke, posredujem informacije za Radovljico, njeni okolico in vso Gorenjsko, dajem obvestila o sobah, pensionih in tako naprej.«

Na Gorenjsko prihaja precej gostov iz sosednjih republik, stalnih gostov, ki jim je vsekaj gorenjska pokrajina in ljudje. Kaj pa tujci turisti?

»Zares prihaja največ starih gostov iz Srbije, iz Zagreba in drugod, naših domačin, zanima jih predvsem okolica, ko odhajajo na sprehode, povprašujejo o cenah, prehrani. Številni se dogovarjajo kar neposredno z zasebniki, ki oddajajo sobe in nudijo penzije. Med tujimi gosti je največ Nemcev in Nizozemcev, ki jih zanimajo kampi; tudi gostje pa v Radovljico prihajajo v večjem številu bolj proti koncu poletne sezone, ko se vračajo z morja.«

Izkušnje z njimi? Pritožbe in pohvala?

»Mislim, da bo letos sezona kar ugodnejša, saj bo bili zadovoljni, ko bi bile cene, predvsem izvempenzionski storitev, nište. Zdi se jim, da izven aranžmajev plačujejo predrago hrano

Vse, kar je sedaj znano o ceni izgradnje rudnika in stroških njegovega izkorisčanja, priča, da to nikakor ne bo najbolj donesen obrat te vrste v svetu. Toda tudi slabših je še zelo veliko, a jih je vseeno vredno izkorisčati. Uranova ruda v Žirovskem vrhu povprečno vsebuje na tono 840 g uranovega oksida, ki služi za izdelavo goriva za jedrsko elektrarno. Predvidevajo, da ne bodo predelovali rude z manj kot 500g na tono, medtem ko se v nekaterih drugih državah včasih zadovoljijo tudi z manj kot 300g.

BREZ IZTOKA V SORO

Izgradnjo in izkorisčanje bodo precej podražili zaščitni ukrepi, ki bodo prednjačili pred drugimi takimi rudniki po svetu. Izračunalni so, da bodo v končni ceni pridobljene surovine udeleženi kar s petino.

Po zaslugu strokovnjakov Instituta Jožef Stefan bo imel ta rudnik prvi na svetu zaprt sistem, ki bo zagotavljal, da tehnološka voda ne bo odtekala v Soro, kar je varstvo okolja izredno pomembno. Po prvem predlogu tujega partnerja bi se zlilo v Soro vsak dan 5400 kubičnih metrov tehnološke vode.

Odlagališče jalovine so izbrali z največjo možno odgovornostjo. Kljub visokim odvoznim stroškom jo bodo odvajali 4 km daleč in celo na višjo lego.

Poskrbeli bodo tudi za to, da padavine z jalovišča ne bodo spiralne skodeljivih snovi v vodotoke. Odlaga-

lišč bo obdano z odvodnimi kanali, njegova tla pa prekrita z nepropustno plastjo. Voda se bo zbirala v bazenu za odstranjevanje trdih delcev. Jalovino bodo sproti prekrivali z zemljo ali plastičnimi prevlekami. Strokovnjaki raznih institucij med drugim proučujejo, s katerimi rastlinami bo mogoče pusto jalovišče kar najhitreje lepo ozeleniti.

KOMU DELOVNA MESTA

Ocena o številu potrebnih delavcev se je v minulih letih precej zniževala. Vse tako kaže, da rudnik v Gorenji vasi ne bo povzročal večje socialne preobrazbe, saj ustreerne raziskave kažejo, da bo za večino del mogoče dobiti delavce v domači občini, v kateri je za to tudi precej zanimanja.

Investicijska programa predvideta 340 delavcev za rudnik, od tega 50 z visoko in višjo izobrazbo ter 80 v obratu za predelavo. Direktor RUŽV Franc Branisej pa po primerjavah s sorodnimi rudniki v drugih državah upa, da sta ti številki pretirani in da ju bo mogoče še precej znižati.

Pri raziskavah, ki jih pod Žirovskim vrhom opravljata Geološki zavod in Institut Jožef Stefan, že dela 80 delavcev in večina bi tu želela ostati. RUŽV računa tudi na rudarje iz Idrije, katerih rudnik ne obratuje več in bi jih v Poljansko dolino lahko celo vozili. Tudi za strokovnjake z visoko izobrazbo dobro kaže. Ob praktičnem delu na polindustrijski napravi se je usposobil za uransko tehnologijo že 120 inženirjev, 35 jih je diplomiralo s tega področja, 1 pa je opravil tudi magistersko nalogu.

Metka Sosič

Enotna skrb za vodo in kanalizacijo

Škofja Loka — Največji uspeh nedolgo tega zaključene javne razprave o investicijskem programu gradnje II. dela primarnega vodo-voda in kanalizacije na škofjeloškem območju je, da so se njeni udeleženci odločili za razširjeni program: S tem so pokazali veliko zavzetost za urejanje teh zadev; pomembnih tako za gospodarstvo kot za slehernega občana.

Po sprejetem predlogu naj bi povečali vodovod tako, da bo dovolj vode tudi za gašenje morebitnih požarov. To je nujno predvsem za industrijo na Trati, ki veliko dela zlahko vnetljivimi materiali, ne more pa si pomagati z rečno vodo, ker je

od nje oddaljena. Ta odločitev bo terjala dodatnih 8,7 milijona dinarjev.

Javna razprava je pokazala, da je investicijski program zelo dobro pripravljen. Izvršni svet Skupščine občine Škofja Loka je v razpravi o tem minuli četrtek izrazil vse priznanje TOZD Komunalne dejavnosti, ki deluje v okviru SGP Tehnik, prav tako pa tudi posebni strokovni komisiji izvršnega odbora občinske komunalne skupnosti in njenemu predsedniku inž. Ivanu Kepicu.

Kot smo že poročali, so se v Škofji Luki in okoliških naseljih odločili za omenjeni program, ker v koničah že primanjkuje vode, njena potrošnja pa še vedno narašča. Zato predvidevajo dopolnilno zbirališče, črpališče vode na Sorškem polju in ustreerne nove cevovode. Pri kanalizaciji želijo odpraviti ozka grla, razširiti primarno omrežje in povečati čistilno napravo na Suhu.

V tem srednjeročnem obdobju so v občini predvidene tudi naložbe v vodovode in kanalizacijo v Zireh, Železnikih in Gorenji vasi, samo v kanalizacijo pa še v Poljanah, Selcih, Trebiži in Sovodnju. Vse načrtovane naložbe so ocenjene na 167 milijonov dinarjev, ki naj bi jih zbrali s pomočjo bančnih posojil predvsem od organizacij zdrženega dela, krajevnih skupnosti, komunalne interesne skupnosti in neposredno od potrošnikov prek povečane vodarine in kanalitvice. Julija naj bi v tem podpisali samoupravni sporazum.

Člani Izvršnega sveta so na seji predlagali, da TOZD Komunalne dejavnosti in komunalna interesna skupnost zagotovita potreben sodelovanje vseh organizacij in krajevnih skupnosti, ki upravljajo vodovode ali kanalizacije ter tako poskrbita za skupno, enotno izvajanje celotnega programa v občini. — M. S.

in pijača. Radovljica in okolica je zanje privlačna zaradi številnih gostinskih lokalov, tudi prekraja je zadovoljiva. Vsekakor pa bi bilo bolje, ko bi jim poleg nasvetov lahko ponudili neke vrste potovno kartu Gorenjske. Prospektov imamo v Turističnem društvu, ob 70-letnici društva namenimo izdati še en prospect, vendar se mi zdi, da bi morala biti to propaganda še večja. Nekateri gorenjski turistični kraji imajo svoje prospkete, precej drugih, tudi Kranjska gora, pa bi ga morali še izdati. Gostje pa so seveda zelo različni, tudi slabih izkušenj z njimi ni malo. Vsakomur se, da posebno, če jih je veliko, ne more posvetiti tako, kot pričakuje.

Peter Vengar že po svoji delovni dolžnosti pozna turistični utrip kraja in kot turistični delavec dovolj dobro tudi drugi turistični središča po svetu. In kam on namenava v svojih dopustnih dneh?

»Pravzaprav bom vso poletno sezono na delovnem mestu, ostane mi le nekaj prostih sobot in nedelj, ko dobim sodelavca. Ce bom imel le možnost, namenjam vsekakor najprej odpotviti v Sovjetsko zvezo.«

D. S.

RECEPTOR PETER VENGR

Inovacijski mrk

V zvezni republiki Nemčiji se 75 odstotkov produktivnosti doseže s tehničnimi izboljšavami in izumi... V Švici je 1000 patentov na milijon prebivalcev na leto... V Demokratični republiki Nemčiji je vsak četrti zaposleni vključen v novatorski proces... Jugoslavija je po številu izumov in novatorskih predlogov prav na dnu lestvice...

Informativni podatki, s katerimi je bila lani, v letu inovacij in tudi letos obširnejše seznanjena javnost, so dovolj zgovorni. Naša novatorska aktivnost za zdaj ni bila množična – z izjemo nekaterih delovnih organizacij, ki so načrtno spodbujajo novatorstvo in izumiteljstvo – in je zato znatno zaostajala za našimi družbenimi interesi. Korak naprej je bilo opaziti le lani, ko so delovne organizacije prikazovale ob zaključnih računih tudi podatke o inovacijski dejavnosti. Korak naprej zato, ker so tedaj lahko še spoznale, kako razmeroma majhna je ustvarjalnost, kako daleč so od inovacij kot sestavnega dela proizvodnega procesa in kako piše so materialne in moralne spodbude posameznim novatorjem.

Kaj danes lahko ugotavljamo za številne temeljne organizacije in organizacije zdrženega dela? Le nekaj jih je na Gorenjskem, Iskra, Železarna in nekatere druge večje organizacije, ki načrtno spodbujajo, cenijo tehnološko znanje in ustvarjalnost vseh zaposlenih, imajo organizirane službe, pravilnike in spoznaje o izumih in racionalizacijah. Železarna Jesenice, na primer že letos beleži skoraj 12 milijonov prihrankov od 22 inovacij, prizadeva pa si, da bi ob koncu leta presegla vse dosedanje rezultate. Številne druge organizacije pa usodno zaostajajo, kajti preveč so podcenjivale lastno znanje in lastne dosežke, opirajoč se le na razvojne službe, ki naj bi bile edine nosilke tehničnega napredka. Vsaka inovacijska pobuda v proizvodnji je lahko zbledela, če organizacija nasprosto ni imela nobenega posluha in ne pravilnika, po katerem bi se inovacija sprejela in nagrajevala. Nezaupanje, celo zavist ali bojanje za lastni položaj so bile med drugim ovire, ki niso dopuščale, da bi inovacijski pobudi namenili začetni dinar, ki bi se potlej dvakrat povrnil. Skoraj nerazumljivo je, da so poslovne izgube stiskale grlo, dosledno pa se je zanemarjala edinstvena možnost oplemenitvena razpoložljivega tehnološkega znanja. Nadarjeni ustvarjalci so zaradi splošne malodušnosti in brezbržnosti stali ob strani, čeprav bi ob organizirani skrbi za inovacijsko dejavnost lahko veliko pomagali z inovacijskim dohodom, ki je neobremenjen in brez vsakih obveznosti. Marsikje so trdno zamišljali pred neizpodbitnim dejstvom, da bi izdelava sanacijskih programov – in teh je več in preveč! – z upoštevanjem množične inventivne dejavnosti in njeno uresničitvijo bila pomembno manjši problem, saj daje okoli 25 odstotkov večji ostanek dohodka že pri najmanjši aktivnosti.

Naj imajo razvojne in raziskovalne službe še toliko sredstev, nikakor ne morejo doseči ustvarjalnosti številnih stimuliranih neposrednih proizvajalcev, ki problematiko svojega dela najbolje pozna. V svetu največje uspehe dosegajo prav tiste države, ki so uspele zagotoviti razvoj in nenehno širjenje množične inventivne dejavnosti kot osnove za rast kvalitete lastnega razvoja proizvajalnih sil.

Predlog in preveč boleč je bil dosedanji inovacijski mrk, da bi ga še vnaprej lahko dopuščali. Sindikati po občinah so zato zahtevali, da vse delovne organizacije pripravijo sporazume in pravilnike o izumih, racionalizacijah in koristnih predlogih, za kar je že skrajni čas. Le v zavest nam se mora priti, da imamo v proizvodnji številne tehnične ustvarjalce, ki nam bodo ob ustrezni moralni in materialni stimulaciji prinašali ne le izdatni dohodek, temveč tudi pomagali k tehničnemu in splošnemu družbenemu napredku.

D. Sedej

Delitev programa

Združeno gorenjsko gozdno in lesno gospodarstvo si že nekaj časa prizadeva, da bi poleg ostalih problemov rešilo najbolj perečega: delitev proizvodnega programa med LIP Bled in Jelovico Škofja Loka

Bled — Gorenjski gozdari in lesarji, zaposleni v delovnih organizacijah GG Kranj, GG Bled, ZLIT Tržič, Jelovica Škofja Loka, Alpes Železni, Gradiš Škofja Loka, LIP Bled in Aero-celuloza Medvode so po zdržitvi v sestavljeni organizaciji GLG morali premagovati vrsto težav, ki se nujno porajajo ob novi organiziranih skupnosti, ki obremenjeni s staro miselnostjo, starimi odnosni in pogledi. Če so sprva ponekod še z nezaupanjem skup

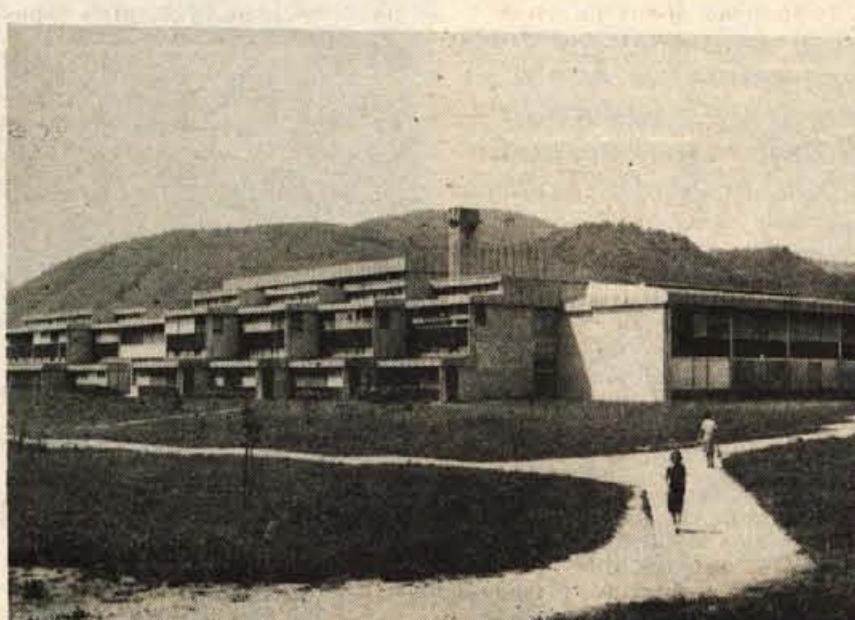
5 ŠKOFJA LOKA

10. seja skupščine občinske izobraževalne skupnosti Škofja Loka
sreda, 6. julija 1977,
ob 13. uri v prostorih
osnovne šole Peter Kavčič
v Podlubniku v Škofji Loki

DOGOVORIMO SE

Dnevni red

- izvolitev organov skupščine
- potrditev zapisknika zadnje seje
- verifikacija samoupravnega sporazuma o temeljnih plana občinske izobraževalne skupnosti Škofja Loka ter vzgoje in uresničevanja izobraževanja SR Slovenije v obdobju 1976 do 1980:
- a) obravnavna pripomba
- b) ugotovitveni sklep
- verifikacija prispevnih stopenj za obdobje od 1. avgusta do 31. decembra 1977
- pristop k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev za adaptacijo in izgradnjo šole v Jurovskem dolu
- uresničevanje srednjeročnega plana občinske izobraževalne skupnosti v letu 1977:
- a) cene vzgojnoizobraževalnih storitev in kriteriji za financiranje v letu 1977
- b) program za leto 1977
- c) finančni načrt za leto 1977
- finančno poročilo od 1. januarja do 31. maja 1977
- delegatska vprašanja

ŠKOFJA LOKA - Postopoma prehajajo na celodnevni pouk vse šole v škofjeloški občini. Najprej so se za celodnevni pouk odločili na šoli v Sovodnju, nanj pa se pripravljajo tudi na drugih osnovnih šolah. Na sliki: šola v Podlubniku. - Foto: F. Perdan

Program vzgoje in izobraževanja

Po predlogu uresničevanja srednjeročnega programa občinske izobraževalne skupnosti Škofja Loka v letu 1977 potrebujejo za redni in dodatni program 56 milijonov 638.304 dinarjev - Novi standardi, normativi in cene vzgojno izobraževalnih storitev za enotni del programa osnovno-šolskega izobraževanja

CENE STORITEV

Škofja Loka - Občinska izobraževalna skupnost bo letos financirala redni pouk in ostale dejavnosti na petih osrednjih šolah in štirinajstih podružničnih šolah. Zdaj imajo skupaj 172 oddelkov s 4726 učenci, prihodnje šolsko leto naj bi pripravili še dva nova oddelka. Letos so se 504 otroci, ki niso obiskovali vrtca, pripravljali v mali šoli in tudi za prihodnje leto načrtujejo malo šolo. V posebni osnovni šoli se izobražuje 89 učencev v sedmih oddelkih in v dveh oddelkih delovnega usposabljanja, medtem ko za prihodnje šolsko leto pričakujejo manj učencev. Na šolah je trinajst oddelkov podaljšanega bivanja, v katerih je skupaj 338 učencev. Potrebe so precejšnje, zato načrtujejo za novo šolsko leto dva nova oddelka podaljšanega bivanja na obeh šolah v Škofji Loki. Celodnevni pouk imajo na podružnični šoli v Sovodnju, na uvedbo pa se pripravljajo tudi v Dražgošah.

Občinska izobraževalna skupnost bo letos popolnoma pokrila amortizacijo nepremičnin in opreme, šole pa 75 odstotkov amortizacije nepremičnin združujejo pri skupnosti. Iz teh sredstev in iz sredstev vrnjenih posojil lani bodo poleg obnove podružnične šole v Dražgošah uredili še centralno ogrevanje na podružnični šoli v Retečah in uredili streho na šoli na Lenartu. Skupnost bo krila tudi stroške prevoz ali bivanja učencev, ki so oddaljeni več kot štiri kilometre od šole. Stipendirala bo dijake in študente za pedagoške poklice, razpis štipendij pa bo odvisen od analize kadrovskih potreb. Letos bo skupnost omogočila tudi brezplačno osnovnošolsko izobraževanje odraslih pri delavski univerzi, kjer bodo trije oddelki.

V okviru dodatnega programa bo financirala več dejavnosti: knjižničarstvo po šolah, strokovne sodelavce, varstvo vozačev, boljšo organizacijo pouka, prehrano učencev, čipkarsko šolo, učbenike, strokovno izobraževanje, šolo v naravi, glasbeno šolo, vzgojno posvetovalnično, testiranje novincev, solnine za učence, ki so moteni v razvoju itd. Oblikovala bo obvezno eno-odstotno rezervo ter vrnila del presežkov ostalim občinskim interesnim skupnostim, ki so jih solidarnostno posodila ob koncu lanskega leta. Skupno potrebna sredstva znašajo 56 milijonov 638.304 dinarjev.

Delegati bodo na seji skupščine razpravljali tudi o predlogih: o cenah vzgojnoizobraževalnih storitev za enotni program osnovnošolskega izobraževanja, o financiranju ostalih nalog iz enotnega programa in o cenah in kriterijih za financiranje iz dodatnega programa. Skupnost bo v sodelovanju z Zavodom za šolstvo SRS nadzorovala obseg in kvaliteto uresničevanja programa. Šole morajo ob koncu vsakega četrletja poročati o obsegu izobraževanja in o učnovzgojninih uspehih. Po ugotovitvah iz poročil se delijo sredstva za posamezne šole pri obračunu, ob koncu leta.

Skupnost bo obenem financirala tudi prevoze učencev, solnine in oskrbnine v domovih ter stipendije za pedagoške poklice. Solnine in oskrbnine plačuje za usposabljanje tistih otrok, ki so moteni v telesnem in duševnem razvoju, za tiste učence pa, ki so v zavodih za rehabilitacijo, pa je lani in letos pokrivala stroške skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Novi zakon jo razrešuje te obveznosti, ki naj bi jo

prevzele druge skupnosti, vendar niso še dosegli sporazuma. Letos je skupnost pomagala 119 štipendistom: 44 študentom na višjih in visokih šolah, 19 dijakinjam na vzgojiteljski šoli in 56 na pedagoški gimnaziji. Letos se bo štipendirane za vzgojiteljsko šolo preneslo na skupnost otroškega varstva.

FINAČNI FINANČNI NAČRT

Predlog finančnega načrta za leto 1977 posreduje izobraževalna skupnost na osnovi cen vzgojnoizobraževalnih storitev in novih kriterijev financiranja. Za enotni program izobraževanja znašajo izdatki 45 milijonov 202.350 dinarjev, za skupni program 2 milijona 206.000 dinarjev, za dodatni program pa 8 milijonov 98.773 dinarjev. Skupaj z rezervo in povračilom viškov interesnim skupnostim je za 56 milijonov 193.269 dinarjev izdatkov.

7. seja skupščine skupnosti otroškega varstva
Škofja Loka
sreda, 6. julija 1977,
ob 16. uri v prostorih
osnovne šole Škofja Loka
v Solski ulici

Dnevni red

- sprejem samoupravnega sporazuma o temeljnih plana skupnosti otroškega varstva v obdobju od leta 1976 do leta 1980:
- a) obravnavna pripomba delavcev v združenem delu
- b) sklep o sprejemu samoupravnega sporazuma
- c) sklep o določitvi prispevne stopnje za leto 1977 oziroma za obdobje od 1. avgusta do 31. decembra 1977
- obravnavna in sprejemu predloga kriterijev za financiranje vzgojnovarstvene dejavnosti v letu 1977
- obravnavna in sprejemu predloga finančnega načrta skupnosti otroškega varstva za leto 1977
- imenovanje komisij:
- a) za denarne pomoči otrokom iz kmečkih družin
- b) za uresničevanje varstva v družinah
- vprašanja delegatov

Za šolo v Jurovskem dolu

Delegati občinske izobraževalne skupnosti bodo spregovorili tudi o samoupravnem sporazumu o združitvi sredstev za sofinanciranje adaptacije in dozidave šolske stavbe ter izgradnje telovadnice osnovne šole v Jurovskem dolu. Sredstva naj bi zbrali izobraževalne skupnosti po Sloveniji do 30 odstotkov vrednosti vse investicije, ki bo veljala 9 milijonov dinarjev. Le s širšo slovensko akcijo bi lahko zgradili potrebno šolo, ki sodi v najmanj razvito slovensko občino Lenart. Občani te občine s samoprispevkami urejajo pereče cestne probleme, nikakor pa občina z nizkimi dohodki ne more sama zagotoviti razvoja šolske mreže. Zdaj ima šola v Jurovskem dolu le šest učilnic, obiskuje pa jo 280 učencev, je dotrjana in brez vodovoda. Občina namerava obnoviti osnovno šolo v Benediktu ter posebno osnovno šolo v Lenartu, občani pa bodo z enodnevнимi zasluzki in iz drugih virov tudi pomagali šoli v Jurovskem dolu. S solidarnostno akcijo naj bi v Sloveniji zbrali do 2 milijona 700.000 dinarjev. Lenart pa naj bi zagotovil še najmanj 900.000 dinarjev z združevanjem sredstev na svojem območju, ostala sredstva pa s krediti.

Otroško varstvo je vse bolj organizirano, zato je vedno več otrok, ki stopajo že šolski prag s primernimi vzgojnimi navadami... - Foto: F. Perdan

Programi v presoji

Škofja Loka - Samoupravne interesne skupnosti Škofje Loka, ki se bodo v prihodnjih dneh sestale na sejah skupščin, bodo sprejele ugotovitvene sklepe o pristopu k samoupravnim sporazumom o temeljih plana svojih dejavnosti za obdobje od leta 1976 do leta 1980.

Maja letos so ponovno poslali v javno razpravo in sprejem samoupravne sporazume o temeljih planov interesnih skupnosti družbenih dejavnosti. O njih so razpravljali v temeljni in drugih organizacijah združenega dela ter v krajevnih skupnostih.

Na sejah skupščin samoupravnih interesnih skupnosti bodo odgovorili na posamezne pripombe, na splošne in konkretnne, ki pa po vsebinah niso takšne, ki bi narekovalo spremembe členov posameznih samoupravnih sporazumov ali nove, temeljite opredelitev. Večinoma so jih delovni ljudje in občani škofjeloške občine sprejeli.

In kakšne so bile pripombe v javni razpravi, pripombe, na katere bodo odgovarjali delegati občinskih samoupravnih interesnih skupnosti?

Delavci Organizacije LTH iz Škofje Loka so posredovali splošno pripombo, da bi se bruto osebni dohodki ne obremenjevali z dodatnimi prispevki. Sprašujejo, če so obremenitve s samoprispevki v skladu z maksimalno dogovorenimi obremenitvami osebnih dohodkov? Priporočajo, da se v primeru viška zbranih sredstev posameznih interesnih skupnosti prenašajo sredstva v naslednje leto ob takojšnjem zmanjšanju prispevnih stopenj v enakem razmerju. Med drugim vprašujejo, zakaj se nenehno spreminja višina prispevne stopnje, zakaj je obremenitev v občini Škofja Loka bistveno višja kot v drugih občinah, zahtevajo, da delegati interesnih skupnosti sproti obveščajo kolektiv o uresničevanju programov, občinske interesne skupnosti pa naj bi v prihodnje pripravile gradivo za posamezne skupščine v taki obliki, da bi bilo bolj razumljivo, kratko in jedrnatno.

Krajevni skupnosti Godešič ni jasna prispevna stopnja za samoupravne interesne skupnosti, ki je predvidena s 30,48 odstotki, plačujejo pa 30,91 odstotkov, povprečna za leto 1977 pa je 30,78. Zakaj razlika? Opozarjajo, da je pri vseh programih premalo konkretno opredeljena delitev sredstev.

V Šeširju so zahtevali, da se sredstva racionalno trošijo, interesne skupnosti pa naj najmanj vsako četrletje obveščajo kolektive o uporabi sredstev.

V Alpini v Žireh so sporazume sprejeli s tem, da morajo še pred podpisom predstavniki samoupravnih interesnih skupnosti doseči soglasje, da skupna poraba ne sme rasti hitreje kot družbeni bruto produkt.

Ob vseh teh splošnih pripombah na sporazume o planih razvoja družbenih dejavnosti v občini in v republiki pa so posredovali tudi pripombe k posameznim sporazumom. **Krajevna skupnost Godešič** zahteva pojasnilo skupnosti otroškega varstva, zakaj ni predviden začetek gradnje in priprava dokumentacije za vrtec za 25 otrok, ki naj bi bil zgrajen leta 1979. **Krajevna skupnost Trebija** se zavzema za zaščito kmečke žene, ki naj bi imela enake pravice kot delavka v združenem delu. **LTH Škofja Loka** očita skupščini občinske izobraževalne skupnosti, da nima pravilnega kriterija za dodeljevanje štipendij, **krajevna skupnost Godešič** pa se sprašuje, zakaj izobraževalna skupnost nima v programu gradnjo centralne kurjave v šoli v Retečah. Obenem iz **Godešiča** svetujejo kulturni skupnosti, da naj zagotovi sredstva za praznovanje Dedka mraza v krajevnih skupnostih. **Ljubljanska banka**, **krajevna skupnost Trebija**, **Marmor Hotavlje**, **krajevna skupnost Godešič** in **LTH** so posredovali občinski združbeni skupnosti vrsto pripomb, vse pa najbolj jezi predolga čakalna doba v zdravstvu.

LTH ugotavlja, da TTKS premalo financira telesno kulturo v krajevnih skupnostih. **Godešič** pa v programu pogreša obrazložitev, če so zagotovljena sredstva za SD Kondor. **LTH Škofja Loka** priporoča občinski skupnosti socialnega skrbstva, da naj socialno pomoč prejemajo le upravičeni, ne pa delomržežni in alkoholiki (skupnost v gradivu že odgovarja, da delomržežni in alkoholiki ne sprejemajo nobene pomoči, prejeli so jo le nekateri zdravljeni alkoholiki po zdravljenju in pred zaposlitvijo ter drugi kot enkratno pomoč, ko so čakali na delo z namenom, da se zaposle). **Etiketa Žiri**, **Ljubljanska banka**, **krajevna skupnost Trebija**, **Marmor Hotavlje**, **krajevna skupnost Godešič** in **LTH** so posredovali občinski združbeni skupnosti vrsto pripomb, vse pa najbolj jezi predolga čakalna doba v zdravstvu.

Denar za otroško varstvo

Letos bo občinska skupnost otroškega varstva začela s prvimi primeri družinskega varstva - Uredite igrišč v Gorenji vasi, adaptacija na Trati, oprema za Podlubnik

Škofja Loka - Skupnost otroškega varstva bo letos iz predvidenih zbranih sredstev - 11 milijonov 132.374 dinarjev - namenila denar za redno dejavnost vzgojnovarstvenih zavodov. V njih bo organizirala 38 oddelkov jasli in vrtca, v katerih bo do 800 otrok. Na območju Škofje Loke bo pet jasli in vrtcev, po eden v Žireh, v Gorenji vasi in v Zeleznikih. V Škofji Loki so združeni v poseben zavod, v ostalih krajih pa so priključeni osnovnim šolam. Pri vrtcih bodo organizirali oblike vzgoje in varstva za tiste otroke, ki niso redni varovanci. Oblike te dejavnosti so 80-urni programi, potujoci vrtci in druge občasne dejavnosti. Predvidoma bodo tako zajeli do 300 otrok. Letos pa se pripravljajo tudi na organizacijo družinskega varstva.

Skupnost bo namenila denar za uredite igrišč pri varstvenem zavodu Gorenja vas, za postavitev ograje pri vrtcu na Trati, za opremo in druge stroške pri vrtcu Podlubnik in za plačilo anuitet posojil za vrtce na Trati, Kroj in Zelezniki. Poravnati bodo moralni tudi stroške zdravstvenega varstva otrok v vrtcih in stroške vzgojnega svetovalnja predšolskih otrok.

Letos bo zaradi slabega zdravstvenega stanja letovalo v Novigradu 50 predšolskih otrok občine, za kar bo skupnost prispevala tretjino stroškov v višini 25.000 dinarjev. Izredno šolajo tudi devet varuhinj iz škofjeloških vrtcev, v vzgojiteljskih šolah pa je 35 dijakin. Razpisali pa so pet novih štipendij. Tudi za subvencioniranje oskrbnin druži-

nam z najnižjimi dohodki so namenili nekaj denarja, bremene pa jih še stroški skupnih služb, stroški pri soustanoviteljstvu nekaterih dejavnosti ter ostali izdatki.

LETOŠNJE FINANCIRANJE

Po predlogu kriterijev za financiranje vzgojnovarstvenih zavodov v občini za leto 1977 k ceni za vzgojnovarstvene storitve prispeva skupnost otroškega varstva sredstva za vzgojno in varstveno osebje, za dopolnitve vzgojnih pripomočkov in za amortizacijo opreme in stavb. Veljavno normativi za sredstva skupnosti, ob tem pa se del amortizacije stavb - 75 odstotkov - obvezno združuje pri skupnosti otroškega varstva na gradnjo novih prostorov in se vzgojnovarstvenim ustanovam ne vrača. Ob tem bodo sklenili poseben dogovor. Predlog kriterijev za financiranje vsebuje nekaj novosti, med drugim se upošteva zasedenost oddelkov nad predpisanimi normativi in se temu primerno zvišajo osebni dohodki zaposlenih.

FINANČNI NAČRT ZA LETOS

Skupnost otroškega varstva predvideva za 11 milijonov 132.374 dinarjev dohodkov. Za vzgojo in varstvo bodo namenili 6 milijonov

5. skupna seja zborna uporabnikov in zborna izvajalcev skupščine občinske samoupravne komunalne interesne skupnosti Škofja Loka sreda, 6. julija 1977, ob 16. uri v sejnih dvorani skupščine občine Škofja Loka

Dnevni red

- verifikacija pooblastil delegatov in potrditev sklepnosti
- potrditev zapisknika 4. seje skupščine OSKIS
- investicijski srednjoročni načrt vlaganja v kanalizacijo in vodovod v občini
- sprejem samoupravnega sporazuma o finančiraju II. etape gradnje primarne kanalizacije, čistilne naprave in vodovoda v Škofji Loki in okolici v letih 1977 do 1980
- sprejem predloga prioritetnega reda finančiranja investicijskih potreb po krajevnih skupnostih v letu 1977
- informacija o pripravah o kategorizaciji cest in ocenjevanju komunalnih objektov in naprav po točkovnem sistemu za finančiranje vzdrževanja teh objektov v smislu sprejetega pravilnika
- delegatska vprašanja

7. redna seja skupščine TTKS Škofja Loka četrtek, 7. julija 1977, ob 17. uri v sejnih sobi skupščine občine Škofja Loka

Dnevni red

- izvolitev organov skupščine
- pregled sklepov in potrditev zapisknika zadnje seje
- verifikacija samoupravnega sporazuma o temeljnih plana TTKS Škofja Loka in TKS SRS za obdobje 1976 do 1980:
- a) pregled in obravnavna pripomba
- b) ugotovitveni sklep
- verifikacija prispevne stopnje za obdobje od 1. avgusta do 31. decembra 1977
- finančni načrt za leto 1977
- ustanovitev centra samoupravnih interesnih skupnosti
- delegatska vprašanja

9. skupna seja zborna uporabnikov in zborna izvajalcev občinske skupnosti socialnega skrbstva Škofja Loka torek, 5. julija 1977, ob 13. uri v sejnih dvorani skupščine občine Škofja Loka Poljanska cesta 2

Dnevni red

- verifikacija pooblastil delegatov
- potrditev zapisknika 8. seje in poročila o izvrševanju sklepov o pristopu k samoupravnemu sporazumu o temeljnih plana socialnega skrbstva v občini Škofja Loka in SR Sloveniji za obdobje 1976 do 1980
- obravnavna in sprejem poročila o mladoletnem prestopništvu v občini Škofja Loka
- obravnavna in sprejem finančnega načrta občinske skupnosti socialnega skrbstva za leto 1977
- delegatska vprašanja

Seja skupščine občinske kulturne skupnosti v četrtek, 7. julija 1977 ob 17. uri na loškem gradu

Dnevni red

- izvolitev organov skupščine
- potrditev zapisknika zadnje seje skupščine
- verifikacija samoupravnega sporazuma o temeljnih plana kulturne skupnosti za obdobje 1976 do 1980:
- a) obravnavna delegatskih pripomba
- b) ugotovitveni sklep
- verifikacija prispevne stopnje od 1. avgusta do 31. decembra 1977
- poročilo o finančnem stanju od 1. januarja do 31. maja 1977 ter finančni načrt
- delegatska vprašanja

DOGOVORIMO SE

Skrb o problemih voda

Delegati občinske komunalne skupnosti se bodo odločali o izgradnji II. etape primarne kanalizacije, čistilne naprave in primarnega vodovoda – Izgradnja je nujna za nadaljnji razvoj gospodarstva in stanovanjske gradnje v Škofji Loki in okolici

ŠKOFJA LOKA – Že zdaj ugotavljajo, da ob koničah primanjkuje vode, lahko pa je pričakovati večjo okvaro glavnega cevovoda iz Hotavelj. Razen tega je potrošnja vode v nenehnem porastu, zato nameravajo z investicijskim programom zgraditi dopolnilni zbiralnik za vodo, črpališče podtalnice s Sorškega polja in ustrezne nove cevovode. Odpadnih voda je vedno več, zato bodo morali zgraditi nove kanale in obenem rešiti probleme priključevanja škofjeloške okolice na skupno primarno kanalizacijsko omrežje. Sedanja čistilna naprava na Suhi je preveč obremenjena, učinek čiščenja fekalnih voda je slabši. S povečano zmogljivostjo čistilne naprave bodo lahko izkoristili tudi uhajajoče pline za ogrevanje gnilišč, s tem pospešili razkroj fekalij in jih neutralizirali.

Delegati se bodo na predlog komisije izvršnega odbora občinske samoupravne interesne komunalne skupnosti odločili o dopolnjenju investicijskem programu gradnje II. etape gradnje etape primarnega vodovoda in II. etape gradnje kanalizacije in čistilne naprave v Škofji Loki za obdobje 1977 do 1980. Javna razprava je ob obeh investicijskih programih pokazala nujnost, da se program gradnje primarnega vodovoda v Škofji Loki nekoliko razširi. S tem ne bi bilo več problemov s požarnimi bazi za industrijo, ne bi bilo dodatnih industrijskih črpališč in podobno. Razširjeni program

gradnje vodovoda do leta 1980 naj bi veljal za 8,7 milijonov dinarjev več, kot so predlagali v prejšnjem predlogu. Vire investicijskih sredstev naj bi zagotovili s krediti Ljubljanske banke, s prispevkom za uporabo mestnega zemljišča in z drugimi sredstvi investitorja upravljavca kanalizacije in vodovoda, iz sredstev enostavne in razširjene reprodukcije, ki se bodo dotelela z višjo vodarino in kanalitico, s priključnimi pristojbinami in z drugimi prispevki novih priključkov.

S sprejemom samoupravnega sporazuma o finančirjanju investicijskih programov do leta 1980 bo morala na območju Škofje Loke naraščati cena vodarine in kanalitice in sicer zaradi predvidene 10 odstotne letne inflacije, zakonsko predpisane revalvacije osnovnih sredstev in naraščajočih obveznosti za odplačilo posojil.

Samoupravni sporazum tudi predvideva, da posamezne gospodarske organizacije posebej sofinancirajo meteorno kanalizacijo.

Javna razprava je že pokazala, da je nadaljnje uresničevanje investicijskega programa nujno, zato se bodo na seji skupščine zanj prav gotovo odločili tudi delegati. Skrb ob problemih voda je prav v Škofji Loki najbolj očitna, zato najbrž ne bo nobenih zadržkov, da ne bi prizadavan na tem področju v vsestransko korist tudi dosledno nadaljevali.

Športni dinar

Telesno kulturna skupnost Škofja Loka ima premalo denarja, da bi lahko uresničila tako programe množičnosti in tudi program vrhunskega športa – Predlog za ustanovitev centra skupnih služb interesnih skupnosti

ŠKOFJA LOKA – Že na eni minulih sej je skupščina temeljne telesne kulturne skupnosti sklenila, da se bo vključila v prizadevanja za reševanje problema žičnic Stari vrh. Ponudila bo svoje sodelovanje, vendar z izdatnimi sredstvi ne bo mogla sodelovati, ker ima za obširno dejavnost telesne kulture v srednjeročnem obdobju premalo denarja.

Za čas od 1. avgusta do 31. decembra so za telesno kulturno skupnost izračunana sredstva po stopnji 0,28 odstotka. Za skupni program, ki ga predlaga republiška telesno kulturna skupnost je stopnja 0,05 odstotka, skupna stopnja za občinski in republiški program pa znaša 0,33 odstotka, poprečna letna stopnja pa je 0,39 odstotka.

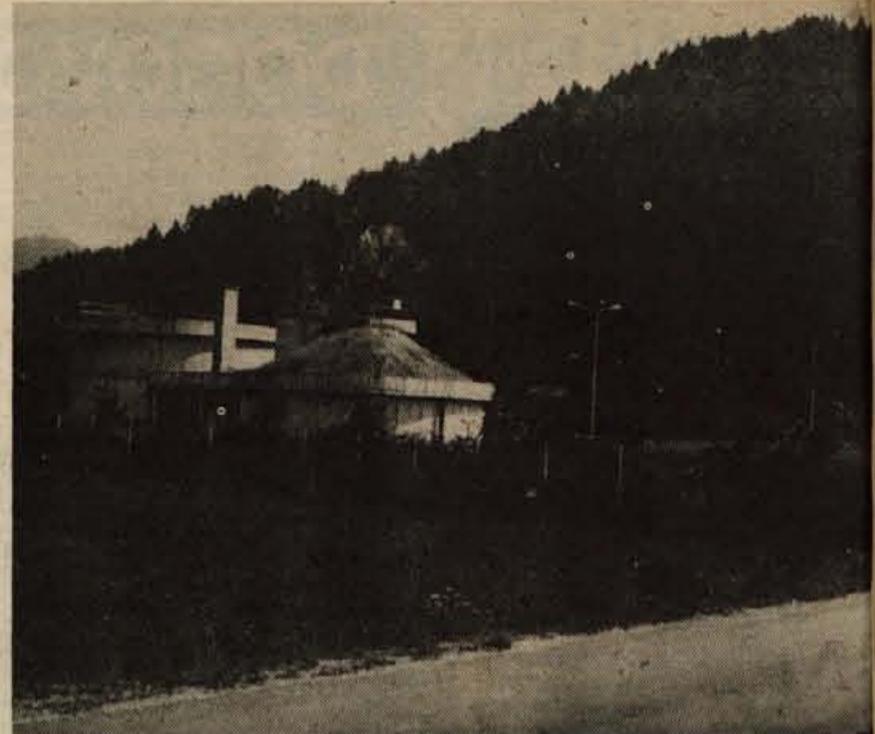
Finančni program temeljne telesne kulturne skupnosti temelji na usmeritvi telesne kulture v občini, ki jo je sprejela skupščina že na seji marca letos. Osnove so programska izhodišča, ki opredeljujejo sredstva za množičnost, sredstva za vrhunski šport in sredstva za ostale izdaje. Skupnost za letos predvideva za 3 milijone 865.599 dinarjev dohodkov. Največ bo – 48 odstotkov sredstev – namenila za množičnost, 39 odstotkov denarja pa za vrhunski

štport. Program množičnosti in program vrhunskega športa presegata predvidena sredstva. V programu množičnosti primanjkuje 19,4 odstotka sredstev, za vrhunski šport pa predloženem programu pa primanjkuje kar 41,7 odstotka sredstev. Če bodo društva svoje programe hotela izpolniti, bodo morala finančna vprašanja reševati z dodatnimi akcijami in s pokroviteljstvom organizacij združenega dela, kar velja predvsem za vrhunski šport.

Delegati temeljne telesne skupnosti bodo razpravljali še o podpisu sporazuma o ustanovitvi centra samoupravnih interesnih skupnosti. Vsekakor je finančna obrazložitev prepričljiva, saj bi ob samostojnem delovanju temeljno telesno kulturne skupnosti moralni zaposlititi znatno več kadrov. Izračunali so, da pri temeljni telesno kulturni skupnosti s tem, da so organizirani v okviru skupnih služb prihranijo letno okoli 57.900 dinarjev. Sama organizirano interesnih skupnosti pa ima tudi to prednost, da z delovanjem centra poteka sodelovanje med interesnimi skupnostmi znatno bolje, lažje in hitreje pa se rešujejo medsebojni problemi.

Sprememba prispevne stopnje

Gradivo o verifikaciji samoupravnih sporazumov o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti obravnavata tudi prispevne stopnje za zadnjih pet mesecev leta. Za občinsko kulturno skupnost velja, da naj bi bila stopnja zadnjih pet mesecev 0,55. Ugotovljeno pa je bilo, da realizirana sredstva od 1. januarja do 31. decembra letos, ne bodo 5 milijonov 820.000 dinarjev, temveč le v višini 5 milijonov 253.000 dinarjev. Zaradi tega se prispevna stopnja dvigne od 0,55 na 0,69 za obdobje od 1. avgusta do 31. decembra 1977.

Cistilna naprava v Škofji Loki za čiste vode in okolje... – Foto: F. Perdan

Mladoletno prestopništvo

Delegati občinske skupnosti socialnega skrbstva bodo obravnavali poročilo o mladoletnem prestopništvu in razpravljali o predlogih za zmanjšanje obsega prestopništva – V petih letih 365 primerov družbeno nesprejemljivega vedenja mladoletnikov

ŠKOFJA LOKA – V poročilu ugotavljajo, da je bilo zaradi prekrškov in kaznivih dejanj pri skupnosti socialnega skrbstva v zadnjih petih letih – od leta 1971 do 1976 – obravnavano 365 mladoletnikov in otrok. 109 otrok in mladoletnikov so morali obravnavati zaradi prometnih in drugih prekrškov, 75 zaradi velike v majhne tativne, 42 zaradi pobegov od doma, 17 zaradi neizpolnjevanja šolskih obveznosti (izostajanja od pouka), 16 zaradi kaznivih dejanj zoper splošno varnost, po šest otrok ali mladoletnikov zaradi požiga ali jemanja mamil, sedem zaradi poskusa samomora, enega zaradi preprodaje mamil, ostale pa zaradi drugih vzgojnih problemov. Število obravnavanih otrok in mladoletnikov v starosti od šestega do osemnajstega leta in teža kaznivih dejanj nista v Škofji Loki bolj problematična kot v drugih občinah.

Največ prekrškov je v prometu, zato naj bi v prihodnje kar največ skrbti posvetili vzgoji in izobraževanju v poklicnih in drugih srednjih šolah, sodelovali pa naj bi tudi organizacije in društva. Mladim naj bi omogočili, da bi si pridobili ustrezeno znanje za upravljanje z motornimi vozili. Najbolj pogosto so obravnavali starejše mladoletnike – od 16 do 18 let – ki v večini obiskujejo poklicno ali drugo srednjo šolo. Preventivna dejavnost socialnega dela ima prav v tem okolju še premajhen vpliv, zato naj bi vztrajali z akcijo za uvajanje organiziranih oblik socialnega dela na te šole. Eden izmed osnovnih vzrokov za mladoletno prestopništvo je tudi nižja izobrazbena raven, zato naj bi mladoletniki obiskovali redne in izredne oblike izobraževanja.

Skupnost si bo tudi prizadevala, da bo zaživelo skupinsko delo z mladimi, skupaj z zvezo mladine v Škofji Loki pa bodo poskušali čim več mladih pritegniti v rekreativno izvenšolsko dejavnost, ki je zdaj posebno v srednjih šolah skorajda ni. Mladoletniki se tudi preveč pogosto srečujejo z alkoholnimi

Finančni načrt

Občinska skupnost socialnega skrbstva se je do sprejema samoupravnega sporazuma financirala po zakonu o začasnem finančiraju in je finančno poslovano uresničevanje po začasnem načrtu za prvo polletje 1977. Predlog finančnega načrta skupnosti za letos predvideva dohodek v višini 7 milijonov 933.000 dinarjev, dohodke, ki se ustvarjajo s prispevki iz bruto osebnega dohodka, predvsem sredstva iz leta 1976 in prispevki, ki jih plačujejo zavezanci. Za redno dejavnost predvidevajo 5 milijonov 636.000 dinarjev (za stalne denarne pomoči, za začasne in enkratne pomoči, za oskrbne, za letovanje 220 zdravstveno in socialno ogroženih otrok, za dotacije in druge oblike socialnega varstva). Funkcionalni izdatki znašajo milijon 382.000 dinarjev, za solidarnost in skupne naloge pa predvidevajo 632.000 dinarjev. Zagotavljajo pa še sredstva za opremo, sklad skupne porabe in rezervni sklad.

Mladost na krivi poti... – Foto: F. Perdan

Stane Dremelj, medaljer iz Radovljice ... — Foto: F. Perdan

Novci Franceta Prešerna

»Veliki pesnik France Prešeren nam je dal toliko »zlata«, da zaslusi zlate novce,« pravi umetnik-medaljer profesor Stane Dremelj iz Radovljice, ki je izdelal izredno kvalitetne in umetniško dovršene jubilejne novce

Radovljica — Znani in priznani medaljer Stane Dremelj se je že pred leti ogrel za našega velikega pesnika Franceta Prešerna, zagledal v njegov portret in ga v različnih obdobjih svojega življenja podoživil vedno znova, a zmeraj drugače. Minila so leta, ko so mu bili bližu najrazličnejši portreti in profilni pesnikovega obraza; zdaj otožno melanholični zdaj spet strogi izrazi lica in čela z valovitimi neugnanimi lasmi. Danes, ko je umetnikov atelje ves Prešernov, z dobrimi in slabimi slikovnimi reprodukcijami od vse-povsod, za primerjavo in za iskanje kar najboljšega, umetnikovim mislim v razpoloženju primernega portreta, je Dremelj Prešeren tak, kakršnega imamo v podobi vsi Slovenci pred seboj: do ramen segajoči lasje, visoko čelo, žive oči s prikrito melanholijo. A Stane Dremelj ga vidi in doživlja drugače, kajti s Prešernovim likom se pogovarja že leta in leta, zato zna s pesnikovega čela razbrati misli in z ustnic njegove besede.

Na željo jeseniške kulturne skupnosti, da bi v letošnjem letu pomembnih jubilejov partije in Tita izdali jubilejne novce v bakreni, srebrni in zlati izvedbi, se je medaljer Stane Dremelj odločil za serijo petih zlatih, dvajsetih srebrnih in petdesetih bronastih novcev. Na njih je Prešernov lik ter verz iz Zdravljice, pripravlja pa tudi serijo z likom

Primičeve Julije in morda se bo odločil še za tretjo z reliefom Prešernove rojstne hiše. Medaljer je za Prešernovo rojstno hišo v Vrbi izdelal že vrsto značk z likom Prešerna, vendar se je takšne izdaje v obliki novcev lotil prvič in je tudi v zadnjih letih prvi nasploh v Sloveniji, ki je pripravil umetniške novce v čast in v spomin slovenskemu pesniku.

»Že res, da je propagande v najrazličnejših oblikah danes dovolj, tudi o velikih naše poezije ali proze. Ne manjka značk, prospektov, razglednic, spominskih obeskov, izjemno redka pa je med njimi kvaliteta ali resnična umetniška vrednost. Zdi se mi, da je oblika spominskega novca primerna, povrh vsega pa še redka, saj na Slovenskem za zdaj nimamo priznanj ljudem, ki so zasluzili hvalo in slavo, v obliki plemenite kovine. Moj profesor Anton Sever je leta 1909, ob 60-letnici smrti Franceta Prešerna sicer izdal kovanec z njegovo podobo, dobili smo tudi spominsko medaljo ob odkritju spomenika, drugih izdaj v obliki serij novcev s Prešernovim likom pa ni bilo.

Ta Prešernov portret, ki je zdaj že na srebrnih, bronastih in deloma tudi že na zlatih novcih je povsem drugačen od vseh sedanjih, ki sem jih napravil. Tu sem moral upoštevati tudi zahteve materiala, upodobiti ga je bilo treba v globini treh do štirih milimetrov in v velikosti 32 milimetrov. Barva vseh novcev se mi zdi primerna, prav tako tudi debelina, ki ustreza mednarodnim veljavnim normam.

Na novcih je verz iz Zdravljice. Prvič pa sem upodobil tudi Primičeve Julije, zaradi katere in za katero je nastalo toliko lepih Prešernovih verzov. Mislim, da nam je Prešeren dal toliko zlata, da zaslubi priznanje v plemeniti kovini, z zlatimi novci.

Umetnik Stane Dremelj je izdelal serijo imenitnih novcev visoke umetniške kvalitete, ki bodo prava in izjemna poslastica numizmatikov. Ko bo končal z izdelavo še zlatih kovancev, bo kulturna skupnost Jesenice pripravila v Prešernovi rojstni hiši razstavo in ogled-serije, ki je lahko resnično v ponos umetniku iz Radovljice in plačilo za njegovo nenehno prizadevost in trud; obenem pa tudi dokaz njegove umetniške ustvarjalnosti. Izpričuje jo dejstvo, da je že zdaj popraševanje po seriji izredno veliko, tako, da se bo skupaj s kulturno skupnostjo Jesenice verjetno moral odločiti za ponovno izdajo.

D. Sedej

Odločitev sindikalne organizacije Loških tovarn hladilnikov, da besede o širjenju kulture med delavci spremeni v dejanja tudi rednimi likovnimi razstavami v jedilnici obrata družbe prehrane, vsekakor smemo steti med srečno izbrane zamisli te vrste. Za zdaj je bilo v tem prostoru, v katerem se vsak dan zvrsti 700 do 800 delavcev, že 6 razstav. Njihov prizadevni organizator inž. Andrej Perko pravi, da so jih delavci že zdavnaj osvojili kot zelo zaželeni sestavnii del tega okolja.

Matevž Langus in Metka Vouk na razstavi v Kamni gorici

Ob 25. letnici obstoja Zavoda Matevža Langusa v Kamni gorici so v prostorih ustanove odprli razstavo del kamnogoriškega rojaka slikarja Matevža Langusa in razstavo krajin v akvarelju in polikolorju likovne pedagoginje Zavoda Metke Voukove.

Matevž Langus, kamnogoriški rojak, rojen pred 185. leti v skromni žebljarski družini, je prav gotovo eden najbolj zanimivih umetniških osebnosti prve polovice 19. stoletja pri nas. S pravo gorenjsko vztrajnostjo se je dokopal do samostojnega slikarskega poklica, do šol in izobrazbe in postal najboljviden predstavnik likovnega življenja v Prešernovi dobi, upodabljevec številnih pesnikovih sodobnikov in prijateljev: Matije Čopa, Primičeve Julije, Blaže in Fidelisa Trpinca, Andreja Smoleta, Josipa in Eleonore Karlinger in mnogih drugih. Izpod Langusevega čopiča poznamo vso pisano vrsto predstavnikov takratne lju-

bijanske družbe, le Prešerena, ki ga je slikar samo za nekaj let preživel, ni med njimi. Četudi sta bila z Langusom prijatelja in mu je Prešeren cel posvetil sonet z akrostihom Marskiteri romar gre v Rim... , je vendar pesnik vztrajno odklanjal portretiranje.

Matevž Langus ni bil samo mojster v oljem slikarstvu, temveč se je z leti razvil v enega najpomembnejših predstavnikov stenskega slikarstva 1. polovice 19. stoletja na Slovenskem; njegove freske prekrivajo številne arhitekturne notranjšine v Ljubljani in drugod.

Po svojem slikarskem izrazu je Matevž Langus tipičen predstavnik romantike, obdobja, ki se v likovni umetnosti vsaj okvirno navezalo na realistične oblike, vendar jim je poskušalo dati novo vsebino. Svet, ki ga prikazuje romantika, je prilagojen idejam, ki jih je tista doba s tolikšnim zanosom ozanjala: ideje

o človekovi svobodi, ideje o lepoti narave, o svobodnem izboru umetniškega motiva, o prikazovanju čustvenega življenja človeka, njegovega »stanja duše«, kot so temu rekel romantični. V nasprotju s klasicističnim slikarstvom pretekle dob upodabljajo slikarji romantiki n-samo tisto, kar nosi v sebi »večne nespremenljive vrednote, kar n-nasprotuje zakonom estetike, tem več tudi tisto, kar se neprestano spreminja, tudi tisto, kar utegne bit na prvi pogled grdo, neprijetno grotesknost itd. Razstavljeni dela »Kamni gorici, ki jih je posodil Narodna galerija v Ljubljani, lepo ilustrirajo značilnosti romantičnega slikarstva, še posebej pa seveda umetniške sposobnosti njihovega ustvarjalca — Matevža Langusa.

Metka Vouk, slikarka in likovni pedagog na kamnogoriškem zavodu ki se na razstavi sooča z znamenitimi slikarskimi predstavnik, je zrasla iz povsem drugačnih likovnih predpogojev, ko naravna »resničnost« kakršno lahko takorekoč otipljemo z prsti, ne pomeni več tiste vrednote kot v Langusovem času, temveč oc impresionizma dalje dobiva drugačen značaj, drug videz, tista podoba sveta, ki jo zaznamo predvsem z našimi očmi. Ne, kaj bi naj teoretično lahko prijeli, otipali z rokami temveč kaj vidimo — to je osnovna sprememb, ki se je po Langusu izvršila na področju vrednotenja opazovanja in oblikovanja slikarskega predmeta.

In tako se nam krajine, s katerim se na razstavi predstavlja Metka Vouk, spreminjajo v slikovite podobe sveta, v katerem se upodobljeni predmeti, drevesa, hiše, morska obala kopijojo v svetlobi, žarijo v soncu ali spet tonejo v senčah in prav zaradi tega neprestano spreminja svojo, če tako rečemo, neoprijemljivo »naravno« podobo. Zdaj se obris upodobljenih predmetov ostrizi v ozadje, zdaj zopet izgine v bleščeni svetlobi. V krošnjah dreves na površinah streh, na fasadah upodobljenih hiš se odvija živa igra svetlobe in sene, igra, ki je barvnih lis, ki jih polaga slikarka na platno ustvarja v naših očeh novo podobe resničnosti.

Razstavi dopolnjuje izbor likovnih dosežkov otrok, ki kaže izredno pestrost in zanimivost pedagoških likovnih posegov in prizadevanj na šoli.

Cene Avguštin

KAMNA GORICA — V soboto, 25. junija, so v okviru proslavljanja 25. obletnice zavoda Matevž Langus iz Kamne gorice odprli razstavo likovnih in tehničnih izdelkov učencev Posebnih osnovnih šol Bohinjska Bela, Bled, Radovljica in Kamna gorica in razstavo del učiteljice likovnega pouka na kamnogoriškem zavodu Metka Vouk. S pomočjo Narodne galerije iz Ljubljane so v Kamni gorici pripravili tudi razstavo slik rojaka Matevža Langusa. (jk) — Foto: F. Perdan

»LETNI ČASI« FRANCETA GODCA V ŠIVČEVİ HIŞİ

Radovljica — Drevi ob 18. uri bodo v Šivčevi hiši v Radovljici odprli likovno razstavo pod naslovom Letni časi. S 25. olji se bo predstavil akademski slikar France Godec iz Ljubljane. Umetnik, ki je doma in v tujini razstavljal že več kot stokrat, bo s svojimi deli, ki ga po motivih in kvaliteti uvrščajo med vodilne krajinarje v Sloveniji, zagotovo vzbudil zanimanje tudi v Radovljici. Razstava bo odprta do 1. avgusta.

GORENJSKI MUZEJ KRANJ

V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, etnološka, kulturno-zgodovinska in umetnostno-zgodovinska zbirka ter stalna razstava del slovenskega kiparja Lojzeta Dolinarja. V 2. nadstropju iste stavbe pa si lahko ogledate etnološko razstavo Kmečko gospodarstvo v Gornjesavski dolini.

V galeriji Mestne hiše je odprta razstava del akad. slikarja Iveta Šubic na temo narodnoosvobodilnega boja. Otvoritev razstave bo v četrtek, ob 18.30.

V Prešernovi hiši si lahko ogledate razstavo akad. slikarja Janeza Mateliča. Odprta bo do 5. julija.

V baročni stavbi v Tavčarjevi 43 je stalna zbirka Narodnoosvobodilna borba na Gorenjskem in republiška stalna zbirka Slovenka v revoluciji, v galerijskih prostorih iste stavbe pa je na ogled razstava Kultura v narodnoosvobodilnem boju, ki jo je posredoval Muzej ljudske revolucije Slovenije Ljubljana.

Razstave oz. zbirke so odprte vsak dan, razen pondeljka in nedelje popoldne, od 10. do 12. in od 17. do 19. ure.

LOŠSKI MUZEJ ŠKOFJA LOKA

Zbirke na gradu v Škofji Loki so odprte vsak dan razen pondeljka od 9. do 12. ure in od 14. do 17. ure.

V Galeriji na gradu je od petka, 30. junija, odprta razstava: »Komunistična stranka Jugoslavije — Slovenije 1931—1941« ob 40-letnici komunistične stranke Slovenije in prihoda tov. Tita na čelo partije.

V sredo, 13. julija, ob 19. uri pa bo kratko predavanje, vodstvo in razgovor o razstavi.

Muzejska zbirka v Žireh je odprta vsak dan od 10. do 12. ure in od 14. do 18. ure, v nedeljo pa od 8. do 18. ure.

Muzejska zbirka v Železnikih je odprta vsak dan od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure.

Vsakdanji obrok kulture

V galeriji LTH doslej že 6 razstav — Delovne prostore krasi vse več dobitih likovnih del

sameznimi razstavami pride do premora, hitro poprašajo, kdaj bodo stene spet okrašene.

V galeriji LTH so že razstavljali Ivo Subic, Peter Jovanovič, Ajdo Šubic, Jože Peterlinj in France Berčič-Berko. Te dni pa se izteka razstava 30 izbranih fotografij, na katerih je Joco Znidaršič posnel motive iz življenja in dela predsednika Tita. Delovna organizacija od vseh avtorjev odkupi po eno ali več del in z njimi opremila delovne prostore, dogovorila pa se je tudi za

odkup celotnega izbora Znidaršičevih fotografij.

Za kuplikovih del se odločajo tudi člani kolektiva. Skupaj so jih doslej odkupili 30, sindikalna organizacija pa jim pri tem po potrebi pomaga s posojili. Ob velikem razmejanju samoupravnih organov in vodstva LTH in ob uspešnem sodelovanju z galerijo na Loškem gradu se razstavni dejavnosti v tem škofjeloškem kolektivu obeta uspešno nadaljevanje. Za jeseni so predvidene razstave del Stojana Batiča, Franca Novinca in Petra Adamiča. Galerija bo odprta tudi članom kolektiva, ki ustvarjajo na tem področju. — M. Sosić

Z deli akad. slikarja Janeza Mateliča smo se zadnjikrat srečali v Kranju ob obisku primorskih likovnih umetnikov spomladi leta 1975. Že takrat so njegove grafike zbulile pozornost in se uvrstile med najbolj opažene eksponate na razstavi.

Mateličev svet je krajina. Venda ne gre pri njem za golo oblikovanje temveč obenem za dolgotrajno in naporno raziskovanje tega motiva ki se pojavlja v umetnosti malodant in jenega nastanka.

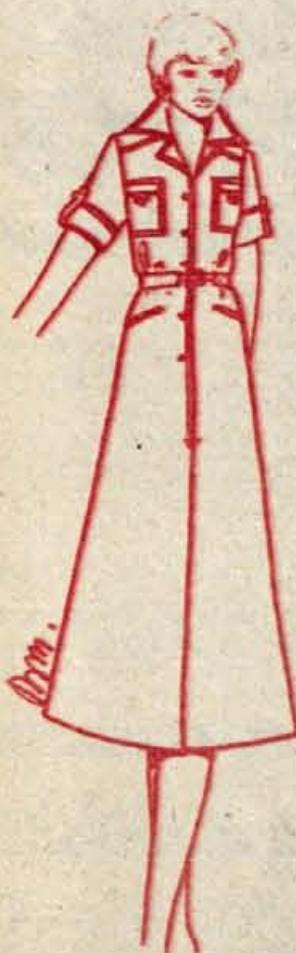
Krajinska motivika se v sodobnem slikarstvu navezuje na posebne problematike, ki je včasih nism poznali. Odklon od tradicionalnega oblika je dal krajini v okvir slikekarskih iskanj drugačno mesto in drugačne naloge in z njimi tudi nove oblike in novo vsebino. Povezel jo je z nekdaj pomoznimi, danes v glavnem že osamosvojenimi umetnostnimi izrazili, predvsem s fotografijo, ki je poglibila njene izrazne razsežnosti. Povečalo se je tudi zanimanje za krajinski detalj, ki je namesto nekdanjega bolj ali manj celovito zasnovanega prikaza, odprva vrata neštetim, nekoč povsem prezritim podrobnostim, vse tja do mikroambientov. Janez Matelič hrani posebno v svojih zadnjih delih celovitost krajinske podobe, opozarja pa z najzajemnejšimi grafičnimi in barvnimi pomagali na določene oblikovne in vsebinske posebnosti v sliki, čemer spreminja ali vsaj razgibuje kompozicijsko strukturo slike, jc koloristično bogati in prostorski opredeljuje.

Novi oblikovni in vsebinski mehanizmi, ki so postali sestavina Mateličeve osnovne krajinske zasnove, dajejo upodabljalcu številne možnosti variacij in vodijo slikarju k vedno novim odkritijem. Pri tem pa osnovno krajinsko tkivo, če ga tak imenujemo, ostaja bolj ali manj neprizadeto in se spreminja v varnega spremljevalca Mateličevih bodočih raziskovalnih in oblikovalnih prizadevanj.

Cene Avguštin

marta odgovarja

Brigita V. iz Kranja –
Prosim za nasvet, kako naj imam narejeno poletno obleko iz platna, katerega vzorec prilagam. Stara sem 19 let, visoka 167 cm, tezka pa 58 kg.

Marta – Obleka je poloprijetna, ima manjšo fazono: zavijki se spredaj, rokavi so kratki z zavijki. Zadaj je sedlo v isti višini kot spredaj ter šiv po sredini. Od sedla do pasu je v srednjem šivu guba. Obleka ima dva našita in dva vrezana žepa ter polovično gubo spredaj. Dolžina pokriva kolena.

Nad žejo s čajem

Iz izkušenj vemo, da v poletni vročini ne odjeva vsaka pijača enako. Morda je res prijetna na jeziku, pusti pa nam še vedno občutek neodjejanosti. Če se močno potimo, na primer pri hoji v hribi, izkušeni planinci celo priporočajo kot nadomestilo za izgubljeno tekočino in soli iz telesa – krožnik vroče juhe: to je menda bolje od požirka čiste v mrzle studenčnici.

Kadar pa smo doma in bi si radi vroče poletne popoldne ohladili s kako dobro pijačo, se spomnimo na čaj. Lahko ga skuhamo, odcedimo in ohladimo, vendar ima tak malo postan okus. Veliko boljši je, kadar ga skuhamo in še vrelega ohladimo tako, da ga nalijemo v posodo polno ledenih kock. Tak čaj hrani vso svojo aromo. Razen tega pa je takšna pijača tudi v hipu pripravljena, kadar dobimo posebno žejne obiske. Le na kocke ledu ne smemo pozabiti, saj jih iz hladilnika ne bomo dobili v nekaj minutah, če je bila zamrzovalna posodica prazna.

Čaj skuhamo s praktičnimi filteri vrečicami. Potrebujemo 8 do 10 vrečk poljubnega čaja, malo manj kot liter vode, sladkor, limone in ledene kocke.

Vodo zavremo, odstavimo od ognja in v posodo naločimo vrečke s čajem za dobrih pet minut, nato jih vzamemo ven, čaj sladkamo in iztisnemo vanj limonin sok. Kozarec napolnimo do treh četrtnih z ledom, nato pa nalivamo že pripravljen topel čaj. Zaradi nagle temperature spremembe ostane čaj svež in prijetnega okusa. Za vsak primer denemo v kozarec žličko, da steklo ne poči. Kozarec lahko še okrasimo s tankimi rezinami limone.

Poletne bisage iz pisanih potiskanih blag so zadnja moda, za katero se navdušujejo najstnici. Blago je primerno podloženo, bisaga obrobljena z enobravnim trakom, za nameček pa je na prednji strani lahko še žep.

Letošnje poletje ne more brez širokih belih srajcev brez ovratnika. Da pa vaša ne bo prav taká kot jo imajo vse druge, jo obšijte s svilenim barvastim trakom okoli vrata, po rokavih in okoli žepov.

Sladoled s sadjem

Potrebujemo: četrt kg malin, četrt kg rdečega ribeza, četrt kg višenj brez pečka, četrt kg jagod, 10 dkg borovnic, sladkor po okusu, 1 družinski zavitek vanilijevega sladoleda.

Sadje operemo, očistimo in previdno premešamo. Po okusu sladkamo in puštimo stati nekaj časa v hladilniku. Sladoled narežemo na kocke ali rezine, ga zložimo v skledo, ki smo jo poprej ohladili v hladilniku, nato pa sladoled pokrijemo z mešanicijo sadja in takoj ponudimo. Mešanica sadja je seveda lahko tudi različna, kar pač imamo pri roki: sadju pa ne spremjamamo okusa s sladko smetano ali alkoholom.

Poletni izlet v hrible

Ce ste se odločili za družinski izlet v gore, bo treba najbrž kup potrebnih stvari stlačiti v nahrbtnik: kajko bi za vsakega člana pripravili svoj nahrbtnik, saj je prava muka za očeta, ki mora nositi ogromen nahrbtnik, medtem ko ostali hodijo neobremenjeni, ker tako velikega nahrtnika niti dvigniti ne morejo.

Nahrtniki naj bi ne bili natlačeni z vsakovrstno šaro, pač pa naj bi vsebovali res najnujnejše, vendar pa kljub temu vse, kar v višinah potrebujejo. Nobena umetnost ni pravilno napolniti nahrtnika: če tega še niste nikoli delali, potem bo konzerva, ki bo krepko žulila v hrbot, kaj kmalu poučila nevedneže, v kateri del nahrtnika spada. Na hrbtni del vedno naložimo oblačila, da ostali predmeti ne režijo po hrbtenici in po rebrih. Težje reči kot so konzerve, rezervne čevlje ali kaj drugega pa naložimo na dno. Živila so na zunanjih strani, da se ne zmečkajo. Predmete, ki jih potrebujemo med potjo – sladkor, čokolado, rozine ali suhe slike, kekse, nož, svetilko, planinsko legitimacijo in podobno, denemo v zunanje žepe nahrtnika. Vetrovko ali pelerino za dež pa denemo na vrh vseh stvari v nahrtniku. Pametno je tudi vse stvari v nahrtniku zaviti v polvinilaste vrečke, da se med seboj ne pomešajo, pa tudi dež jim ne more do živega, razen tega pa lahko poči tudi tetrapak s sadnim sokom.

Hrane je navadno po planinskih kočah dovolj, zato ni potrebno nositi v nahrtniku cele trgovine: prepečenec, keksi, sladkor v kockah, morda majhna konzerva, ki se naenkrat pojde, čokolada, suhe slike

so celo boljše, ker nas po njih nježa, morda trdo kuhanja jajca, ipd. Boljše od svežega sadja so vitaminiske tablete za čaj.

Od oblačil pa vzamemo s seboj rezervno perilo in bombažno srajco trenirko ali pulover, da se premočen od potu ali od dežja lahko na cilju preoblečemo.

Ste med tistimi, ki se z avtom zapeljejo v zelenje, nato pa se zavajajo v senco ali na sonce in si zgranejo le še, ko je treba k malici. Zakaj pa ne bi morda malo pretegnili noge po gozdni stezi ali po poljskih poteh? Ševeda ni treba začeti prehitro, da vam ne bo že po desetih metrih ušla sapka. Lepo počasi je treba začeti in pri tem mislite, kako bo hitreje kroženje krvi pobarvalo lica, pregnalo po mladinsko bledico, pobralo nekaj maščobe in ne nazadnje učvrstilo mišice. Začetniki naj naredi vsaki dve minut odmor, v katerem lepo korakate brez naprejanja. Kasneje, ko se nabere že nekaj kondicije, pa so lahko odmori s hojo med tekoma večji razmak.

KAM NA IZLET, POČITNICE

Pred nami je 4. julij, Dan borca in prosti bomo kar nekaj dni skupaj, pa bi vas radi spomnili na nekaj izletov v naše partizanske kraje.

NA POHORJE – OSANKARICO

Kako je bil uničen slavni Pohorski bataljon, je dobro poznano nam vsem. Izlet na Pohorje, v hladne temečne pohorske gozdove, bo za vroče poletne dni, ki se nam zdaj obetajo, kot nalač.

Spomenik Pohorskemu bataljonu, ki je bil odkrit leta 1959, stoji na mestu, kjer je bila zemljanka štaba bataljona, granitni kvadri pa označujejo mesto zemljanki okrog taborišča. V planinskem domu na Osankarici je urejena spominska razstava o zgodovini in poslednji borbi 1. Pohorskega bataljona. Od Osankarice do spomenika, kjer so bili svoj poslednji boj, vodi markirana pot.

Na Pohorje se lahko pripeljemo z avtomobilom ali avtobusom iz Maribora preko Hoč in Areha do planinskega doma (od Maribora do Areha je 20 km asfaltirane ceste). Z goreske strani bo pa blije, če se povzpmete na Pohorje iz Slovenske Bistrice, preko Smartnega na Pohorju, do koder je tudi avtobusna zveza.

Okreplati se boste lahko v planinskem domu, v Sport hotelu pri Arehu, v hotelu Bellevue in številnih počitniških domovih na mariborskem Pohorju.

VIDRIJO

Na idrijskem območju sta najbolj poznani partizanski bolnični Pavil in Franja in tiskarna Slovenija. V mestnem muzeju je stalna razstava o NOB na Idrijskem; v tem oddelku je razstavljena tudi partizanska grafika in prikaz razvoja partizanske glasbeno dejavnosti zlasti po kapitulaciji Italije.

Če se boste odločili za ogled bolnič Franja, vas bo tja popeljal voditi, ki živi pred dolino Pasice, to je v neposredni bližini poti proti bolniči. Pri njem boste dobili tudi razglednice in informacije za izlete v bližini.

Če boste že v Idriji, privočite si se tamkajšnjo specialiteto, idrijske žlikrofe. Zagotovo jih boste našli v gostilni »V nebesih«, gostišču Sočae ali kje drugje.

V ŽUŽEMBERK

Žužemberk je bil med vojno z grdom in mogočno cerkvijo Zaharo nad trgom izredno pomembna strateška tocka v dolini Krke. Ker je bila to ključna postojanka za obrambo Suhe krajine in tudi Kočevskega Roga, je imel sovražnik tu stalno močno posadko. Najhujše borbe so bile tu v začetku junija 1942, ko so Italijani iz Žužemberka udarili na osvobojeno ozemlje in od 24. do 28. julija 1943, ko sta Žužemberk napadali novoustanovljeni 14. in 15. divizija. Še huje pa je bilo, ko so Žužemberk zasedli Nemci in domobranci. Partizani so žužemberško trdnjava napadali spet 4. maja 1944. 7. korpusu je takrat uspelo trdnjava zavzeti, vendar avgusta je bil sovražnik tu spet utrjen. Praktično so se vodile za Žužemberk borbe prav vso vojno. Pozagana cerkev in župnišče na hribu sta ostala kot veličasten spomenik borbam tu okrog in kot opomin ...

Na glavnem trgu v Žužemberku je spominska plošča s kronološko navedenimi dogodki. Na vrhu hriba Tumpiaca stoji mogočen spomenik posvečen okrog 1200 borcem, ki so padli za Žužemberk. Obišete lahko še dom na Frati, 10 km od Žužemberka, kjer so se zbirali prijatelji ilegalci in je bila septembra 1941 ustanovljena Novomeška četa.

Spotoma se lahko ustavite še na Muljavi (Jurčitev dom, gostilna Obrščak), si ogledate izvir Krke pri vasi Krka, se zapeljete v Dolenjske toplice na kopanje ali pa na Bazoo 20 na Kočevskem Rogu, kjer je v ohranjenih barakah stalna razstava o delovanju vodstva NOB.

NA ČEBINE

To je majhna vasica pod Partizanskim vrhom, 7 km oddaljena od Zagorja oz. Trbovlja, kjer je bila pred dvema mesecema osrednja proslava v počastitev 40-letnice KP Slovenije.

Na domačiji pri Barliču je skromna muzejska zbirka o ustanovnem kongresu KPS. Nekatere Barličeve originalne predmete s tega kongresa (miza, klopi, nabožne slike) hrani Muzej revolucije v Trbovljah. Lahko obiščete tudi gostišče na Vrhe, ki je dom revirskega in savinjskega borcev. Na Čebini prideete z avtomobilom (ali avtobusom, vendar redne zvezne) po obnovljeni cesti iz Trbovlja. V Trbovljah si ne pozabite ogledati Rudarskega muzeja, ki je eden najbolje urejenih tovornih muzejev pri nas.

Če se boste pa odločili za krajše izlete, bi vas samo spomnili na nekatere kraje po Gorenjakem, kjer so se bili hudi boji in ki jih je tudi prijetno obiskati.

Mogoče se boste odločili za Vodilski planini na Jelovici. Do nje prideete skozi Železnike in si mimogrede ogledate še veličasten spomenik dražgoški bitki v Dražgošah, ali se povzpnete celo na Bjčkovsko skalo. Z gornjega dela Gorenjske imate na Jelovico najbljžje skozi Bohinjsko Bistrolico ali Radovljico (mimo Lancovega). Na Vodilski planini je odprt partizanski dom, kjer se boste lahko okreplili.

Ali pa na Pokljuko! Najbolj poznamo pot z Bleda, oziroma z Gorj pri Bledu. Pokljuka ima vse polno prijetnih kotičkov za sprehode. Morda se najde že kakšna goba. Za počitek in prigrizek se lahko ustavite pri Šport hotelu, kjer se lahko tudi okopljete v bazenu ali pa pri gostišču Ob tabornem ognju (v neposredni bližini spomenika), kjer vam bo Milče postregel s prigrizkom.

Tudi v dolino Radovne prideete iz Gorj pri Bledu. Ob vodi si lahko naredite prijeten piknik.

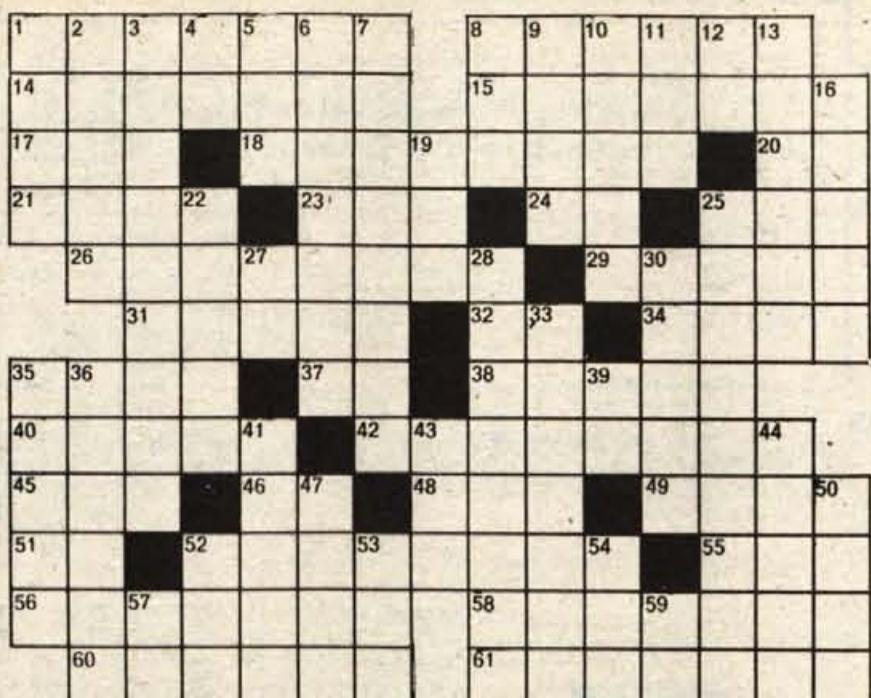
Se in še bi lahko naštevali kraje, poznane iz naših partizanskih dñi. Morda vam bo naš nasvet le pomagal, da boste lepe in bolj polno preživeli praznike. Pa srečno pot!

Tudi kraji, kot so Begunje, Draga, Kropa in Jamnik so vredni obiska. V begunjskih zaporih je lepo urejen muzej s številnimi originalnimi dokumenti, fotografijami in muzejskimi eksponati.

Gorenjska marela za vreme, prikupni poletni nasmeh pa za vročino prihajajočih pasjih dni... – Foto: F. Perdan

Vodoravno: 1. književniški psevdonim Edvarda Kardelja, 8. prvični prebivalec Italije, Ital, 14. vino, imenovan po madžarskem mestu ob Tisi, Tokaj, 15. star, odslužen vojak, zlasti borec iz vojne, 17. ime slovenskega pevca popevka Pestnerja, 18. v slovniču občno ime, 20. znak za kemično prvino radij, 21. mestece v severni Franciji v pokrajini Artois, 23. ženski osebni zajmek, 24. kratica za Akademski klub, 25. soha, delo kiparja, 26. redko moško ime, junak Cankarjeve črtice, 29. znamenitost Pule, 31. prvič pri višjih častnikih, 32. kratica pri receptih, recipe, 34. industrijsko mesto in središče istoimenske pokrajine v zahodni Romuniji, ob reki Mures, 35. šport za vsakogar, 37. Josip Ispavec, 38. žensko ime, tudi resa, 40. človek iz istega kraja, 42. deli sodb, ki vsebujejo kratke odločitve, rešitve zadev, 45. mera na bližnjem Vzhodu, 46. kratica za United States, Združene države, 48. diditi, pripomoček za zatiranje mrčesa, kratica iz diklor-difenil-trikloretan, 49. cestni zavoj, vijuga, okljuk, 51. ljudska pritrdišnica, 52. mesto v SR Hrvatski, na južnem vznosu. Bilo gore, 55. Terezia Ewa Vansova, 56. žleznjaki, žlezne bule, 58. kdor se samozadovoljuje, kdor onanira, 60. visoka šola, v starih Atenah svetišče boginje Atene, kjer so pesniki in filozofi brali svoja dela, 61. luka pod Etano na vzhodni obali Sicilije.

Navpično: 1. najvišja gora v Karavankah, 2. potepanje, 3. gospodarstvo, posetvo, 4. Roman Albreht, 5. ljubkovalni vzdevek Goetheje matere, 6. nemir, 7. literarna podlaga dramatskega dela za filmsko snemanje, 8. vrba žalujka, 9. strina, 10. hribovita, brezgordna pokrajina v jugovzhodnem delu srednje Grčije z glavnim mestom Atene, 11. »kralj« živali, 12. znak za kemično prvino erbij, 13. pristojbina za uvoženo ali izvoženo blago, tudi državni organ, ki opravlja carinske posle, 16. ataka, naskok, 19. varuh domačegaognjišča pri starih Rimljanih, 22. suha, prazna žitna steba, 25. vnetje roženice, 27. Ivan Jezernik, 28. kraj pri Kranju z umetnim jezerom Črnavo, 30. lovec na rake, tudi rakov bolnik, 33. člani državnega sveta v starri Grčiji, zlasti v Atenah, službovali so v mestni hiši Pritanej, 35. prastaro mesto blizu današnjih Dardanel, znano iz trojanske vojne, 36 pri šahu enkratna dvojna poteza s kraljico in trdnjavco, 39. Ivana Kobilca, 41. grdoba, porednež, 43. ime nemškega pevca Jürgensa, 44. latinski izraz za to je, se pravi, 47. za semenovke značilna tvorba, ki služi razmnoževanju in razširjanju rastlin, 50. krajska beseda za avtomobil, 52. mednarodne avtomobilske oznake za Belgijo, Norveško in Španijo, 53. lijak, 54. mednarodne avtomobilske oznake za Romunijo, Avstrijo in Portugalsko, 57. latinski veznik in, 59. kratica za Narodna obramba.

ŠAHOVSKI KROŽEK

Prve poteze

Dama v osnovni končnici

V osnovni končnici dama in kralj hitro opravita z nasprotnikovim kraljem. Postopek je enostaven. Podoben je onemu s trdnjavama, le da dama potrebuje pomoci kralja. Dama deluje tudi diagonalno, zaradi tej njenih lastnosti pa moramo paziti na eventualne - pate. Značilno primera pat - položaja vidimo na diagramu 39 spodaj: Crni je na potezi, toda njegov kralj ne more z mesta.

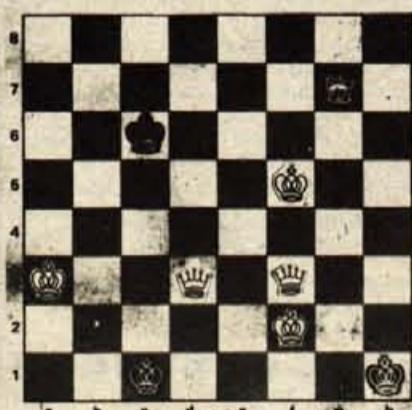

Diagram 39

Položaj na diagramu 39 zgoraj je izhodna začeta za prikaz matiranja z damo in kraljem.

1. Ke6

VIATOR LJUBLJANA

Kaj je lepše kot to, da vam kdo pripravi kisilo!

Prav s tem vam želi ustreči hotel Park na Bledu, ki vam v svoji samopostrežni restavraciji nudi bogato izbiro jedi po zmernih cenah.

Rešitev nagradne križanke z dne 24. junija: 1. stroka, 7. klavir, 13. praprot, 15. lepotec, 17. II, 18. Ramona, 20. hlapci, 21. Sava, 23. Orest, 25. klet, 26. Severin, 28. VO, 30. Ita, 31. Tekija, 32. vajet, 34. opeka, 36. domena, 39. par, 40. rt, 42. oponent, 44. etil, 46. roman, 48. milo, 50. Renan, 52. Rastko, 54. AK, 55. anabaza, 57. tehnika, 59. Trajan, 60. Rjazan.

Izžrebani reševalci: prejeli smo 105 rešitev. Izžrebani so bili: 1. nagrada (70 din) dobi **Malči Kavčič**, 61215 Medvode, Verje 12; 2. nagrada (60 din) **Milka Lebar**, 64209 Žabnica, Sp. Bitnje 15; 3. nagrada (50 din) **Rudolf Klemenc**, 64000 Kranj, Ul. 1. avgusta 11. Nagrade bomo poslali po pošti.

Rešitve pošljite do torka, 5. julija, nenaslov: GlasKranj, Moše Pijadeja 1, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1. 70 din, 2. 60 din, 3. 50 din.

Izbrali smo za vas

Za vroča dni bomo namesto sladice ob sobotah in nedeljah postavile na mizo lesnikovo sladoledno torto. Pri ŽIVLJIH v GLOBUSU jih imajo v prodaji.

Cena: 70 din

Vse bolj so priljubljena oblačila iz preprostih tkanin blag. Tale halja je iz plištne (mešanice poliester, lanu in bombaža) v surovi beli barvi, dobi se pa v velikostih od 36 do 46 na oddelku ženske konfekcije v GLOBUSU.

Cena: 422 din

V ALMIRINI industrijski prodajalni v Radovljici smo videli nekaj slika lepih pletenih unikatov iz hladnih materialov za poletje. Tale komplet krila in tunike je v svetlo sivi barvi, poživljavo ga pa navpične bele črte. Velikosti: od 38 do 44.

Cena: 650 do 950 din

V Murkini MODI v Radovljici smo poslikali to zapeljivo poletno krilo z čistega bombaža. Gube so do bokov zaščite in nezalikanje. Pas se zavezuje v pentilo. V modri in rjavi barvji jih imajo v velikostih od 36 do 40.

Cena: 377,85 din

Črtomir Zorec:

POMENKI O NEKATERIH KRAJIH RADOVLIJSKE OBČINE

(26. zapis)

Ker bom obiskal Dobrave, Kamno gorico in Kropo v kar več prihodnjih zapisih, se bom to pot raje ves posvetil eni od najimenitnejših gorenjskih vasi - Ljubnu.

VISOKA GORENJSKA

D o časa, ko je stekla pod Podnarta naprej nova cesta, je bilo Ljubno nekam odmaknjeno kraj, celo od stare gorenjske ceste.

Sedaj pa popotnik kar ostrmi: visoko nad cesto se pno hiše in hišice, na široko razpostavljene okrog stare baročne cerkve. Vse pa je pretkan z zelenjem sadovnjakov in vrtov.

To je Ljubno na Gorenjskem! Tako moramo reči, ker imajo Ljubno tudi v Savinjski dolini, pa se kar tri zaselke s tem imenom pri Dolenjskih toplicah in pri Uršnih selih na Dolenjskem, pa se Ljubno na Koroskom obstaja.

Odkod imen? Mar od ljubke vzpetine (kot Ljubljana zaradi grajskega hriba)? A že pri Ljubnem v Savinjski dolini, ki leži v rečni soteski, to ne more veljati. In Ljubek (Lübeck) ob Severnem morju? Tudi tu ni ljubke, okrogle vzpetine. Očitno je, da bi moral iskati izvor imena drugje - to bom še storil.

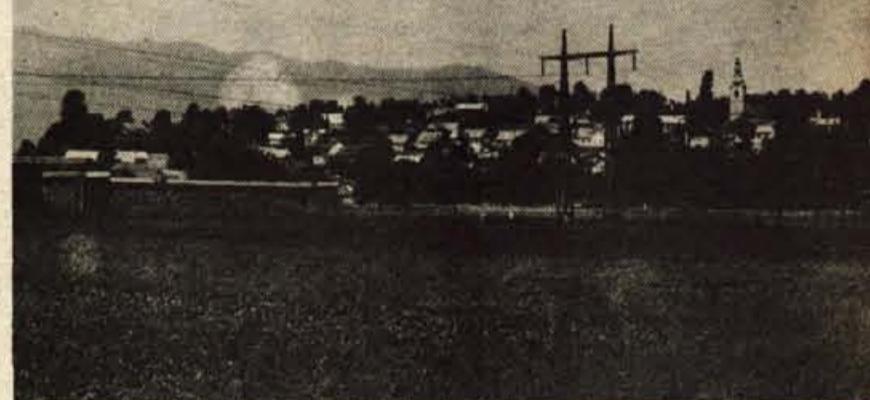
Saj so še nemška poimenovanja krajev z imenom Ljubno tako različna: koroškemu pravijo Leoben, našemu pa Laufen. Le kaj pa je spet to? Po slovensko ta beseda pomeni tek, beg, potep. - Ali je v ljubki zadljivki odgovor: »Lubenčan so en zvandran folk!« Tu so res dolga stoletja živel in delali stari lončarji. Leti so s svojo robo hodili daleč v svet - kot dolenjski Ribnčani. Zvandran folk...

Gozdnata reber, pod katero leži Ljubno, nosi ime Taber (t. j. Tabor). Spomin na nekdanji tabor ali vsaj na signalno postajo ob turški nevarnosti.

Kajti tu, pri Ljubnem, si predstavljamo nekaka vrata v visoko Gorenjsko. Kjer ajda in vse drugo pozneje zori, kjer so može trsi in žene bolj košate. In otroci bolj rdečelični in hudomušni. Tu možkarji nočijo nositi delovnih »firnatov«, ženske pa se v več krajih pogovarjajo tako, kot da bi bile moški. Iz izkušenj svojega dolgega življenja lahko tudi povem, da hlapcev z Visoke Gorenjske nisem nikjer srečal, pa tudi služkinj ne. Kakšen rod je to! Mar res ves Prešernov, Finžgarjev, Jalnov? Saj tudi v času velike domovinske vojne tu ni bilo kotišč belogardizma.

Ko pa se oko ozre iznad Ljubnega proti večerni strani, proti goram tam okrog Triglava - tedaj Visoka Gorenjska zapoje z Župančičem:

... Le v dalji planine!
Tam zemlja je naša zakipela,
zahrepela, v nebo je hotela,
a v višino pognala se kot val,
a v naletu pod zvezdami val
je obstal -

Pogled na Ljubno. V ozadju Jelovica, spredaj Ljubensko polje. Žal, žice daljnovidna trgojo podobo.

od vseposod

Minister v zaporu

John Mitchell je pred nekaj dnevi postal prvi minister ZDA, ki se je v mirnem času znašel za rešetkami. Mitchell, ki je bil minister za sodstvo v Nixonovi administraciji, je bil obsojen na dve leti in pol zapora zaradi aktivnega sodelovanja v aferi Watergate. Ob prihodu v zapor v Alabami so ga starci zaporniki sprejeli z vzhlikanjem: »Zdravo veliki John, zdaj si nam enak.«

Nova pot do plena

Da bi prišli do plena, si tatoi izmišljajo najrazličnejše zvijače. Pred nekaj dnevi je ostala slovena pariška prodajalna Cartier brez druge zapestnice v dveh prstanov, katerih vrednost cenijo na 28.000 dolarjev. Neki mlad par je pokazal izredno zanimanje za zapestnico in prstan. Mladenci je dejal, da želi videti, kakšen je nakit pri dnevnih svetlobi. Stopil je iz prodajalne in hitro sedel v avtomobil v katerem je bilo dekle z nogo na plinu.

Nenavaden plen

Ceprav so navajeni na najrazličnejše tihotapsko blago, so bili brazilski cariniki nemalo presenečeni, ko so v prtljagi neke skupine odkrili okrog 200.000 etiket znanj francoskih modnih hiš. Skrivenost je bila kmalu pojasnjena. Blago je bilo namenjeno brazilskim krojačem, da bi z njim vokrasili lastne izdelke in jih prodajali po pariških cenah.

RADIO

2 SOBOTA

Prvi program
 4.30 Dobro jutro
 8.08 Odgovoren sem samo svoji partiji
 8.45 Iz naših studiev
 9.05 Pionirski tečnik
 9.35 Mladina poje
 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem
 10.40 Turistični napotki za naše goste iz tujine
 11.03 Sedem dni na radiju
 12.10 Godala v ritmu
 12.30 Kmetijski nasveti
 12.40 Veseli domači napeti
 13.30 Priporočajo vam...
 14.05 Kaj vam glasba priporuje
 14.25 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji
 15.30 Glasbeni intermezzo
 15.45 S knjižnega trga
 16.00 Vrtljak
 17.00 Studio ob 17.00
 18.05 Gremo v kino
 18.45 Zabaval vas bo ansambel Atija Sosa
 19.35 Lahko noč, otroci
 19.45 Minute z ansamblov Francijca Puharja
 20.00 Sodobna glasbena panorama
 21.30 Odijaju za naše izseljence
 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden
 0.05 S pesmijo in plesom v novi teden
 0.30 Zvoki iz naših krajev
 1.03 Kaleidoskop zabavnih melodij
 2.03 Med orkestralnimi pejsaji
 3.03 Glasbena skrinja
 4.03 S popevkami v novi dan

Drugi program
 8.00 Sobota na valu 202
 13.00 Iz partitur velikih zabavnih orkestrov
 13.35 Danes vam izbira
 14.00 Z vami in za vas
 16.00 Naš podlistek
 1.15 Majhni zabavni ansamblji
 1.40 Glasbeni casino
 1.70 Popevke jugoslovenskih avtorjev
 18.00 Vročiti sto kilovatov
 18.40 Z ansambлом Dečo Žgur
 18.50 Svet in mi

Tretji program
 19.05 Zborovska glasba v prostoru in času
 19.30 Glasovi člana
 19.45 Znani skladatelji - sloveni izvajalci
 20.35 Stereofoonski operni koncert
 22.30 Iz domače in tujine

3 NEDELJA

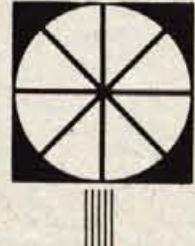

Gorenjski sejem Kranj išče priznani slovenski ansambel,

ki bo igral na XXVII. mednarodnem Gorenjskem sejmu v Kranju, in sicer od 5. do 15. avgusta 1977.

Ponudbe pošljite na upravo Gorenjskega sejma Kranj, Staneta Žagarja 27, najkasneje do 15. julija 1977.

BOMBAŽ, BOMBAŽ, BOMBAŽ

Zivite zdravo, izbirajte bombažna oblačila!
**Bogata izbira desenov
v TEKSTILINDUSOVEM
Informativno prodajnem centru
v hotelu CREINA v Kranju**

Veletrgovina
ŽIVILA
Kranj

BLAGOVNICA CERKLJE

in proizvajalci vam nudijo v času od 1. do 9. julija 1977 posebni 5 do 15 % popust pri nakupu pohištva, bele tehnike in akustičnih aparatorov.

Blago si lahko ogledate in kupite v tehničnem oddelku Blagovnice in v razstavnem prostoru KRAVEC v CERKLJAH.

Vabimo vas na ogled in se priporočamo za nakup.

ŽIVILA

Preko Jezerskega v Dobro ves/Eberndorf

Vabi: Samopostežna trgovina RUTAR. Posebno kopališče in camp za turiste. Vse usluge plačljive tudi v dinarjih.

lesnina

proizvodno in trgovsko podjetje z lesom, lesnimi izdelki in pohištvo n.solo. Ljubljana

objavlja po sklepu sveta za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu

TOZD notranja trgovina - prodajna mreža o.sub.o. Ljubljana za: Lesnino - trgovino z lesom, lesnimi izdelki, stavbnim pohištvo, mizarškimi ploščami, gradbenim materialom itd. Kranj - les - Primskovo

prosto delovno mesto

1. materialnega knjigovodje

Pogoji: srednja ali nepopolna srednja izobrazba ekonomski smeri, 1 oziroma 2 leti delovnih izkušenj in znanje strojepisja. Poskusno delo 2 meseca.

Pismene ponudbe sprejema Lesnina Kranj - les, Primskovo do vključno 10. julija 1977.

Lesnina - trgovina s pohištvo Kranj - pohištvo - Primskovo

sprejme v uk

2. več učencev v gospodarstvu

Pogoji: uspešno opravljen prvi letnik šole za prodajalce ali uspešno končana osemletka. Poskusna doba 30 dni.

Pismene ponudbe sprejema Lesnina trgovina s pohištvo Kranj - poh. Primskovo do vključno 10. julija 1977.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 5 dneh po sklepu pristojnega organa.

Irski problem v zgodovinski luči

2

Klub hrabri obrambi so padala irska mesta na vzhodni obali v angleške roke. Cromwell je v svoji verski gorenjsnosti ukazal pobiti ne le vojne ujetnike, ampak tudi vse civiliste, celo otroke. Njegovi podpoveljniki so v nekaj letih osvojili ostalo Irsko. S prebivalci so ravnali prav tako kruto, ne glede na spol in starost. Ta sklepni del stoletne narodne osvobodilne vojne je zahteval največ žrtev: pobitih, umrlih zaradi lakote in raznih bolezni. Irci sami so navedli okrog 600.000 žrtev. Posebno močno so Angleži razredili vrste irskih poglavarov. Na njihovo mesto je stopila sedaj duhovščina. Prav Cromwell je bil tisti, ki je dal Irsko v roke katoliški duhovščini, čeprav je to sam najmanj želet.

Državljanska vojna je zapustila Angliji velik dolg. Angleški parlament je sklenil, da ta dolg v glavnem plačajo Irci. S posebno odredbo je razlastil veliko večino irskega ljudstva. Na zaplenjeni irski imovino: zemljo, domove, živino in orodje so izdali vrednostne papirje, s katerimi so plačali vojake in oficirje, vojsko parlamenta, vojne dobavitelje itd. Imetniki teh vrednostnih papirjev so imeli pravico do določenih zemljiških parcel na Irskem. Vojaki, ki so bili najbolj v stiski za denar, so te obveznice hitro prodali, tudi do petkrat ceneje, kakor je bila njihova nominalna vrednost, svojim višjim oficirjem in angleškim bogatašem. Tako so maloštevilni izbranci zelo poceni pršili do velikih površin irske zemlje.

Toda na Irskem niso bila ustavljena, kakor v Angliji, kapitalistična veleposestva. Novi lastniki so dali svojo zemljo v zakup posrednikom. Ti so jo pa razdelili med irske družine, ki so bile dejansko le delovna sila na svoji bivši zemlji. Za svoje delo so dobili le kos zemlje, na katerem so v glavnem pridelali krompir. Ostale pridelke so pobraли angleški veleposestniki in njihovi posredniki. Od tega časa izvira smrtno sovraštvo Ircev do Angležev. Le Connaught, irsko pokrajino na zahodu, po rodovitnosti najslabšo, so pustili Ircev. Sem so preselili okrog 50.000 irskih pregnancev, ki so se morali tukaj zadovoljiti z manjšimi parcelami in mnogo slabšo zemljo. Toda prav v Connaughtu so Irči ohranili svoj keltsko-irske jezik, svoje prastare šege, tukaj se je hraniilo vse tisto, kar je bilo nekdaj tipično irsko.

Irci so se dali v 17. st. še enkrat zapeljati angleškim kraljem iz rodonine Stuart. Ti vladarji niso imeli ne političnih, ne moralnih kvalitet. Bili so politično povsem

nerazgledani in zelo trmastti. Trma je pa samo takrat dobra, če je v zvezi z inteligenco! Bili so slabii gospodarji, če mero zapravljivi. Doprinesi so svoj delež k edinem državnemu bankrotu 1672, ki ga pozna angleška zgodovina.

Njihov politični načrt, da bi v državi uveli absolutistični režim, je doživel v že omenjeni državljanski vojni popoln zlom. Kljub temu Stuarti niso odnehalni s tem načrtom. Zadnja dva Stuarta, posebno kralj Jakob II., sta hotela v Angliji celo obnoviti katoliško vero. S tem sta zadela v interesu dveh gospodarsko najbolj aktivnih angleških družbenih razredov: buržuarije in gospodarsko naprednega plemstva, ki sta z reformacijo največ pridobilna. Da bi odstranili tega surovega vladarja, Anglija tedaj ni premogla kakega Cromwella, so se napredni angleški politiki obrnili za vojaško pomoč na tujo državo, na holandsko državljana Viljema Oranskega. Ta se je 1688 izkral z vojsko v Angliji in jo brez boja osvojil. Osvrazenega kralja Jokoba II. je pustila na cedilu njegova vojska, zlasti večina poveljnikov, med njimi tudi John Churchill, prednik Winstona Churchilla.

Jakob je z družino zbežal v Francijo Ludvika XIV. Pregnani kralj je vse svoje upanje stavljal na Irce, s katerih pomočjo je hotel ustvariti svoj politični in verski načrt. Še kot angleški kralj je poslal na Irsko za podprtja fanatičnega katoličana Tycronella, ki je na Irskem odpustil angleške protestantske uradnike, sodnike in oficirje in jih nadomestil s katoliškimi Irci. Razveljavljati je začel Cromwellove razlastitve. Zato so se Irci s poslednjimi močmi in veliko vero okrenili pregnanega Jakoba II.

Irci so šli ponovno v boj za svobojo in zemljo in žal tudi na Stuarte ter so osvobodili skoraj vso domovino. Le v dveh oporiščih so se še držali škotski in angleški priseljenci. Pomlad 1689 je prišel Jakob s številnimi irskimi emigrantmi, med katerimi je bil tudi znani narodni heroj Patrick Sarsfield. Istočasno so se izkrali na Irskem tudi manjši oddelki francoske vojske. Viljem Oranski, ki je postal angleški kralj, je zbiral vojsko za vdor na Irsko. Protestantne države evropskega kontinenta so mu poslale veliko vojaško pomoč, kakor so jo dobili Irci od svojih katoliških evropskih zavezников. S tem je bila osuda Ircev zapečatena. Irski problem je prenestel v evropsko politično zadevo. Slabše oborožena in manj številna vojska Ircev, ki so dejansko izkrvali

veli že v zadnji fazi stoletne državljanske vojne, je bila v tem neenakem boju julija 1690 razbita ob reki Boyne. Stuarti so Irce pahnili v pravo katastrofo. Sedaj šeles so prišli z dežja pod kap. Na svoji zemlji so postali nezaželeni tuji. Postali so povsem brezpravni. Njihovo brezpravno stanje je najbolje izrazil neki angleški sodnik na Irskem z besedami: »Zakon ne ve nič, da obstaja kak Irec katoličan.«

Irski katoličani - 90 odstotkov vsega prebivalstva Irske - niso imeli ne aktivne, ne pasivne volilne pravice. Njihovo otroci niso smeli obiskovati šolskega pouka. Tudi v inozemstvu niso mogli študirati. Tako je bil ves irski narod obsojen na kulturno propast. Irci so bili izključeni iz vseh javnih služb, celo vojaki niso mogli postati, če se niso odrekli svoji katoliški veri. Irci so bili skupno odgovorni. Če je bil na cesti okrajen anglikanec, ali če je bila oplenjena njegova hiša, so morali poravnati škodo vsi Irci v okrožju, če niso dobili krvica. Če je imel Irec konja, ki je bil več vreden kakor 5 funtov, si ga je lahko priščastil vsak anglikanec. Plačal je za konja samo 5 funtov. Ircem so še naprej jemali zemljo. Tako je 90 odstotkov vsega prebivalstva imelo eno šestino zemlje. In tako daje; dolga veriga v nebo vpijočih krivic.

Irsko visoko duhovščino in redovnike so pregnali iz dežele že konec 17. stol. Angleški parlament je izdal odredbe, katerih namen je bil uničiti na Irskem tudi obrt in manufakturo. Tako so na primer na izvoz volnenih izdelkov z Irsko določili visoke carine. Izvoz stekla je bil strogo prepovedan. Bombažna proizvodnja je bila zatrta že v kraljih 5 funtov, si ga je lahko priščastil vsak anglikanec. Plačal je za konja samo 5 funtov. Ircem so še naprej jemali zemljo. Tako je 90 odstotkov vsega prebivalstva imelo eno šestino zemlje. In tako daje; dolga veriga v nebo vpijočih krivic.

Po vojaškem zlomu konca 17. st. se Irci niso vdali v svojo usodo. Boj so sedaj nadaljevali na prosvetnem polju. Učitelji so poučevali mladino po skedenjih ali na prostem v varstvu živih meja.

Ciril Jezeršek

Jezerski alpinisti so se izkazali

Jezersko - Jezerski alpinisti so vključili v praznovanje krajnega praznika. 19. julija so se zbrali pri spomeniku padlim gornikom. Sredi proslave so zaslišali klic na pomoč in se vključili v reševalno akcijo. To se je ponovilo še nekajkrat in vedno je bilo posredovanje jezerskih alpinistov, vzgojenih v mladinskem odseku Planinskega društva Jezersko, uspešno in dragocene. Praznovanje krajnega praznika Jezerskega, v katerega so se vključili tudi alpinisti, je bilo obenem tudi težka in odgovorna preskušnja za mlade ljubitelje gora.

Zaradi bližine gora, kjer so se in se brez dvoma še bodo dogajale nesreče, bi kazalo na Jezerskem oblikovati postajo Gorske reševalne službe ali vsaj usposobiti nekaj alpinistov za reševanje v gorah. Marsikdaj, posebno v primerih, kjer je potrebna hitra pomoč ali nista nujni izjemno znanje in oprema, bi lahko Jezerjani sami posredovali. V Sloveniji imamo primere, da so postaje GRS neposredno pod gorami najmanj številne in najslabše opremljene, v nekaterih takih krajinah pa postaj še sploh ni.

A. K.

Obiščite Jezersko

Vsako soboto ples
od 20. do 0,30

Hotel Kazina Jezersko

Primerji prostori za manjše in večje skupine, vatele in seminarje.

Stiristensko avtomatsko kegljišče obratuje vsak dan razen ponedeljka od 17. do 22. ure, za najavljene skupine kegljišče odprtje po želji.

Vse gostinske storitve po zmernih cenah in solidni potrebi.

Idilično planinarsko jezero oddaljeno od hotela 1800 m.

Možno čolnarjenje, sončenje, sprehodi v naravi in pikniki.

Za hrano in pičajo preskrbujemo v bistroju ob jezeru.

IZLET POVEŽITE Z OBIŠKOM NAŠEGA GOSTIŠČA NA OBMEJNEM PREHODU JEZERSKI VRH.

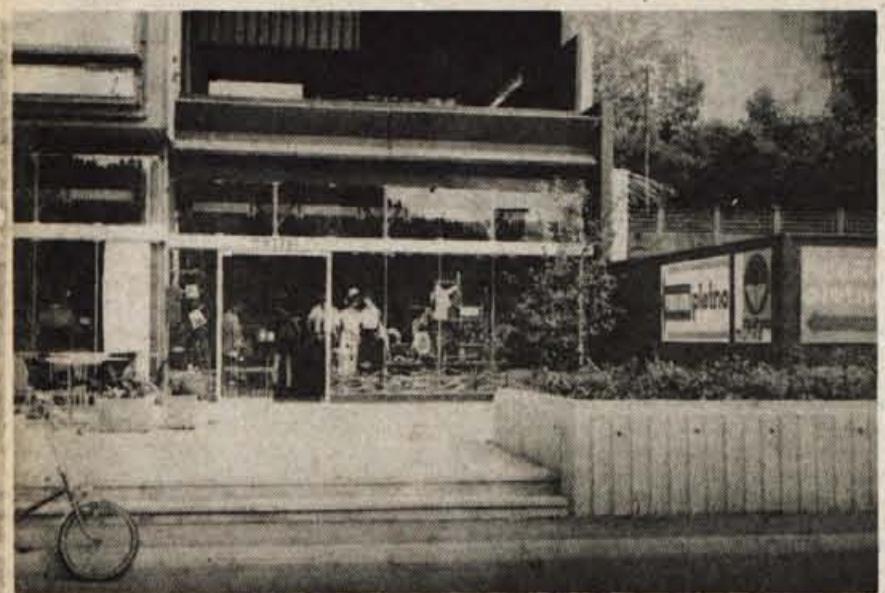
Akcija Očistimo naš kraj uspela

Kranj - Preteklo soboto so izvedli ocenjevanje v šestih turističnih družtvih kranjske občine, za katero lahko rečemo, da je popolnoma uspelo. V tem tekmovanju so sodelovala turistična društva Naklo, Kranj, Preddvor, Kokrica, Cerkle in Šenčur, tekmovanje pa je potekalo pod skupnim naslovom »Očistimo naš kraj«. V tem tekmovanju so očenjevali urejenost fasad, dvorišč, ograj vrtov in oken, čistočo vodotokov, parkovne in gozdne površine obcestne površine in smetišča. Največ točk in prvo nagrado je osvojilo turistično društvo Kokrica, in sicer 3820 točk, drugo nagrado je osvojilo turistično društvo Naklo, tretjo pa turistično društvo Kokrica, ki je v tekmovanju zajemalo vasi Cerkle, Dvorje in Grad. Naklanci so v skupnem seštevku zbrali 2614 točk.

Ob tem velja omeniti, da je v tej akciji sodelovalo tudi veliko občanov oziroma gospodinj in se je urejenost v teh šestih turističnih družtvih pozna na vsakem koraku. Pobudnik tega tekmovanja je bila komisija za varstvo okolja, ki deluje pri turističnem društvu Cerkle. Omenimo naj še, da so za zdaj posneli že osem filmov, ostalih osem filmov pa bodo posneli po 15. juliju.

J. Kuhar

Po ladjici, ki vozi na otoček sredi jezera, so pred dnevi odprto Murkino trgovino v novem PARK hotelu na Bledu poimenovali PLETNA. Prebivalci Bleda in okolice in pa turisti so radi nakupovali že v stari trgovini v starem hotelu PARK. Sedanja je trenutno nekoliko manjša od stare, saj ima na voljo le 84 kvadratov, pa vseeno je prodajalcem uspelo na police in pulte razporediti vse iz prejšnjega prodajnega programa. Ko bo hotel dograjen, bodo pridobili se okrog 200 kvadratov prodajne površine in potem bo seveda čisto drugače. Kot so povedali v MURKI, bodo prav oni na Bledu najbolje založeni s tekstilom, saj obetajo kompletan tekstilni program. Imeli bodo tudi veliko izbiro kozmetike, športnih potrebskih, volne, pletenin, v letnem programu pa seveda tudi spominkov, da zadovolijo številne turiste, ki se radi ustavlajo v njihovi trgovini. Sicer pa poudarjajo vsi od Murke, da je trgovina predvsem namenjena domačemu potrošniku. Odprto imajo cel dan, neprekinjeno. - D. D.

Sonce greje najceneje

Naprave, ki bodo omogočale uporabo sončne energije za ogrevanje vode, na doseg roke tudi pri nas - S topotnimi črpalkami izkorisčanje odpadne toplotne in stalnih rezerv v zraku in vodi - Kaj raziskuje LTH - TOZD Zavod za hlajenje in klimatizacijo?

Na strehi Zavoda za hlajenje in klimatizacijo na Trati, ki je TOZD Loških tovarn hladilnikov, te dni nameščajo štiri - strešnim oknom podobna stekla. To so sončni kolektorji ali po naše zbiralniki v različnih izvedbah, s katerimi bodo strokovnjaki tega instituta praktično raziskovali, kako je v naših razmerah mogoče izkorisčati sončno energijo za ogrevanje vode.

Kolektorji s svojimi zastekljenimi površinami v bistvu delujejo tako kot tople grede. Sončni žarki, ki vsebujejo toploto, gredo lahko vanje, vratiči pa se ne morejo. Toplotu se tako kopici v tekočini, ki se pretaka v cevnem sistemu pod površino kolektorja, od koder jo je mogoče speljati na potrebna mesta.

V škofjeloškem zavodu bodo s svojimi poizkuski morali odgovoriti na vrsto vprašanj. Koliko toplotne lahko v naših razmerah pričakujemo v letu s povprečnimi vremenskimi razmerami? Kakšne primesi morata imeti steklo in barva njene površine, da bošta vpijala kar največ žarkov, ki vsebujejo toploto? Kolikšna površina kolektorja je potrebna za ogrevanje določene količine vode na zeleno temperaturo? Kako zagotoviti, da bo steklo odporno tudi proti toči, ki pri nas ni redkost? Kako upoštevati delovanje vetra, ki lahko občasno kolektorje močno hlači?

Takih vprašanj je še veliko, med osnovnimi problemi, ki nikoli ne bodo omogočali enotne rešitve, bo vselej ostalo število sončnih ur v posameznih krajih. Sončni kolektorji zbirajo toploto tudi, kadar je oblakno, vendar bistveno manj kot ob vedrih dneh, zato si lahko predstavljamo, kolikšne bodo na primer razlike med njimi na Hvaru ali pa v megleni Ljubljani. Raziskave torej terjajo najtesnejše sodelovanje z meteorološkimi službami.

Po oceni direktorja škofjeloškega zavoda dipl. ing. Toneta Obersnija bo pri nas proizvodnja sončnih kolektorjev za ogrevanje vode v stanovanjskih hišah mogoča vsaj čez 5 let. Zanje se zanima trenutno 5 delovnih organizacij, ki se ukvarjajo z izdelovanjem stanovanj in naprav za ogrevanje. Predvideno je, da bodo v kratkem ustanovile posebno samoupravno interesno skupnost, ki bo vlagala v nadaljnje raziskave tega zanimivega novega izdelka. Svoje dveletno delo na tem področju je zavod doslej kril z lastnimi sredstvi, za letos pa ima prvič obljubljeno tudi pomoč Raziskovalne skupnosti Slovenije.

Seveda je o ceni za sončne kolektorje še težko govoriti, saj tudi drugod po svetu šele začenjajo s proizvodnjo in so zato dragi. Po približnih cenitvah naj bi prihranki ob uporabi sončne energije povrnili stroške nakupa potrebnih naprav v sedmih letih.

SONCA NI TREBA UVAŽATI

Spoznanje, da je sonce najcenejši in najbolj zanesljivi vir toplotne energije, je staro toliko kot človeštvo, vendar je bilo vse do zadnjih nekaj let, ko je v svetu nastopila resna energetska kriza, močno v ozadju. Šele neredna preskrbna z nafto z močnimi podprtivami je prisilila razvite države, da razmišljajo o možnostih za znižanje njene potrošnje, s tem v zvezi pa tudi na širšo uporabo sončne energije.

Na tem področju so doslej največ naredili v ZDA, kjer že številne velike stanovanjske soseske ogrevajo izključno s pomočjo sonca. Načrtujejo, da bodo do leta 1985 s sončno energijo krili 15 odstotkov celotnih energetskih potreb. Pri nas potrošimo na leto 12 milijonov ton naftne, od tega najmanj polovico za ogrevanje. Ni težko izračunati, koliko deviz bi prihranili s slehernim odstotkom nižje potrobe. Misliš pa moramo seveda tudi na varčevanje drugih energetskih virov, zlasti drage elektrike.

Kolikor je znano, je pri nas v praksi prvi uporabil sončno ener-

gijo za ogrevanje izumitelj Drago Višnar z Jesenic, ki je sam izdelal sončni kolektor in ga namestil na strehi hišice, ki jo ima v bližini Lesc. O njegovih zamislih in prihrankih je lani pisala naša novinka Darinka Sedej.

PREMALO VARČUJEMO

»Mislim, da je pri nas velika pomanjkljivost, da nimamo predpisov, ki bi nas navajali na varčevanje energije. Kot da bi šlo zgolj za večje ali manjše izdatke posameznika, ne pa tudi koristi celotne družbe«, meni dipl. ing. Obersnu.

»Pravkar sem se vrnil iz zahodne Nemčije, kjer sem bil na seminarju o novem zakonu, ki izredno ostro obravnava ukrepe za prihranek energije. Računajo, da bodo z njim v enostanovanjskih hišah zmanjšali porabo naftne celo za 2 tone na leto. Po tem zakonu nihče ne bo mogel graditi, če ne bo imel predpisanih topotnih izračunov, ki bodo zagotavljali zastonanje izolacijo hiš in s tem najmanjšo možno izgubo toplotne. Inspektorji bodo merili celo dim v dimnikih in ugotovljali, če kurilne naprave gorivo dovolj dobro izkorisčajo. Lastniki starih hiš, ki se bodo odločili za dodatno izoliranje prostorov in druge ustreerne izboljšave, bodo deležni olajšav pri davkih.«

KLJUB NIZKI TEMPERATURI VELIKO TOPLOTE

Vsi dobro poznamo način delovanja vodnih črpalk, ki nam omogočijo, da vodo z nižje gladine potegnemo višje, kjer nam je potrebna. Nekaj malega si s temi predstavami lahko pomagamo, da lažje razumemo, kaj so to topotne črpalki. Tudi te naprave, ki omogočajo izredne prihranke energije, razvija omenjeni zavod v Škofji Loki, njihova proizvodnja pa bo verjetno stekla najkasneje v 2 letih.

S pomočjo topotnih črpalk lahko črpamo toploto iz okolice, na primer iz zraka ali vode in jo nato oddajamo na višji temperaturi. Na primer: iz zraka, ki ima komaj 5°C, je mogoče z enokilovatno napravo dobiti trikrat več toplotne 3 kW topote.

S pridom lahko topotne črpalk uporabimo še zlasti tam, kjer imamo odpadno topoto. Značilen primer za to sta hladilnik in zmrzvalnik, ki stalno oddajata topoto, za katero si celo prizadevamo, da se je čim bolj uspešno znebimo. S pomočjo topotne črpalk bi s to topoto poceni lahko dobili topoto za ogrevanje vode. Veliko bi lahko na enak način pridobili topoto, ki jo oddaja dursališče, uporabili za ogrevanje zimskega bazena.

Prve topotne črpalki, ki jih bodo razvili v Škofji Loki, bodo omogočale velike prihranke pri ogrevanju stanovanj. Pri temperaturi nad 0°C bodo namreč načrpalke iz okolice dovolj topote za ogrevanje hiše, gorilnik pa bo delal le pri nižjih temperaturah. Pri nas ugotavljajo celo do 60 odstotkov zimskih dni s temperaturami nad 0°C.

Po sedanji oceni bo topotna črpalka za enostanovanjsko hišo veljala okoli 30 tisoč dinarjev. Bolj kot v prihranku pri denarju za gorivo, je njen smisel v prihranku gorilnega olja, katerega nakup terja veliko tujih plačilnih sredstev, možnosti zanj pa so pogosto tudi nezanesljive.

Zavod za hlajenje in klimatizacijo v Škofji Loki je trenutno edini jugoslovanski institut, ki je v svoj program zajel celovit razvoj sončnih kolektorjev in topotnih črpalk.

Metka Sosić

S kvaliteto na tržišče

Tovarna elektromotorjev in gospodinjskih aparatov Iskra v Železnikih si vedno bolj uspešno utira pot na domači in zunanjem trgu - Pomanjanje delovne sile je huda ovira

Železniki - Iskra v Železnikih, tovarna elektromotorjev in gospodinjskih aparatov, ima zanimivo zgodovino. Stara železarska in kovinarska tradicija v Železnikih je vodila do tega, da so že leta 1945 ustanovili Kovinarsko zadrugo Niko, ki je izdelovala pisarniško galanterijo in ključavnica izdelke, pozneje pa je preusmerila proizvodnjo na izdelavo elektromagnetov, malih elektromotorjev in še nekaj proizvodov elektrostroke. Imeli pa so slabe prostore, zato je kolektiv požrtvovalno prisločil na pomoč in z udarniškim delom je zrasla leta 1958 nova proizvodna hala, v kateri so se povsem preusmerili v elektroindustrijo in se vključili v delovno organizacijo Iskra.

Danes je osnovna dejavnost Iskre v Železnikih proizvodnja elektromotorjev, s katerimi opremljajo gospodinjske aparate v kooperaciji z zunanjimi partnerji. Tako letos praznujejo kar 10-letnico sodelovanja z italijansko firmo Girmi, prihodnje leto pa bo 10-letnica uspešnega sodelovanja z nemškim Braunom. Skupaj s tujimi poslovnimi partnerji si prizadevajo, da bi bili proizvodi za trž kar najbolj privlačni, praktični in zanimivi; doslej so bili ti naporji vselej uspešni.

Iskra v Železnikih izdeluje male kolektorske elektromotorje, večje kolektorske elektromotorje, asinhronne motorje in kondenzator-

ske motorje ter motorje za sesalne aparate. Proizvode izvažajo med drugim tudi na češkoslovaški trž, po njih povprašujejo na Švedskem in drugod. Do zdaj so v Iskri izvozili kar 50 odstotkov proizvodov, vrednost izvoza pa je dosegla 70 odstotkov. Na tujem tržišču se v zelo hudi konkurenčni hiši lahko uveljaviti, zato je potrebno veliko poslovne iznajdljivosti, kvalitete, da se proizvodi dobro prodajo.

Nedvonomo se je Iskra že uveljavila, zato bi zelo radi povečali proizvodnjo. Primanjkuje pa jih delovne sile, kar je v Železnikih nasploh pereč problem. Proizvodne obrave bi že lahko razširili in povečali proizvodne zmogljivosti, vendar ostaja resen problem prav zaposlovanje.

Temeljna organizacija Iskre v Idriji, kjer opravlja montažo, je bila ustanovljena v letu 1975. Ko pa so nastale težave ob sanaciji rudnika v Idriji, so v Iskri sklenili, da pomagajo. Prenesli so del svojega programa iz Iskre v Železnikih v Idrijo, nekoliko povečali zmogljivosti in se pripravili na to, da lahko zaposlijo okoli 70 rudarjev. To je bil vsekakor pomemben prispevek Iskre, izkazujejo vso solidarnost in pripravljenost, da pomagajo. Tudi delitev programa med Železniki in Idrijo bo šla v tej smeri, da bo idrijski Iskri zagotovljena proizvodna prihodnost in možnost večje in boljše realizacije.

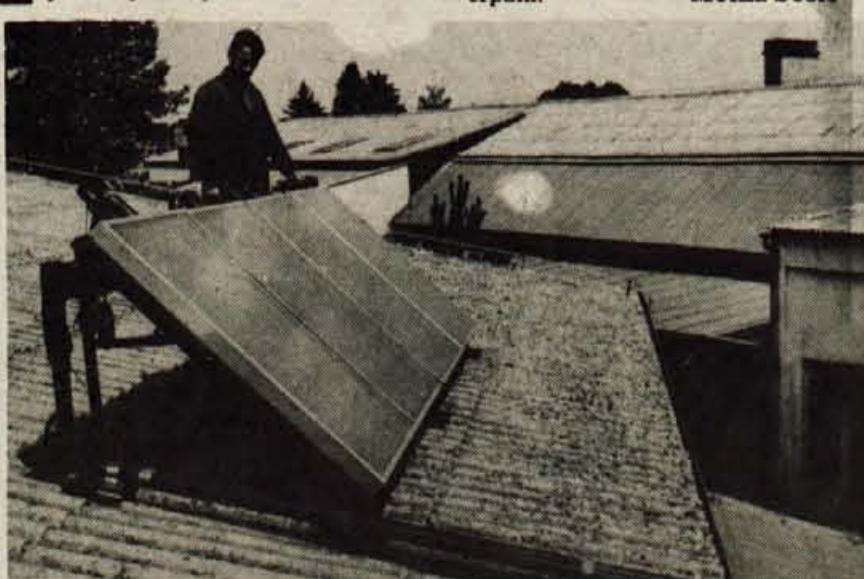
Tržišče je letos poseglo po dveh novih artiklih Iskre iz Železnikov. To sta set za frizerjanje in sušilna havba z zrakom, ki omogoča prosti gibanje in je znatno bolj praktična kot tradicionalna sušilna havba. Nova havba je posebno za danšnjo zaposleni ženo nepogrešljiv aparat pri osebni negi.

Delovna organizacija je že pred leti poskrbela za strokovni kader, s pomočjo katerega lahko prehaja na proizvodnjo zahtevnih izdelkov za tuji in domači trž. V zadnjih letih beleži znaten napredok in razvoj lastne tehnologije in tudi za prihodnost se ni bat, kajti Iskra je ena tistih organizacij, ki se zaveda pomembnosti štipendiranja. V okviru svojih možnosti skrbi za razreševanje problemov delavcev, pomaga pri gradnji stanovanj, še posebno tesno pa je njen sodelovanje s krajevno skupnostjo Železniki, prek katere tako občani kot tudi zaposleni v delovnih organizacijah s prispevki urešnjujejo svoje interese.

Ceprav je v zadnjih letih Iskra kot izvoznica pretežno na zahod doživelva recesijo, je s prizadevanjem vseh članov kolektiva omilila posledice ter lani in letos kljub nekaterim težavam normalno poslovala. Nikoli pa ni ostal kolektiv le pri trenutno ugodnih rezultatih, vedno je težil za novimi proizvodi, zaželenimi na tržišču. Tako letni kot srednjoročni program načrtuje večje proizvodnjo, še kako pa se zavedajo pomembnosti tehnoloških izboljšav, nadomestitve starejših opreme z novo in nasprotno modernizacije proizvodnje. Prisluhniti kupcu je vodilo, ki za Iskro v Železnikih velja tudi v prihodnje.

Koordinatni brusilni stroj je med naj sodobnejšimi napravami v Tovarni elektromotorjev in gospodinjskih aparatov Iskra v Železnikih - Foto: F. Perdan

Starje sončni kolektorji na strehi Zavoda za hlajenje in klimatizacijo na Trati pri Škofji Loki bodo omogočili številne praktične raziskave o tem, kako je v naših vremenskih razmerah mogoče uporabljati sončno energijo za ogrevanje vode. - Foto: F. Perdan

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Prodam nekaj kub. m rezanega uhega smrekovega LESA colarce in plohe. Naslov v oglasnem oddelku.

4629

Prodam 2500 kosov strešne OPEKE (špičak) in dve dvodelni OKNI z roletno. Stupnikar, Podnart 50 4630

Prodam okoli 8 kub. m smrekovih, DESK colarice in plohe. Informacijski Krznaštvo Cetinski Kranj, Majstrov trg 2 4631

Prodam 5 kub. m SMREKOVIH krajcev širina 60, dolžina 6 m, primerno za brunarico ali gradbeno bako. Radovljica, Staneta Žagarja Št. 18 4632

Prodam otroške POSTELJICE in otomane. Kolman, Štirnova 9 4633

Prodam plinski ŠTEDILNIK in razno pohištvo. Kolman, Štirnova 9, Kranj 4634

Poceni prodam dobro ohraneno BCS KOSILNICO. Velesovo 10, Cerkle 4635

Prodam kravo v devetem mesecu brejosti. Sp. Duplje 71 4636

Prodam nov ELEKTROMOTOR 1,5 KW z 2800 obrati. Ljubno 104 4637

Prodam stereo GRAMOFON Iskra 2004. Naslov v oglasnem oddelku 4638

Ugodno prodam globok otroški VOZIČEK lepo ohranjen, italijanski Peg, plave barve. Ažman Janez, Naklo 36, tel. 47094 4639

Prodam rabljeno strešno OPEKO bobrovek in cementni špičak - traverze in kašto za žito 3 kub. m., Sp. Brnik 49

Prodam PRIKOLICO za čoln. Hrastje 68 4641

Ugodno prodam malo rabljeno knjižno OMARO, vitrina, dva fotelja in mizico. Cotelj, Bistrica 93, Tržič 4642

Dobro ohranjen, kombiniran, nerjavnič, levi namizni ŠTEDILNIK - še stojec; črno beli TELEVIZOR »Rize« s kotnim bifejem ugodno na prodaj. Kleindienst, Križe 89 4643

Prodam KRAVO simentalko z drugim teletom. Černivec, Šinkov turn 36 p. Vodice nad Ljubljano 4644

Poceni prodam 80 l HLADILNIK znamke Georgij Naumov. Poizve se v popoldanskem času. Remic Marija, Kranj, St. Rozmana 1 ali po telefonu 23-101 4645

Prodam TRAKTOR Pasquali s priključki. Češnjevec 8, Cerkle 4646

Prodam PRAŠIČKE sedem tednov stare. Glinje 7, Cerkle 4647

Prodam KRAVO, PLOHE in deske. Zg. Brnik 36, Cerkle 4648

Ugodno prodam 2500 kom zidne OPEKE navadni format. Naslov v Črniku Cerkle 4649

Prodam enobrazndi PLUG za traktor (Pasquali) in enosno priklico za traktor. Leše 38 4650

Prodam nov železni KIMPEŽ na gumi kolesa. Zalog 76, Cerkle 4651

Prodam kombiniran otroški VOZIČEK in posteljico. Svoljšak, Partizanska 47, Škočja Loka 4652

Prodam čistokrvnega KONJA lipicanca starega 3 leta in 3 kub. m hrasta debeline 56 mm. Studeno 8, Železnički 4653

Prodam 5 mesečnega BOKSARJA. Furlan Igor, Suška c. 23, Škočja Loka, telefon 064-60-897 4654

Po ugodni ceni prodam MED. Vrhunc, Lancovo 25 4655

Prodam novo kotno SEDEZNO garnituro. Ogled vsak dan. Žagar, Gorenja vas, Reteče 36, Škočja Loka 4656

Prodam ogrodje za MOPED APM 4. Sv. Duh 28, Škočja Loka 4657

Poceni prodam zelo dobro ohranjen 80 l HLADILNIK HIMO. Kralj, C. talcev 6, Škočja Loka 4658

Prodam krožno ŽAGO (cirkular) in 2000 kom. malih ZIDAKOV. Hrastje 199 4659

Prodam AJDO za seme. Črče 19, Kranj 4660

Prodam novo PING-PONG mizo. Podbrezje 81 4655

Prodam SLAMOREZNICO TEMPO s puhalnikom in verigo brez elektromotorja. Cena 4000 din. Pezdirnik Slavko, Dovje 25. Mojstrana 4581

Prodam dve KRAVI s teletoma ali brez in horizontalno ŽAGO za hlide. Koritno 35. Bled 4682

Valilnica Naklo

RAZPRODAJA

12 tednov stare jarčke v sredo, 6. julija 1977, od 8. do 11. ure in od 15. do 17. ure v vzrejališču Podbrezje. Cena: 45 din.

GKZ TZE Naklo

Poceni prodam KAVČ in POLKAVČ. Informacije tel. 26-250, po 14. uri. 4583

Prodam dve TELICI simentalki, 14 mesecev, in KRAVO. Tenetiše 6, Golnik 4584

Prodam dobro ohranjen ŠTEDILNIK (peč) küppersbusch. Rehberger Franci, Ljubljanska 14, Kranj 4585

Prodam KRAVO, 9 mesecev brejo. Križnar, Vodice 141 4586

Prodam mlado KRAVO s teličkom, dobro mlekarico. Voglje 40 4587

Prodam 6000 kosov strešne OPEKE - cementna, folc ter novo KOSILNICO Zetor. Grašč Pavel, Stražnja 12 4588

Ugodno prodam novo termoakumulacijsko PEČ. Informacije telefon 064-50-139 4589

Prodam po izbiri eno leto starega BKCA. Praprotno 8, Selca nad Škočjo Loko 4590

Prodam kombiniran OTROŠKI VOZIČEK. Hafnerjevo naselje 1, Škočja Loka 4591

Prodam betonsko ŽELEZO premere 8 in 10 mm. Svoljšak, Virmaše 1, Škočja Loka 4592

Prodam 2 kub. m SIPOREX OPEKE 25 x 25 x 50. Ugodno prodam tudi zložljiv ŠPORTNI OTROŠKI VOZIČEK. Telefon 064-60-985 4593

Prodam PONY KOLO ROG. Begunje 49 na Gorenjskem 4594

Prodam novo MOTORKO za 4800 dinarjev, trajno žarečo PEČ, EKS-PRÉS STROJ za kavo za 7000 din. Telefon 50-334 4595

Prodam globok OTROŠKI VOZIČEK in HOJCO. Osojnik, Velesovska 33, Senčur 4596

JARČKE rjave nesnice, 8 tednov stare, prodajamo. Beleharjeva 49, Senčur. 4597

Prodam PIANINO - ČAJKO. Kordež, 1. avgusta 1, Kranj 4598

Prodam vjhano LIPICANKO z opremo ali brez in KRAVO s prvim teletom. Ogled v Planini na Kočah. 4599

Prodam globok OTROŠKI VOZIČEK. Štefe, Pristava 62, Tržič 4600

Prodam rabljeno strešno OPEKO (špičak), rabljeno opiko za zidanje (malo) in traktorsko kosičico Mörtel. Zalog 11, Cerkle, tel. 064-42-135 4607

Prodam KONJA, haflinger za vožnjo ali nošnjo ali zamjenjam za kravo. Pipanova 40, Senčur 4608

Prodam 3 PSE, dobre čuvaje, stare po 2 meseca. Britof 46 4609

Prodam SLAMOREZNICO Speiser ter kupim obračalnik za seno - sonce. Visoko 47, Senčur 4610

Prodam KRAVO z drugim teletom in starejšega KONJA. Visoko 5, Senčur 4611

Prodam ohranjeno emajlirano prosto stoječo kopalno KAD. Naslov v oglasnem oddelku 4612

Prodam kombiniran otroški VOZIČEK (globok in športni). Informacije od 8. do 12. ure na tel. 22-579 od 18. do 20. ure na tel. 21-802 4687

kupim

Kupim registrirani FORD CAPRI za 6500 DM v gotovini. Naslov v oglasnem oddelku 4661

Kupim OTROŠKI HAHRBETNIK. Informacije na telefon 23-565 4662

Kupim SLAMOREZNICO s puhalnikom in verigo. Zemljan Janez, Senturska gora 9, Cerkle 4663

Kupim suhe smrekove DESKE, 25 in 50 mm. Stele Franc, Gora 2, Komenda, tel. 061-841-043 4622

Samostojen manjši objekt ali prostore v etažni lastnini na ozemlju območju mesta Kranj kupim za pisarniške prostore.
Ponudbe pošljite na oglašni oddelek pod »Zelo ugodno.«

vozila

Prodam avto MINI 1000, letnik 1968, dobro ohranjen. Ogled Radovljica, I. jubljanska 37

Prodam novo DIANO 6, cena ugodna. Naslov v oglasnem oddelku 4664

Prodam tovorni avto MERCEDES 11-13 6 ton, registriran do aprila 1978, generalno obnovljen. Bohinjec Anton, Kokrica, Partizanska pot 16, Kranj 4665

Prodam PONY EXPRES letnik 1975 in TLS 4. Ogled popoldne. Kranj Janez, Staneta Rozmana 7, Kranj 4666

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1968 z novejšim motorjem. Strahinj 73, Naklo 4667

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1969, neregistrirano. Mavčiče 58 4668

Ugodno prodam FORD TAUNUS 12 M, dobro ohranjen v vozništem stanju. Informacije na telefon 25-886 4669

Prodam novo DIANO. V račun vzamem ami ali spaček. Vasiljevič Dušan, Gorenjskega odreda 10, Plavnina, Kranj 4670

Po ugodni ceni prodam poltovorni AVTO 1745 kg nosilnosti, prekucnik, zelo primeren za začetno prevozništvo. Naslov v oglasnem oddelku 4671

Prodam malo rabljen, novejše izvedbe, PONY EXPRESS. Rabljena dvokrilna zasteklena OKNA in balkonska vrata. Bučan Rajko, Britof 113 4672

Prodam ZASTAVO 750 z novo karoserijo. Demšar Jurij, Šutna 87, Zabnica, telefon 064-44-567 4673

Prodam MOPED na 4 prestave, dobro ohranjen, eno leto star. Kožuh, Puštal 34, Škočja Loka 4674

Prodam avto LADA, Kranj, Kutrova 48, tel. 24-327 4693

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1967 in rezervne dele. Grosova 19, Kokrica 4694

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1973 Sr. Bela 23, Preddvor 4695

Prodam karamboliran AMI 6 BREAK ali po delih. Motor dober. Vincarie 16, Škočja Loka 4654

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1971. Kuhar, Župančičeva 25, Kranj 4601

Prodam dobro ohranjen avto ZASTAVO 750, letnik december 1972. Ribnikar Janez, Senično 29, Tržič 4602

VW 1600, L, letnik december 1970, prevoženih 102.000 km, prodam. Gradnikova 9, Radovljica, telefon 064-75-610 4603

Prodam ZAPOROŽCA, letnik 1975, prevoženih 15.000 km, dobro ohranjen. Čopova 23, Lesce 4604

Prodam AMI 8, letnik 1970, Kranj, Valjavčeva 15 4605

Prodam karamboliran R 8, letnik 1970. Kovor 74, Tržič 4606

Ugodno prodam MZ 175 CROSS, registriran do junija 1978. Informacije po tel. 21-507, ali na naslov: Grčar Janez, Kidričeva 22, Kranj 4607

Prodam MOPED. Čimžar, Dvorje 61, Cerkle 4608

Prodam R 4, celega ali po delih. Jerman, Luznarjeva 8, Kranj 4609

Prodam AUDI 80 LS, letnik 1974 in šport PLATIŠČA za opel eskono ali manto. Velesovska 4, Senčur 4610

Prodam TRAKTOR STAYER 86, 18 KM, Voglje 77 4611

AMI 8, letnik 1971, poceni prodam. Završnik, Kranj, Dražgoška 3 4612

Prodam NSU 1200 v vozništem stanju, neregistriran, dobro ohranjen. Jungić Pero, Zlato polje 2, telefon 24-624 4613

VW 1303 S, letnik 1973, prodam. Stritar Franc, Čirče 33, Kranj 4614

Prodam NSU 1200 C, letnik 1971.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, očima, brata in strica

Franca Peharca iz Loma

se iskreno zahvaljujemo vsem darovalcem vencev in cvetja, sosedom za pomoč, gasilcem za častno stražo in spremstvo, Lomskim pevcem, godbi iz Tržiča, govornikom Slapar Janezu in Kavčič Jožetu za poslovilne besede, g. kaplanu za pogrebeni obred, dr. Martinčiču in dr. Rusu za dolgoletno zdravljenje.

Vsem iskrena zahvala.

Zaluboči: žena Ivanka, hčerka Ivanka z družino, Jože, Ivanka in Tončka z družinami, brata in sestre.

Lom, 28. junija 1977

ZAHVALA

Bogato je izpolnila svoje življenje z dobrimi deli naša mama

Ivana Benedik

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem, ki so na katerikoli način počastili spomin naše dobre mame. Posebna zahvala velja dr. Janezu Bajžlju za dolgoletno zdravniško pomoč in osebju internega oddelka bolnice Golnik, predvsem dr. Šuputovi, za nesebično skrb za našo mamo. Zahvaljujemo se vsem, ki so jo v velikem številu spremili na zadnji poti, mnogim duhovnikom, še posebej škofu dr. Leniču, p. Hilariju za iskrene besede ob grobu, sestram, pevcem za občuteno petje, našim sodelavcem in prijateljem iz župnij Bohinjska Bela, Ribno in Ljubljana - Stepanja vas.

Benedikovi

Kranj, 21. junija 1977

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža in očeta

Jožeta Delovca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrazili sožalje, darovali cvetje in vence ter ga spremili na njegovi zadnji poti. Prav posebna zahvala sosedom za njihovo nesebično pomoč v teh težkih trenutkih, prav lepo se zahvaljujemo g. župniku za pogrebni obred. Zahvaljujemo se tudi za denarno pomoč.

Zaluboči: žena Štefka, sin Jožko, hčerka Zdenka in ostalo sorodstvo

Šenčur, 25. junija 1977

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljubljene žene, mame, stare mame, prababice in tete

Katarine Šturm Žnidarjeve mame iz Potoka

se iskreno zahvaljujemo predvsem dobrim sosedom za nesebično pomoč, sorodnikom, znancem in prijateljem za izraze sožalja, vsem darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti.

Zaluboči: mož Jernej, hčere Marija, Štefka, Lojzka in Ivanka, sinovi Jože, Janez in Tone z družinami.

Potok, Železniki, 28. junija 1977

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše nenadomestljive žene, mamice, hčerke in sestre

Marije Pavlič roj. Logar

se zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, njen prerni grob pa zasuli z venci in cvetjem. Posebna zahvala dr. Mazevčevi in dr. Stenškovi ter sestram Kardiološkega oddelka kliničnega centra v Ljubljani za lajšanje bolečin v njeni bolezni.

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, Tronovim, Kopačevim in Slaparjevim za vso pomoč, sodelavcem tovarne Sava (stiskani izdelki, uprava), sodelavcem KOGP Kranj (enoti polagalcev), sindikalni organizaciji Konfekcije Triglav. Prisrčna hvala tudi kaplanu, gospodu župniku in pevcem.

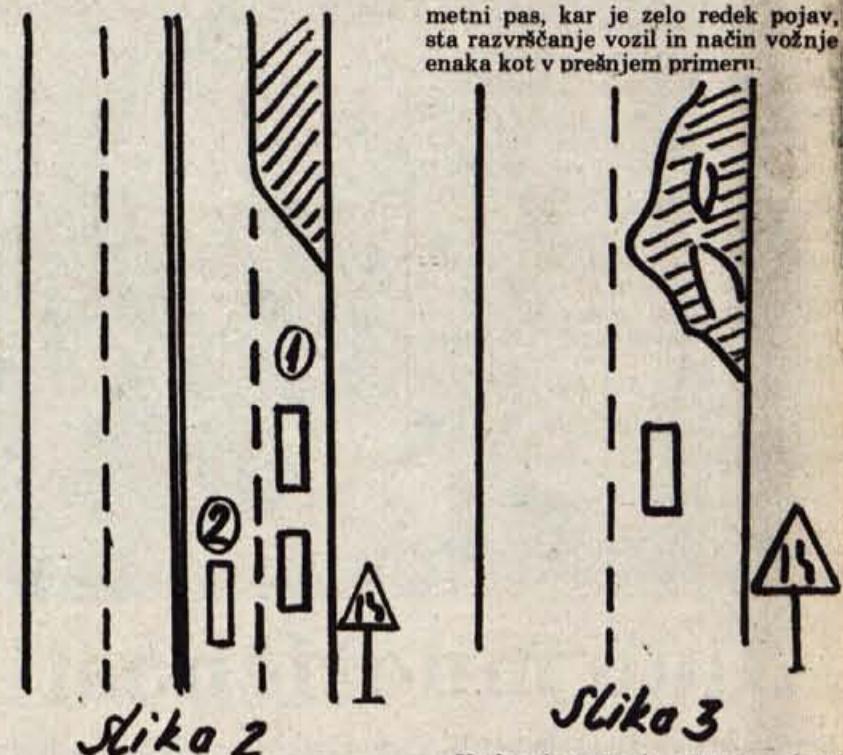
Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zaluboči: mož Slavko, sinova Slavko in Janez, mama, sestre in bratje z družinama in ostalo sorodstvo.

Šenčur, 27. junija 1977

Promet na zoženem delu ceste

metni pas, kar je zelo redek pojav, sta razvrščanje vozil in način vožnje enaka kot v prešnjem primeru.

Slika 2

Slika 3

2) vozniki vozijo v dveh kolonah (desna številka 1 in leva številka 2). Ko pripelje ena skupina voznikov do zoženega dela vozišča, vozi naprej v prepričanju, da imajo prednost zaradi desnega pravila oziroma zaradi tega, ker so pač na desni strani kolone št. 2 in zato nadaljujejo z vožnjo na ta prometni pas. Taka vožnja pa je napačna. Druga skupina voznikov iz kolone 1 opazi zoženje ceste, vendar se sploh ne prepriča, če je prosta pot za razvrščanje in niti ne vključi levega smernega kazalec, tako da je vožnja eno samo grobo izsiljevanje vozil v koloni 2.

V tretji skupini so vozniki tovornih vozil in hitrih osebnih avtomobilov. Kljub temu, da poznajo pravila vožnje na zoženih delih ceste, izsljujejo prednost. Ker so prvi »najmočnejši«, drugi pa »najhitrejši« mislijo, da bodo na vsakem mestu prvi in da se jim bodo drugi umikali.

Kaj mora narediti voznik, ko pripelje do zoženega dela vozišča? Pravčasno se mora razvrstiti na levi prometni pas, po katerem vozi kolona 2 ali pa z vso pozornostjo čakati pri zoženem delu ceste, če se ni mogel prej razvrstiti. Ali bo mogel ukrepati tako ali drugače, je odvisno od prometa na levem prometnem pasu. Če je namreč ta zaseden, mora voznik voziti do mesta zoženja, se pri njem ustaviti in čakati na prosto pot; pri tem mora imeti vključen levi smerni kazalec in nenehoma opazovati prometno situacijo na levem prometnem pasu. Ko ima prostu pot, ali če mu nekdo od voznikov z jasnim znakom roke odstopi prednost, se lahko vključi v promet na levi.

Če levi prometni pas ni zaseden, se voznik lahko razvrsti na zadostni razdalji od mesta zožitve. O razvrščanju se mora prej prepričati v vrvratnem ogledalu in ugotoviti v levem mrtvem kotu prometno situacijo, potem pa vključiti levi smerni kazalec in se uvrstiti v promet na levi. Prehod z enega prometnega pasa na drugi pas ne sme biti preoster (sekanje ovinka) in tudi ne preveč blag.

Pri vožnji na zoženem delu vozišča torej ne gre za desno pravilo, ampak za razvrščanje vozil z enega prometnega pasa na drugi prometni pas. Vozniki na prometnem pasu št. 1 torej nimajo prednosti. Prehod na drug prometni pas pa je seveda mogoč le, če je pot prosta ali če jin vozniki s tega pasa jasno odstopijo prednost. Tako morajo vozniki ravnati tudi takrat, ko na vožišču niso postavljeni horizontalni in vertikalni prometni znaki zoženje ceste. Stanje ceste namreč narekuje način vožnje, tako pravi 30. člen Temeljnega zakona o varnosti v cestnem prometu. Če se zožuje levi pro-

Kadar je zoženje ceste na desni strani, kot je na sliki št. 3, mora voznik zaviti na levi vozni pas, ki je namenjen za promet vozil iz nasprotne smeri. Pri tem morajo biti vozniki zelo previdni, kajti če pot ne bi bila prosta na zadostni razdalji, bi lahko prišlo do čelnega trčenja. Pri vsakem spremenjanju smeri pa je treba seveda vključiti še smerni kazalec.

-VEK-

nesreča

NEZGODA PRI ZAVIJANJU

Šenčur - V sredo, 29. junija, ob 11. uri se je na regionalni cesti med Kranjem in Brnikom pri odcepnu ceste za Šenčur pripeljal prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Djuro Krčmar (roj. 1951) iz Zagreba je nameraval pri odcepnu ceste za Šenčur zaviti v levo, zato je pravilno nakazal spremembu smeri in se počasi bližak križišču; za njim je pripeljal z neprimerno hitrostjo voznik osebnega avtomobila Lilijs Martin (roj. 1956) iz Celja, ki ni mogel pravočasno zmanjšati hitrosti, skoraj že stoječega avtomobila pa tudi ni mogel prehiteti po desni in je trčil vanj. Zaradi sunka je Krčmarjev avtomobil vrglo na levi vozni pas, po katerem je prav tedaj pripeljal pravilno po svoji desni voznik osebnega avtomobila Jože Bajt (roj. 1939) iz Srednje vasi pri Šenčurju, tako da je čelnо trčil v Krčmarjev avtomobil. V nesreči sta bila voznik Bajt in sопotnik lažje ranjena, škode na avtomobilih pa je za 50.000 din.

Odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu

Zavoda za socialno medicino in higieno za Gorenjsko Kranj, Gospodsvetska ulica št. 9

objavlja delovno mesto administratorke

Pogoji za zasedbo delovnega mesta: upravno-administrativna ali administrativna šola

Pismene ponudbe s priloženimi dokazili pošljite v 15 dneh po objavi na zgoraj omenjeni naslov.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega brata

Slavka Hafnerja

Žepkov iz Zg. Bitnja

se zahvaljujemo vsem, ki ste darovali vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti. Posebna zahvala Kanpi Jožetu, mesarjem iz Klavnic Kranj, Mesoizdelki Škofja Loka, Delikatesa Kranj, učiteljskemu zboru Tržiče na Dolenjskem, kranjski godbi in pevčem kranjskih upokojencev, gospodu kaplanu za poslovilni govor in cerkveni obred. Iskrena zahvala Rozmanovi Albini, ki nam je pomagala v težkih trenutkih.

Zaluboči sestre Tina, Vera, Lojzka in Meta.

Zg. Bitnje, 28. junija 1977

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše nenadomestljive žene, mamice, hčerke in sestre

Marije Pavlič

roj. Logar

se zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, njen prerni grob pa zasuli z venci in cvetjem. Posebna zahvala dr. Mazevčevi in dr. Stenškovi ter sestram Kardiološkega oddelka kliničnega centra v Ljubljani za lajšanje bolečin v njeni bolezni.

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, Tronovim, Kopačevim in Slaparjevim za vso pomoč, sodelavcem tovarne Sava (stiskani izdelki, uprava), sodelavcem KOGP Kranj (enoti polagalcev), sindikalni organizaciji Konfekcije Triglav. Prisrčna hvala tudi kaplanu, gospodu župniku in pevcem.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zaluboči: mož Slavko, sinova Slavko in Janez, mama, sestre in bratje z družinama in ostalo sorodstvo.

Šenčur, 27. junija 1977

Franci Hvasti, KK Sava Kranj
Milan Cadež, TKS Kranj
Simon Tulipan, KZ Slovenije

Kljub množičnosti osamljeni

Za Glasovo »okroglo« mizo o kolesarskem športu na Gorenjskem predstavniki KK Sava Kranj, TKS Kranj in KZ Slovenije - Primanjkuje amaterskih trenerjev, medtem ko za naraščaj ni bojazni - Portoroški sklepi kolesarstvu niso prinesli bistvenih novosti - Za ustanavljanje novih klubov na Gorenjskem za zdaj še ni možnosti - KK Sava trenutno eden od vodilnih klubov v Jugoslaviji

Kolesarjenje je eden od najbolj razširjenih pa tudi najbolj zdravih športov. Pedala poganja že otroki pri dveh, tretih letih in starejši tji do visoke starosti, dokler pač dopušča zdravje. Pot od rekreativnega kolesarjenja do vrhunskega športa pa je teka. Kolesarstvo je znano kot eden najpomembnejših športov, zato v njem vztrajajo le pravi »borci«, fantje z močno voljo.

Osrednjina kolesarska organizacija na Gorenjskem je KK Sava Kranj, ki bo letos praznoval 20. obletnico obstoja. V tem času je vzgoyil že par kvalitetnih tekmovalcev, ki so nekaj pomembili tudi v jugoslovanski in mednarodni kolesarski arenini. Zadnjih nekaj let pa je klub po zalogu nekaterih posameznikov doživel svoje ponovno rojstvo. Trenutno ima štiri vrhunske kolesarske zvezne razrede in močno zaledje mladih perspektivnih tekmovalcev.

Pra vato ni takljuje, da smo tokrat - sredi kolesarske sezone - povabilili na naš »okroglo« mizo predstavnike gorenjskih kolesarskih klubov. Pravzaprav bi o gorenjskem kolesarstvu teko govorili, saj v naši pokrajini delajo le tri društva: KK Sava Kranj, KK Bled in kolesarska sekcija ŠD Kokrica, ki pa se ukvarja izključno z rekreativnim kolesarstvom.

Kateri so vzroki, da na Gorenjskem nimamo več kolesarskih klubov, s kaknimi težavami se le-ti ubadajo in se marsikaj, kar zadeva kolesarski šport, smo poskušali zvesteti od predstavnikov KK Sava Kranj, KZ Slovenije in TKS Kranj. Žal z Bleda in Kokrici ni bilo nikogar, vendar so nam Savčani vedeli povedati tudi o delu teh dveh društev, saj vse trije klubii izredno dobro sodelujejo.

Pri vsakem športu so morda še bolj kot tekmovalci pomembni trenerji. Če je trener sposoben, lahko vzrogi tudi kvalitetne tekmovalce. Pri kranjskem klubu pravijo, da so trenutno z enim profesionalnim trenerjem kar zadovoljni, čeprav še eden ne bi bil odveč. Moral pa bi biti tak, da bi se med seboj dopolnila: eden teoretični, drugi praktični.

V KK Sava čutijo večje pomanjkanje strokovno usposobljenih amaterskih trenerjev. Trenutno to nalogu kar zadovoljivo opravljajo nekdanji tekmovalci, ki pa jim

razumljivo manjka strokovnega znanja. Poleg tega je to delo slabo cenjeno, medtem je to odgovornost, predvsem trenerja za pionirje, velika.

V nasprotju s pomanjkanjem amaterskih trenerjev je za zanimanje za kolesarski šport med mladimi veliko. Klub organizira v sodelovanju s šolskimi športnimi društvami šolska prvenstva, tako da se za naraščaj ni bat. Neprizanesljiva pa je naravna selekcija, saj združijo res le najupornejši. Pri klubu pogrešajo osnovne objekte (dirkališče) predvsem za vadbo pionirjev, ki so izpostavljeni nevarnostim na cesti.

Financiranje imajo v KK Sava dokaj zadovoljivo rešeno. Delno jim pomaga tovarna Sava, del sredstev pa dobivajo od TKS Kranj. Glede na njihovo dosedanje delo in uspehe so uvrščeni v tretjo skupino prednostnih panog, tako da zanje portoroški sklepi niso prinesli ničesar novega. V svojih vrstah imajo kar stiri športnike zveznega razreda, a čemer vsekakor zaslužijo ustrezno podporo. Drugače je v kolesarskem klubu Bled, kjer od TKS Radovljica dobivajo le skromne dotacije, ki ne zadodajo niti za redno dejavnost. Podobno je tudi s kolesarsko sekcijo na Kokrici, ki se pretežno sama vzdržuje.

Na občnem zboru KK Sava so se dogovorili, da bi v okviru kluba ustanovili nove kolesarske sekcije na Gorenjskem. Ideja pa ni zaživila; prvi ni denarja, saj novi sistem financiranja ne daje, dokler ničesar ne pokaže. Po drugi strani pa tudi ni organizatorjev. Kot funkcionarji v kolesarskem športu namreč delajo le tisti, ki so nekoč sami tekmovali. Teh pa je premalo celo v matičnem klubu, kaj šele, da bi zajeli vse.

Izjema je KK Bled, kjer kljub finančnim težavam še vedno vztrajajo. Izhode istejo v nabiralnih akcijah. Da klub še vedno

živi, ima vsekakor veliko zaslug trener Knaflč, ki uspešno vodi okoli deset mladih kolesarjev. Na Bledu vsako leto organizira mladinsko dirko okoli Blejskega jezera, ki ima tradicijo že izpred druge svetovne vojne.

Drugo zaledje kranjskemu klubu je na Kokrici. Čeprav sekcija združuje le veterane, s priznanjem številnih dirk navdušujejo mlade za kolesarski šport.

Znano je, da ima KK Sava velik ugled v jugoslovanskem kolesarskem športu. Priznavajo mu celo mesto med vodilnimi klubmi. Če pa hoteli kvaliteto še dvigniti, je to povezano z se včjimi finančnimi sredstvi. Klub na primer nima niti lastne delavnice za popravilo koles, kaj šele dirkališča, kjer bi kolesarji lahko trenirali hitrostno vožnjo in sprint. Poleg tega so za vrhunski šport potreben vedno novi poskusi, kar pa si v Kranju za zdaj še ne morejo privoščiti. Nemogoče je, da bi se trener posvetil samo ali predvsem enemu tekmovalcu.

Kranjčani imajo svoje predstavnike v KZ Slovenije in KZ Jugoslaviju; pa tudi sicer so v zelo dobrih odnosih z obema zvezzama. V zadnjih letih so bili odpravljeni osebni in klubski interesi, kar je vsekakor pripomoglo tudi k kvalitetnemu napredku kolesarstva. Da je klub zdrav in upoštevan, kaže tudi vedno večje število dirk, ki jih organizirajo. Tako bodo letos Kranjčani poleg že tradicionalne dirke po ulicah Kraja pripravili še dve državni prvenstvi: mladinsko cestno in prvenstvo na dirkališču. Razmišljajo pa še o organizaciji gorskega prvenstva.

Sporazumeti bi se moral, kaj je amaterizem in kaj ne, poudarjajo v kranjskem klubu. S 1420 dinari, kolikor klub dobi za tekmovalca zveznega razreda (s tem, da ga v celoti opremi za tekmovanje, čeprav nastopa za državno representanco), ne moremo govoriti o profesionalizmu. Samo oprema za vsakega tekmovalca stane 21.600 din (koliko 15.000 din, dodatna oprema 6600 din). Zaučali so nam, da nobi na primer Bojan Ropret od kluba 1350 din. To ni niti poštena štipendija! Vsak, kdor boče biti uspešen tekmovalec, pa mora v devetih mesecih prevoziti 18 do 22 tisoč kilometrov! Torej zavrti na treningih vsak dan 6,5 do 7 ur, 70 dn v devetih mesecih po polovični ali potuje.

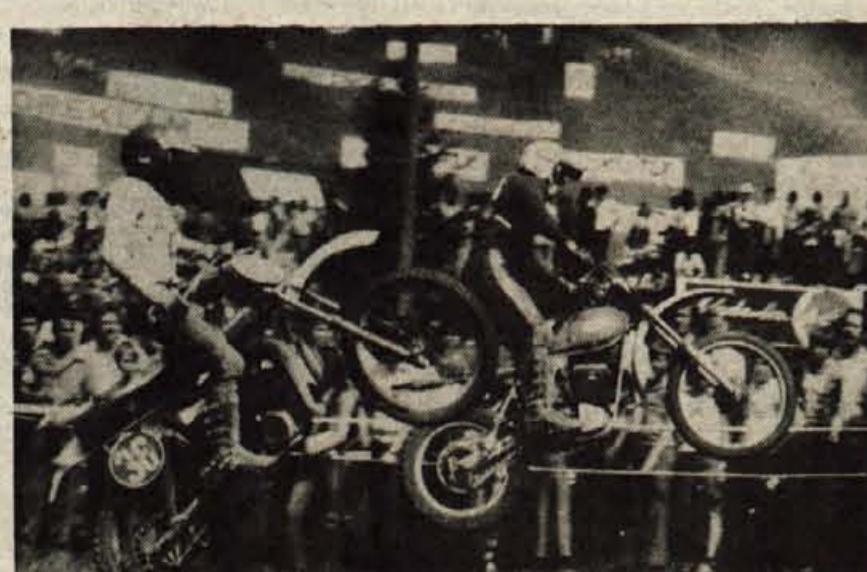
Ni naš namen, da bi kolesarje povzdigovali v nebo, saj tudi v drugih športih nikomur uspeh ne pride sam po sebi. Priznati pa moramo, da brez izredne volje in prednosti ter dobre razumevanje v klubu, česar marsikje druge kreplje manjka, kranjski kolesarji kljub podpori TKS in tovarne Save ne bi bili tam, kjer so. H. Jejovčan

Posredujemo prodajo karamboliranih vozil:

- osebni avto IMV Renault R-4,**
leto izdelave 1977,
s 1160 prevoženimi km.
Začetna cena 30.500 din
- osebni avto Zastava 101,**
leto izdelave 1973,
s 46.600 prevoženimi km.
Začetna cena 15.000 din

Ogled vozil je možen vsak delovni dan od 8. do 14. ure pri Zavarovalni skupnosti Triglav, Gorenjska območna skupnost Kranj. Pismene ponudbe z 10 % pologom od začetne cene sprejemamo do srede, 6. 7. 1977, do 12. ure.

Zavarovalna skupnost Triglav
Gorenjska območna skupnost
Kranj

Tržič - V Tržiču se na svetovno znani motokros progi vsako leto zbirajo najboljši tekmovalci sveta v tej športni panogi. Zato so gledalci lahko prične tudi takim atraktivnim prizorom. (-jg) - Foto: F. Perdan

Nova organiziranost telesne kulture

JESENICE - Izvršni odbor občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Jesenice je po obravnavi prehodnega načrta o novi organiziranosti telesne kulture, ki ga je posredovala samoupravna interesna telesnokulturna skupnost Jesenice sklenila, da go obravnavajo v javni razpravi delovni ljudje in občani Jesenice. Septembra bodo zbrali pripombe o načrtu in sprejeti program novo organiziranosti.

Jesenška telesnokulturna skupnost je že sprejela sklep, da bo posebno skrb namerila atletiki in košarki, smučanju in hokeju na ledu, obenem pa poskrbelo, da se bo čim več delovnih ljudi ukvarjalo z vsemi oblikami rekreacije in možičnega športa. S športno-usmerjevalnim delom bodo nadaljevali v solskih športnih društih osnovnih in srednjih šol ter v športnih društvih v enajstih krajevnih skupnostih. V okviru športnih društev se bodo povsod organizirali klubi, sekcije in športni aktivni za vse tiste dejavnosti, za katere je med občani največ zanimanja.

Najpredlagi tudi novo organizacijo izbora in tekmovalnega sistema selekcij ter temeljnega izhodišča za nadaljnji razvoj telesne kulture. Pri tem je najbolj pomemben razvoj športno-rekreativnih sredic v krajevnih skupnostih. Tam je treba zagotoviti čimveč primernih objektov, upoštevati ostale težave športnih društev in društva Partizana, saj bo to tako dovolj možnosti za možičnost, iz katere izhaja kvaliteta.

D.S.

Jubilejna regata na Bledu

Bled - Na Blejskem jezeru se je v nedeljo končala dvodnevna mednarodna regata, že 25. po vrsti, kjer je startalo blizu 450 veslačev iz Avstrije, Italije, CSSR, NDR, Bolgarije, Turčije in Jugoslavije. Jugoslovani so dosegli pomembne zmage v konkurenči članov. Izkazal se je četverec Krke iz Šibenika, dvojec Begej iz Zrenjanina ter Gusal iz Splita. Udeležba članic je bila tudi tokat skromna. Medtem ko so bili številni zastopani mladinci, kjer je bilo zabeleženih nekaj kvalitetnih točk. Najzanimivejša disciplina priveditev je bilo tekmovanje mladinskih osmcer.

Na Bledu pa je bila v dneh mednarodne regate seja organizacijskega odbora za svetovno prvenstvo v veslanju, ki bo konec avgusta in v začetku septembra leta 1979. Organizacijski komite nameč že nekaj časa pridno dela in ga vodi Janez Žemljarč. V odboru pa so še med ostalimi Leopold Pernš, Ljubo Truta, Metod Rotar, Ante Mahtota, Bozo Benedik (generalni sekretar). Vodja regate na svetovnem prvenstvu bo Gustelj Zupan, ki je že pripravil ves program tekmovanja. Dokončno so določili tudi termine tekmovanja. Ženski del bo od 28. avgusta do 2. septembra. Člani pa so bodo pomerili od 3. do 9. septembra. Do 15. septembra letos morajo organizatorji izdelati načrt gradnje vseh nujnih objektov v Zaki, imenovali pa bodo še ostale člane organizacijske komite.

J. Javornik

Klubski dan SK Triglav

KRANJ - Vsako leto ob koncu sezone SK Triglav pripravi klubski dan. Letos so ga pripravili v nedeljo, 19. junija. Na Jezerškem, na plazu pod Kočno, se je zbralo okoli sto pionirjev, cicibanov, mladincov in njihovih staršev. Namen tega dne, poleg zaključka sezone, tudi srečanje vseh generacij smučarjev in njihovih staršev, ki si lahko ogledajo smučarski napredki svojih otrok, hkrati pa se spoznajo tudi s trenerji in vodstvom klubu in se seznanijo s težavami in delom pri SK Triglav.

Klubski dan je bil razdeljen v dva dela: dopoldan tekmovanje v veleslalomu za vse starostne skupine mladih smučarjev, po polne pa piknik. Vsega skupaj je v nedeljo startalo 48 tekmovalcev. Proga je imela 28 vratov z višinskim razliko 150 metrov. Proga je dobro pripravil trener Jože Blažič.

REZULTATI: CICIBANI - rekreacija (najmlajši): 1. Miha Krampl, 2. Bojan Sušnik, 3. Zoran Tomaz, 4. Rok Mihelčič, 5. Boris Sirk. Med delikatimi je v tej skupini zmagal Barbara Markun.

CICIBANI - SELEKCIJA: 1. Matjaž Penes, 2. Uroš Jaklič, 3. Blaž Belehar, 4. Uroš Pikec, 5. Boštjan Triler.

CICIBANE - SELEKCIJA: 1. Mojca Dežman, 2. Len Dežman, 3. Breda Tomaz, 4. Vojka Bešter.

MLAJŠI PIONIRJI: 1. Mitja Krampl, 2. Tomi Jerman, 3. Andrej Jaklič, 4. Rok Kešet, 5. Aleš Teran. Med mlajšimi pionirki je zmagala Alenka Šorli.

STAREJŠI PIONIRJI: 1. Miro Štular, 2. Dušan Ocepel, 3. Aleš Porenta.

STAREJŠE PIONIRKE: 1. Nataša Blažič, 2. Mojca Pust.

MLADINCI: 1. Matjaž Horvat, 2. Igor Krejčić, 3. Gorazd Vondič. Med mladinkami je zmagala Barbara Gogala.

CLANI: 1. Brane Jaklič, 2. Andrej Zupan, 3. Joža Stirl.

Najboljši čas proge je dosegel Matjaž Horvat (39,0), druga je bila Nataša Blažič (40,0), sledijo Krejčić, Štular ter Krampl s časom 45,0.

Klubskoga dne so se kot gostje udeležili tudi predstavniki smučarskega kluba iz Železne Kaple na Koroškem, s katerim SK Triglav že več let dobro sodeluje.

I. B.

Prvi start vaterpolskih drugoligašev

KRANJ - V letnih bazenih v Rovinju in v Krnuju bo za začetku julija (8. do 10.) jugoslovanski drugoligaši prvič startali v letosnjo sezono. V obih mestih bodo nameč kvalifikacije dvanaštejce, ki bosta drugo ligo razdelili na dve skupini. Prvi trije iz vsake bodo nato dali prvo šesterico, ki bo po ligi sistemu obracunavača med seboj za uvrstitev od prvega do šestega mesta, prvak pa bo obenem postal še prvoligaš.

Ker kranjski vaterpolski kolektiv letos praznuje jubilejno 30-letnico organiziranega vaterpola, so se pri Triglavu odločili, da kandidirajo za enega od kvalifikacijskih turnirjev. In tako so to kandidaturo tudi dobili. Tako bo na kranjskem turnirju nastopila šesterica. Za prva tri mesta se bodo potegovali Crvena zvezda iz Beogradu, Vojvodina, ZAK iz Klikinde, Jedinštvo iz Zadra, Koper in domači Triglav. To je torej šesterica, ki si bo skušala pridobiti čim več: tista prva tri mesta, ki peljejo v najmočnejšo skupino. Ostala trojica pa se bo moralna skupaj z rovinjsko boriti v tolazilni skupini.

In kdo so favoriti za tri mesta? Prav gotovo lanski prvoligaš Crvena zvezda, Jedinštvo in moštvo organizatorja. Strene tem pa lahko kreplje zmožajo še preostali trije, saj jih ne gre podceniti.

Od 8. do 10. julija bo torej šlo na obeh turnirjih se kako zares. Organizator je za vse dni pripravil tudi razpored srečanj. Prvi dan se bo ob 9. uri začelo srečanje Crvena zvezda: Vojvodina, ob 10. uri bosta svoje znanje pokazali ekipi ZAK: Jedinštvo in ob 11. uri še slovenska drugoligaša Koper in Triglav. Včerino drugo kolo se bo pričelo ob 18.30. Tedaj se bosta spoprijela Vojvodina in Triglav. Drugi tekmovalni dan ima v dopoldanskem in večernem sporedu isti čas. V dopoldanskem tretjem kolu bodo igrali Jedinštvo: Koper, ZAK: Crvena zvezda ter Vojvodina Triglav, zvečer pa Vojvodina: Koper, Crvena zvezda: Jedinštvo in Triglav: ZAK. V nedeljskem, zadnjem kolu bo ob 8. uri srečanje Koper: Crvena zvezda, ob 9. uri ZAK: Vojvodina in ob 10. uri Jedinštvo: Triglav.

-dh

Spomlad

Vaterpolisti Groningena v Kranju — V ponedeljek so v Kranj dopotovali vaterpolisti Groningena iz Nizozemske, kjer bodo gostje kranjskih vaterpolistov. V sredo jih je sprejel predsednik IS skupščine občine Kranj Drago Štefe. Nizozemski vaterpolisti bodo odigrali več tekem s Triglavom, Kamnikom in Vodovodnim stolpom ter Koprom. Še posebno jih veseli, da njihove treninge vodi trener Triglava Trifko Bandžur, od katerega so se že veliko naučili. Gostovanje, ki naj bi postal tradicionalno, bodo popestrili tudi z obiski gorenjskih turističnih krajev. Kranjani jim bodo jeseni obisk vrnili. Dosedanji rezultati priateljskih srečanj: Triglav Groningen 19:4, 13:6, 7:4. — F. B. — Foto: F. Perdan

TERMIKA
ljubljana, kamniška 25

TOZD Proizvodnja Škofja Loka
razširja svojo dejavnost v DE Poljane,
zato objavlja prosto delovno mesto
administratorke

Pogoji za zasedbo delovnega mesta:
— srednja izobrazba ekonomske ali administrativne smeri,
— znanje stojepisa,
— 6-mesečna ustrezna praksa.

Delo se združuje za nedoločen čas.

Kandidati morajo izvršiti preizkus znanja iz strojeppisa.

Razpis velja 15 dni po objavi.

Kandidati dobe potrebne informacije v tajništvu TOZD na Trati.

lip bled lesna industrija Bled

odbor za medsebojna razmerja delavcev
v združenem delu
TOZD Mojstrana

objavlja naslednja prosta delovna mesta

1. **strojni mizar**
5 prostih delovnih mest
2. **PK lesni delavec**
5 prostih delovnih mest

Pogoji za zasedbo:
pod 1.: strojni mizar z dokončano poklicno šolo lesne stoke
pod 2.: PK lesni delavec

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Pismene prijave s splošnimi podatki sprejema vodstvo TOZD Mojstrana.

Na podlagi 4. člena odloka o podeljevanju Prešernovih nagrad (Uradni vestnik Gorenjske, št. 10-87/69 in 14-147/70) izvršni svet skupščine občine Kranj po predhodnem dogovoru z izvršnimi sveti drugih gorenjskih občin

razpisuje

Prešernove nagrade za leto 1977

za delovanje na področju kulture, za umetniško ustvarjanje in poustvarjanje ter za kulturno znanstveno delo.
Nagrade se podeljujejo občanom gorenjskih občin praviloma za stvaritev letu 1977, lahko pa tudi za življensko delo, skupinam občanov, delovnim ali drugim organizacijam pa za uspešno delovanje pri širjenju kulture na Gorenjskem letu 1977 ali v preteklih letih.
Vičina posamezne nagrade znaša 10.000,00 dinarjev.
Kandidate lahko predlagajo samoupravne interesne skupnosti, organizacije združenega dela, družbenopolitične organizacije, društva pa tudi občani.
Predlogi za podelitev Prešernovih nagrad morajo biti dostavljeni žiriji za ocenitev del in za izbor Prešernovih nagrajencev do 1. decembra 1977.

Izvršni svet
skupščine občine Kranj

Reprezentanca Kranja v vodstvu

KRANJ — Po prvem delu regijskega prvenstva mladinskih reprezentanc v košarki je prvo mesto pripadlo reprezentanci Kranja A katere nosilec je košarkarski klub Triglav. Mladi iz ekipe Triglava, katere vodja je Goran Valič, so v prvem delu doživeli le en poraz in so nedvomno dokazali s prikazano igro, da so najboljši. Računa jim lahko prekriza le še reprezentanca Škofja Loka B — Kladivar.

Izidi: Tržič : Lokainvest — Škofja Loka A 70:80 (33:34), Kranj A — Triglav : Radovljica 73:72 (45:38), Jesenice : Škofja Loka B — Kladivar 69:76 (33:35), Jesenice : Radovljica 64:54 (28:29), Kranj A — Triglav : Škofja Loka — Lokainvest 69:51 (33:30), Tržič : Kranj B — Senčur 88:74 (41:33).

Lestvica:

Kranj A	7	6	1	554:401	12
Radovljica	7	4	3	582:500	8
Škofja Loka B	8	4	2	509:450	8
Jesenice	8	4	4	521:550	8
Škofja Loka A (-1)	8	4	4	490:502	7
Kranj B	7	2	5	432:506	4
Tržič	7	1	6	444:623	2

Jesenice : Kranj 22:54

Kranj — Kadetinje so zaključile spomladanske del prvenstva za prvaka Gorenjske v košarki. Kar dve reprezentanci imata po prvem delu tekmovanja enako število točk. Zaradi boljših razlik v danih in prejetih koših je na prvem mestu reprezentanca, katere nosilec je košarkarski klub SAVA iz Kranja. Venčas je kadetinja uspešno vodila Peter Mohorič. Izidi: Radovljica : Škofja Loka — Lokainvest 20:43 (13:27), Jesenice : Kranj — Sava 22:54 (12:34).

Zaostala srečanja: Kranj — Sava : Jesenice 40:20 (20:8), Radovljica : Kranj — Sava 32:37 (16:17).

Lestvica:

Kranj	5	4	1	217:137	8
Škofja Loka	5	4	1	210:158	8
Jesenice	5	1	4	179:208	2
Radovljica	5	1	4	148:215	2

cm

Jubilej šport-nega društva »Kondor«

GODEŠIČ — Sportno društvo »Kondor« z Godešiča pri Škofji Loki praznuje letos 10-letnico svojega obstoja. V tem času se je razvilo v močan športni kolektiv, ki ima že prek 120 članov. Ustanovljeno je bilo na pobudo mladih, ki so se že prej aktivno udejstovali v bližnjih škofjeloških športnih klubih ali po drugih krajeh. Najprej sta bili v okviru športnega društva »Kondor« ustanovljeni namiznotenisti in nogometna sekcija, nato pa še strelski, sinkaški in šahovski. Sportniki z Godešiča so v preteklih letih dosegli zelo lepe uspehe in rezultate, zato vitrine v njihovi klubski sobi krasijo mnogi pokali, medalje, diplome in druga priznanja. V počastitev jubileja bo društvo letos pripravilo več prireditvev pred dnevi je že bila nogometna tekma med poročenimi in neporočenimi, osrednja proslava pa bo v avgustu.

J. Starman

Državno prvenstvo v kolesarstvu v Kranju

Kranj — V soboto in nedeljo bo kolesarski klub Sava Kranj organizator državnega prvenstva v kolesarstvu za lajce in starejše mladince. Prijavljajoči so že skupaj okoli 120 mladih kolesarjev iz dvajsetih jugoslovenskih klubov.

Start posamičnega prvenstva bo v soboto, 2. julija, ob 15. uri. Pot bo vodila s Kokrice na Golinik, v Krize, Duplje, Bistrico, Naklo in se zaključila na Kociški. V nedeljo, 3. julija, bo ob 9. uri na isti proggi dirka za ekipni državni naslov.

H. J.

Odbojkarji iz Toronto v Radovljici

Radovljica — V ponedeljek, 4. julija, pridejo v radovljisko občino člani Sportnega društva »Slovenije« iz Toronto v Kanadi. Moška in ženska odbojkarska ekipa tega društva slovenski izseljenci se bosta pomerali z moško in žensko odbojkarsko reprezentanco občine Radovljica. Tekmi bosta v televodnicih osonvene šole v Radovljici ob 9. uri. Bivanje športnikov iz Toronto organizira Slovenska izseljenska matična v Zvezni telesnokulturni organizaciji Slovenije. Poleg odbojkarjev so v skupini športnikov tudi nogometni, ki bodo odigrali 3. in 4. julija tekmi na Jesenicah in v Škofji Loki. Prav tako se bodo tudi odbojkarji pomerali 3. julija z ekipo OK Jesenice.

M. F.

VARNOST LJUBLJANA TOZD KRAJN KRANJ, KOROŠKA 17

Obveščamo poslovne in druge stranke, da se selimo iz Koroške 17 na JLA-H8 v nove prostore, dne 6. 7. 1977. Tel. štev. je 22-726 ista. Obenem sporočamo zaradi dopustov in povečanega obsega dela do 12. 7. 77 so uradne ure od 6.00 do 7.30 in 13.00 do 14.30.

Na skupščini TKS Kranj

Kranj — Pred dnevi je bila prvič letos skupščina TKS Kranj, ki pa je bila spet komaj sklepna, saj je bilo navzočih le 51 odstotkov delegatov, kljub temu, da so bile na dnevnem redu pomembne točke za razvoj telesne kulture v kranjski občini.

Delegati so potrdili realizacijo programa TKS za leto 1976, sprejeli samoupravni sporazum o temeljnih planih TKS Kranj za obdobje 1976–1980, program in finančni načrt za leto 1977 ter vključili tri nove člane v izvršni odbor TKS. Novi člani so postali: Vili Planinšek, Rajko Kožar in Janez Modic.

V preteklem letu je bila ena izmed vodilnih nalog TKS nadaljnji razvoj množičnosti. Ustanovljene so bile štiri nove telesnokulturne organizacije s približno 360 novimi aktivnimi člani. Tudi v šolskih športnih društvih se je povečalo število članov, ki pa je sedaj že na meji objektivnih pogojev za normalno delovanje. V kranjskih SŠD je zdaj okoli 5000 članov, kar predstavlja več kot 40 odstotkov šolske mladine. V rekreaciji se je v letu 1976 aktivno, udejstvovalo večje število občanov kranjske občine. Organiziranih je bilo 75 planinskih izletov z okrog 18.000 udeleženc, eno tekmovanje krajenskih skupnosti v kegijanju, ki je zajelo nad 450 občanov in občank, štiri kolesarske trim akcije s 350 udeležencem, množično plavanje »modri vale, trim lige v nogometu (135 udeležencev), odboki (200), košarki (105) in kegijanju (120). Poleg omenjenih aktivnosti pa je treba povedati, da je bilo organiziranih vrsto tečajev plavanja za odrasle in več sindikalnih prvenstev, ki jih je izvedel OBSS Kranj.

Ob pospeševanju množičnosti je bila seveda neodložljiva naloga vseh telesnokulturnih dejavnikov ohraniti že razvito ali začeto dejavnost vsaj na doseženem nivoju in jo razvijati še na višji ravni. Najboljši dosežki v kvalitetnem športu so bili v minulem letu zabeleženi v plavanju, kolesarstvu in smučanju. Za prvi pospeševanje v teh disciplinah je bil v letu 1976 udeležbo 70 tekmovalci z osmimi slovenskimi in enega avstrijskega klubova, ki je bila najuspešnejša ljubljanska Olimpija, ki je osvojila ekipni pokal pred ekipo organizatorja, na 3. mestu pa se je uvrstila ekipa SK Zelezničar.

Veliko razprave je bilo o programu in finančnem načrtu za leto 1977, ki se ga žal sprejeli še predi poslovnega leta. Delegati so kritizirali skromne podatke v samem tekstovnem delu programa za letošnje leto, saj je v njem navedena le načrta usmeritev dejavnosti TKS in osnovnih telesnokulturnih organizacij ter drugih dejavnikov v letošnjem letu. Dogovorili so se, da bo letos porabljen za množično telesno kulturo 2.970.000 din., za vrhunski šport 2.830.000 din., skupne programske naloge 430.000 din., adaptacije in investicije 700.000 din., vzdrževanje objektov 1.800.000 din. in dejavnost TKS 1.260.000 din.

J. Javornik

Majnikov slalom pri Češki koči

Jezerak — V spomin na pionirja smučarskih učiteljev in padlega borce Ferda Majnika je smučarski klub Jezerak v nedeljo že sedemindvajseti zapored organiziral na smučišču pri Češki koči meddržveni slalom z mednarodno udeležbo. Med 70 tekmovalci iz osmih slovenskih in enega avstrijskega klubova je bila najuspešnejša ljubljanska Olimpija, ki je osvojila ekipni pokal pred ekipo organizatorja, na 3. mestu pa se je uvrstila ekipa SK Zelezničar.

Rezultati — člani: 1. A. Mladen Franko (Olimpija), 2. Luka Karničar (Jezerak), 3.

A. Karničar

26 ur nogometa v Kamni gorici

Kamni gora — V nedeljo, 3. julija, ob 11. uri se bo pričela nogometna tekma, ki bo trajala 26 ur, to je do ponedeljka, 4. julija, do 13. ure. V okviru praznovanja dneva borca se bosta v Kamni gorici pomerili ekipi Jelovice, ki bo se stavljena iz igralcev Kamne gorce, Lancovega, Podnartna ter Krope in Merkurja, ki ga bodo se stavljali igralci tega podjetja iz Radovljice z igralci nogometnega kluba Vrbnje.

J. Kuhar

DPD Kranj je pred dnevi uspešno organiziralo plavanje potapljačev na reki Savi s ciljem v Dragocajni.

Plavanje potapljačev »Sava 77«

Kranj — V počastitev dneva borca je DPD Kranj organiziralo peto plavanje potapljačev po 12 km dolgem odseku Save. To je bilo obenem tretje tovrstno tekmovanje.

Za razliko od prejšnjih let, prvič je bilo tekmovanje organizirano leta 1971/1972 iz Žirovnice do Kranja, so potapljači startali v Kranju pri elektrarni, s ciljem v Dragocajni — pri avtomobilu.

Pri dvojica plavalcev je pogumno zaplavala po mrzli in dokaj nevarni reki deseti ure. Plavalcii so potem startali vsake tri minute. Plavajajo se je udeležilo šest ekip iz treh klubov. So delovali so DPD Kranj, KPA Novo mesto in DRM Ljubljana, medtem da ekipa iz potapljačkega društva Rijeka KOSTRENA letos ni bilo.

Prvič je sodelovala tudi popolna ženska ekipa iz DPD Kranj, z ekipo Draksler-Aljančič. Po-

gumni dekleti sta zasedli odlično četrto mesto. Omeniti je treba, da ima DPD Kranj v svojih vrstah štiri člane civilne zaščite Kranj in pomeni tekmovanje hkrati tudi vojo civilne zaščite.

Organizacija tekmovanja je bila na visoki ravni, za varnost tekmovalcev na proggi pa je skrbela ekipa Zavoda za požarno in tehnično varnost Kranj.

REZULTATI:

1. Stare-Brilly (DPD Kranj) 1:00:45, 2. Strniš-Markovič (KPA Novo mesto) 1:01:00,
3. Jager-Vrhovec (DRM Ljubljana) 1:04:06, 4. Aljančič-Draksler (DPD Kranj) 1:06:22, 5. Miklavčič-Rauch (DPD Kranj) 1:07:30, 6. Suhadolnik-Artič (DPD Kranj) 1:08:49.

M. Jerin

</div

Vabljivejša krvavška smučišča

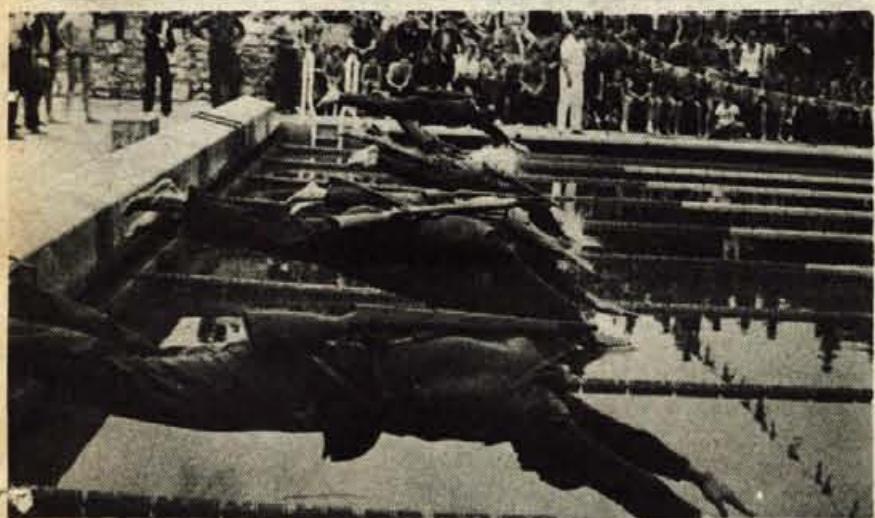
Po več slabih zimah z nerentabilno zimsko odoje je zadnja prijetno presenetila, saj so gorenjske žičnice zabeležile v prvih mesecih letošnjega leta znatno več dohodka kot v vsej lanski sezoni. Zima, ki ni skopala s sngom je obenem tudi dokazala, da imamo kaj horne žičničarske zmogljivosti, kajti gneča na smučiščih je bila nepopisna. Dolge vrste so bile pravilo, ki ne da le misliti, temveč predvsem ukrepati.

Pretekla nesistemska ureditev žičničarstva se danes izkazuje v tem da načrtujejo nove zmogljivosti po gorenjskih zimsko-turističnih središčih, kakor pač dopuščajo možnosti in kažejo trenutni interes posameznih gostinskih in drugih delovnih organizacij. Vršiške smučine, nujne za kandidaturo svetovnega prvenstva v Kranjski gori, naj bi začrtaла Kompas in Gorenjska, ki pa se le korakoma približujeta in le upatt je, da bo do trdnega stiska rok čimprej prislo. Dokaj drugače, a nedvomno bolj zanesljivo in prizadetno se orisujejo nove smučine Krvavca kot vedno bolj priljubljene in obiskanega visokogorskog smučišča, dostopnega Kranju in Ljubljani.

Prav prijetno presenečenje predstavlja dejstvo, da se iniciativni odbor za ustanovitev interesne skupnosti za izgradnjo Krvavca ni le nekajkrat sestal, potem pa popustil v prizadevanjih in skrbih ali brezbrzno počakal na aktualnost nove sezone. Člani nekdanjega konzorcija za izgradnjo Krvavca niso le besedili in omahljivo obstali, temveč so kaj brž sprejeli nove oblike ustreznejše organiziranosti z interesno skupnostjo, ki je z našo družbeno usmeritvijo, z novo ustavo in zakonom o združenem delu sprejemljivejša oblike, temveč na delegatskih odnosih, na uresničevanju kar najširšega družbenega interesa. Interesna skupnost prima novo kvalitetno, nove odnose, ki spodbujajo širšo akcijo, upoštevajoč tudi dragocene in dobrodoše izkušnje nekadnjega konzorcija. Še kako je pomembno, da je bila ta preobrazba hitra in učinkovita: za interesno skupnost se odloča vedno več novih članov, tako s kranjskega kot ljubljanskega območja, članov, ki bodo prispevali svoj nepovratni finančni delež za to, da bo prihodnja smuka na Krvavcu bolj sproščena, privlačnejša, gostinskih zmogljivosti več in kvaliteta storitev bolj zadovoljiva. Interesna skupnost za izgradnjo Krvavca, ki naj bi nudil poleti in pozimi znatno več, je najboljši in najtrdnejši potrok, da srednječrni program krvavškega razvoja ni le spisek želja in potreb. Takšna skupnost, ki onemogoča razdelitev Krvavca na krog ožjih interesov, temveč vztraja na kar najbolj skladni, enotni izgradnji smučarskega središča, med drugim zagotavlja stalno rentabilnost poslovanja in ustvarjanja večjega dohodka. Ne nazadnje pa predstavlja primerenji odnos družbe do razreševanja žičničarskih problemov in tudi odnos družbe do samega kolektiva ob žičnicah, ki je resnic na ljubo do zdaj še kako resno občutil ne le izmikajoč, temveč često tudi malomarno brezbržen odnos do problemov, ki jih sam ni bil zmožen niti dolžan rešiti.

Da bo kar najbolj dolga in vabljivejša nova krvavška smučina, k interesni skupnosti za izgradnjo Krvavca prek samoupravnega sporazuma pristopijo vsi tisti samoupravni organi v delovnih organizacijah, ki se odgovorno zavedajo pomena vedno bolj razširjene zimske rekreacije svojih delavcev.

D. Sedej

Maribor – V sredo, 29. junija, so v Mariboru slovensko odprli XXX. jubilejno športno prvenstvo JLA. Tekmovanja so se že začela. Med najzahtevnejšimi, istočasno pa tudi najprivlačnejšimi disciplinami na armadnih prvenstvih je vsekakor plavanje v obliki in s puško na ramah. Tekmovalci morajo biti za disciplino odlično pripravljeni.

te dni po svetu

VISOKE CENE V ITALIJI

Italijanski center za poslovno statistiko je naredil študijo o takojmenovanih turističnih cenah. Ugotovil je, da so turistične cene v Italiji še naprej visoke, čeprav so lani devalvirali liro za 30 odstotkov. Glavni vzrok za naraščanje cen je inflacija, ki je višja kot v drugih deželah in visoke cene so že močno zmanjšale konkurenčno prednost zaradi devalvacije.

Dnevni stroški za bivanje gostov v hotelu A kategorije so v Italiji okrog 43.000 lir, in v hotelu B kategorije 28.000 lir. Od 30 mest v svetu, s katerimi so naredili primerjavo, jih je 15 držaj, precej pa je tudi cenejih. Najdražje je bivanje v hotelu A kategorije v Bruslju in sicer velja približno 74.000 lir, v New Yorku 70.000 lir, v Ženevi prav toliko. Najcenejše pa je v Bombaji in Kairu, kjer stane enodnevni pension okoli 18.000 lir.

JEDRSKE CENTRALE ZA IRAN

Iranski šah Reza Pahlavi je izjavil, da namenljajo kupiti še štiri jedrske elektrarne v Franciji. Dve so že naročili. Iran namezava plačati centrale z nafto, če bo to ustrezačo Franciji.

NAJDBE POD KORENINAMI DREVESA

Ko je uragan podrl staro drevo v bližini Katmanduja v Nepalu, so začuden prebivalci našli med koreninami lepo zbirko kulturnih predmetov hindujske in budistične kulture. Posebno sta zanimiva pozlačeni možakar in kip boga Gangeša. Predmeti predstavljajo veliko zgodovinsko vrednost. Izvor skrivališča pa še ni jasen. Po zgodovinskih virih na tem kraju v zadnjih tristo letih ni bilo nobenega budističnega ali hindujskega svetišča.

TELEFON S SPOMINOM

Tovarna telefonov v sovjetskem mestu Perm je začela proizvodnjo telefonov s spominom. Najprej se bodo v prodaji pojavili telefoni z običajno krožno številčnikom, kasneje pa tudi s tipkami. Ti telefoni bodo za razliko od dosedanjih imeli 12 tipk – na desetih bodo številke takot pri običajnih aparativih – dve tipki pa bosta namenjeni za vključevanje spomina. Ce bo izbrana številka zasedena, pozivniku ne bo potrebljeno ponovno zavrniti številke. Dovolj bo pritisk na gumbo za spomin in zvez za vzpostavljenja takoj, ko bo linija prosta.

MANJ MRTVIH

Odkar so na Švedskem uveli obvezno uporabo varnostnih pasov, se je število mrtvih in hudo poškodovanih v prometnih nesrečah zmanjšalo za polovico. Podatek je pred kratkim objavila tovarna Volvo. Strokovnjaki te tovarne so proučili skoraj 5000 nesreč, v katerih so bili udeleženi avtomobili te tovarne.

REMBRANDTOV AVTOPORTRET

Amsterdamski Rijksmuseum je kupil najstarejši znani Rembrandtov avtoportret, ki ga je veliki slikar naslikal na platno v svojem 22. letu, leta 1628. Slika meri 22,5×18,5 centimetra in prikazuje mladega slikarja izza katerega prodira svetloba, tako da je skoraj ves obraz v senci. Avtoportret je znan kot najstarejša podoba tega znanega slikarja srednjega veka. Ko jo je prodal muzeju in za koliko niso sporočili.

MANJ PRISELJENCEV

Kanada ni več tako zanimiva za priseljence, kot je bila pred leti. Lani se je v severnoameriško deželo priselilo nekaj manj kot 150.000 ljudi ali za 20 odstotkov manj kot leta dne prej. Manjše priseljevanje je posledica zmanjšanja števila prostih delovnih mest in vse večje inflacije. Vse bolj pa Kanada odpira vrata tistim, ki prinašajo s sabo ne le strokovno znanje ampak tudi kapital.

BOGATA ŽETEV

Te dni se je izvedelo koliko je zaslužil Američan Red Adair s svojo ekipo, ko je ustavil naftni curen na vrtalni ploščadi v Severnem morju. Dobil je 6,5 milijona dolارjev. Vendar to niso vsi stroški za reševanje Severnega morja in ploščadi. Se enkrat toliko denarja bodo porabili za čiščenje morske površine in obale. Te stroške pa bo povrnila zavarovalnica.

NIČ VEĆ POMIRJEVAL

Ameriška uprava na hrano in zdravila je sklenila, da bo prepovedala prosto prodajo pomirjevalnih sredstev, ki se jih vsak dan poslužuje na milijone Američanov. Predsednik uprave je ob tem dejal, da zdravila za zmanjšanje življenje napetosti nimajo nikakršnega pozitivnega medicinskega učinka na paciente, izpostavljajo pa jih neposredni nevarnosti pri vožnji z avtomobilom.

ZELENIŠKA NESREČA

V neapeljek se je nedaleč od Frankfurta na Odti pripelnil huda želeniška nesreča. Trčila sta eksapsnesni potniški in tovorni vlak. V nesreči je 29 ljudi izgubilo življenje, 7 pa jih je bilo ranjenih.

Odpadke pa v vodo

Zivimo s podedovano miselnoščjo, da je še najmanj škodljivo in najbolj priročno, da nam odpadke vseh vrst odnaša voda – Odlagati na breg Save pri Hrušici ali prati gradbene stroje v bistri Blajšnici pri Tržiču ni le nevzdržna malomarnost, ampak usodno onesnaženje, ki se že maščuje

Pripadamo generaciji, ki se v dobi nezadržnega tehničnega napredka in visokega živiljenjskega standarda še ni otrešla podedovane, tradicionalne navade, da je še najbolje, da nam odpadke vseh vrst odnesa voda. Že res, da je včasih voda odnesla vse, danes pa ob industrijskih in kanalizacijskih, fekalnih odplohah z znatno bolj škodljivimi odpadki voda ne prenese še množičnega onesnaževanja z našimi dodatnimi odpadki, ki so za smetišče. Sploh se še ne zavemo, da smo z vsakim pranjem avtomobila na obrežju reke spustili vanjo tudi nekaj olja; še pomislimo ne, da smo s cigaretnim ogorkom, ki ga bomo na bregu reke praviloma odvrgli prav vanjo, škodovali. Za

takšne navade ni več opravičila, kajti po ocenah vodnih strokovnjakov je onesnaženje na gorenjskih vodah, merjeno z enoto, enako 350.000 enotam, kar pomeni, da onesnažujejo tako, kot da nas ne bi bilo okoli 150.000, temveč še enkrat toliko in več.

Da je onesnaževanje treba omejiti, če že ne popolnoma preprečiti, je nesporno. Cistilnih naprav je premalo – le Škofja Loka se lahko pojavlja z napravo, ki jo bo še razširila – in velja, da smo kljub prizadetju posameznih organizacij še kar na samem začetku, da ne govorimo o tem, da se posamezniki še nikakor ne zadržujemo. Gorenjske vode sicer ne sodijo v usodno četrto kategorijo

onesnaženja, je pa naša Savo občasno zaradi industrijskih odpadov večjih tovarn, tekstilne, železarske in prehrambene industrije v usodni tretji kategoriji; občasnega katastrofa doleti tudi tržiško Bistro, ki jo najbolj onesnažuje Lepenka; zaradi Oljarice v Kokri ne poginejo le ribe, občasno olja nevarno uničujejo tudi plankton.

Ceprov je takšno onesnaženje nevzdržno, če noč res ne moreš do denarja za kolektorje in čistilne naprave. Lahko pa imaš več posluha ob spoznanju, da voda kot živiljenjsko pomembna ni neizčrpren vir. Več smisla in pameti tudi tedaj, ko se odlagajo odpadki na obrežja: jeseniška Izolirka je odložila odpadno žlindrino volno kar v sam breg, čeprav blizu skladišča odpada; jeseniški Kovinar se večkrat potrudil le do hruščanskega mostu čez Savo in stresa odpadke kar tam naokoli; da niti ne govorimo o bistri Blajšnici pri Tržiču, kjer se ne perejo le osebni avtomobili, temveč tudi gradbeni stroji!

In tu so poleg industrijskega onesnaževanja še smeti, ki jih večkrat zaradi neorganizirane službe za odvaj odlagamo kar v struge. Akcije krajevnih skupnosti za smetišče in smetnjake so še v povoju, rečnih čuvajev pa je še premalo. Če pa že hočemo preprečiti škodo in zaščiti strugo, lahko napišejmo le prijavo sodnikom za prekrške. Le-ti pa kaznujejo s tako minimalnimi kaznimi, da v primerjavi s škodo ni omembne vredno.

Tako so vsi tisti, ki jim je vendarle le mar za čisto vodo in neomadeževano podtalnico, ki se zavedajo usodnih, dolgotrajnih posledic vsega, navidez še tako neškodljivega onesnaženja, kot v začaranem krogu: premalo denarja za čistilne naprave, neorganizirana smetišča, mila kaznovna politika, množica posameznih onesnaževalcev, ki jim je še vedno v krvi, da voda pač odnesne vse, tudi zapuščene avtomobile in neuporabne gospodinjske stroje. Odnesi že vse, prenese pa ne vse umazanje instrupov, s katerimi jo tako vodljivo in učinkovito uničujemo.

Kaj, ko bi se ob upravičenem sru nad organizacijo, ki je povzročila množični pogin rib, zamisliši tudi drugače? Mar se je tako težko na obrežju reke samodisciplinirano zadržati in po pikniku odnesti smeti domov ali na organizirano odlagališče? Nekaj truda bo že, jezer zaradi smetnjakov, ki jih ni dovolj, tudi ostal pa bo zgled otrokom, novi generaciji, ob kateri in za katero se proti onesnaževanju voda tudi bori. D. Sedej

Slovesen začetek jubilejnega prvenstva JLA

MARIBOR, 30. JUNIJA – Včeraj malo po 17. uri se je v Mariboru začelo XXX. jubilejno športno prvenstvo JLA. Stadion v mariborskem »Ljudskem vrtu« je bil napolnjen do zadnjega kočička. Vsi prisotni so v svoji sredini še posebno toplo pozdravili pokrovitelja tekmovanja, člena predsedstva ZK Jugoslavije in SFR Jugoslavije in Edvarda Kardelja, predsednika skupštine SR Slovenije dr. Marijana Breclja, zveznega sekretarja za ljudsko obrambo generala armade Nikolaja Ljubičića, predsednika republiške konference SZDL Mitja Ribičiča, vojaške starešine, stoponike družbenopolitičnega življenja republike in Maribora ter mnoge druge goste.

Otvoritev velike športne manifestacije, ki je posvečena vsem letošnjim Titovim jubilejem in jubilejem in partije si je ogledalo več kot 15.000 ljudi. Z velikim navdušenjem so spremigli mladom športnikov, pripadnikov JLA, ki so s strunnim korakom prihajali na stadion v Ljudski vrt. Na celu so prikorakali športniki-vojaki skopskega armadnega območja, lanski zmagovalci na vsearmadnem prvenstvu, za njimi pa ekipa iz Zemuna, Beograda, Splita, Sarajeva, Niša, Zagreba, gojencev vojaških šol

ter akademij in Titograda. Kot zadnjo skupino pa so seveda gledalci še posebno toplo pozdravili ekipo ljubljanskega armadnega območja v lepih zelenih trencirkah. To pa seveda tudi zato, ker je v njenih vrstah mnogo odličnih športnikov – celo državnih reprezentantov. Zato ekipa Ljubljane lahko na prvem športnem prvenstvu JLA v Sloveniji pričakuje zelo dobre rezultate.

Slavnostni govornik na otvoritvi prvenstva je bil odpoljanec zveznega sekretarja za ljudsko obrambo generalpolkovnik Franc Tavčar-Rok, prvenstvo pa je odprt pokrovitelj tekmovanja Edvard Kardelj.

Tekmovanja so se danes že začela. Trajala pa bodo vse do 4. julija. Takrat bo tudi znan ekipni zmagovalec. Ekipa ljubljanskega armadnega območja ima tokrat lepe možnosti za dobro uvrstitev. Borili se bodo tako kot se mora, so dejali mladi vojaki v razgovoru generalpolkovniku Jožetu Ožboltu.

J. Govekar

Ni razloga za preplah

V pondeljek, 20. junija, po 20. uri so se v Bohinjski Bistrici pojavili prvi bolniki z naslednjimi bolezenskimi znaki: bruhanje, driska, krči v trebuhi, slabo počutje in povisana telesna temperatura.

Tako je naslednjega dne zjutraj je bil obveščen Zavod za socialno medicino in higieno za Gorenjsko o pojavu obolenj, zato smo takoj poslali tja strokovne delavce. Zdravstveni dom v Bohinjski Bistrici je oskrbel bolnike. Skupno z zdravstveno službo v ZD, pa tudi sanitarno inšpekcijo in veterinarsko službo smo poskušali najti vzrok teh obolenj. Vzeti so bili vzorci vode, živil, blata bolnikov in brisi na prisotnost patogenih črevesnih bakterij. Vsak dan sproti so se podatki preverjali in delo razporejalo. Obiskani so bili vsi obrati, od

koder bi se utegnilo obolenje razsiriti: šola, mlekarne, slaščarne itd. Vsi so dobili napotke za poostren higienični režim, ki se tudi dosledno izvaja. Ceprov so bili vzorci pitnih vod v redu, se od 23. junija voda klorira.

Od četrtka naprej je začelo število novoboolelih upadati in tudi bolezenski znaki so milejši. Šele po sedmih dnevih je uspela laboratorijska dijagnoza iz blata bolnih. Izolirana je bila bakterija iz skupine koli – bakterij, ki pa je patogena (*Enteropatogena Escherichia Coli CO78 K80*). Ta bakterija je razmeroma malo poznana. Zaradi tega se delo tudi po izolac